

Fənn : 2504Y Firmanın iqtisadiyyatı

1 əməliyyatın tempi:

- ☐ vaxt vahidi ərzində əməliyyatda iştirak edən işçilərin sayını əks etdirir
- ☐ vaxt vahidi ərzində istehsal edilmiş detalların sayını əks etdirir
- ☐ vaxt vahidi ərzində istehsal edilmiş detallara sərf olunan əməlin kəmiyyətini əks etdirir
- ☐ materialın və ya materiallar partiyasının əməliyyatda qaldığı vaxtı özündə əks etdirir
- ☒ vaxt vahidi ərzində əməliyyata daxil olan detalların sayını əks etdirir

2 əməliyyatın taktı:

- ☐ əməliyyatda iştirak edən işçilərin sayını əks etdirir
- ☒ materialın və ya materiallar partiyasının əməliyyatda qaldığı vaxtı özündə əks etdirir
- ☐ vaxt vahidi ərzində əməliyyata daxil olan detalların sayını əks etdirir
- ☐ müəssisədə bir gündə istehsal edilmiş detalların sayını əks etdirir
- ☐ əməliyyata daxil olan materialların sayını özündə əks etdirir

3 Məhsulun hazırlanmasındakı roluna görə istehsal prosesi:

- ☐ əmək, təbii və fərdi istehsal proseslərinə ayrılır
- ☐ fərdi, kütləvi və seryalı istehsal proseslərinə ayrılır
- ☐ fərdi, dəstəli və axınlı istehsal proseslərinə ayrılır
- ☐ normal, cari və perspektiv istehsal proseslərinə ayrılır
- ☒ əsas, köməkçi və xidmətedici istehsal proseslərinə ayrılır

4 İstehsal prosesinə nə daxil deyil?

- ☒ tədavül prosesi
- ☐ köməkçi əmək prosesi
- ☐ əsas əmək prosesi
- ☐ təbii proseslər
- ☐ xidmətedici əmək prosesi

5 İstehsal prosesləri təşkili üsuluna görə necə qruplaşdırılır?

- ☐ kütləvi, fərdi, axınlı
- ☒ fərdi, dəstəli, axınlı
- ☐ dəstəli, seryalı, axınlı
- ☐ kütləvi, fərdi, seryalı
- ☐ dəstəli, fərdi, kütləvi

6 İstehsalın təşkilinin hansı üsulu iqtisadi cəhətdən daha səmərəlidir?

- ☐ dəstəli-fərdi
- ☐ fərdi
- ☐ dəstəli
- ☐ avtomatlaşdırılmış çevik istehsal
- ☒ axınlı

7 İstehsal prosesləri təşkili tipinə görə necə qruplaşdırılır?

- ☐ fərdi, kütləvi, axınlı
- ☐ fərdi, dəstəli, axınlı
- ☒ fərdi, seryalı, kütləvi
- ☐ dəstəli, kütləvi, seryalı
- ☐ fərdi, dəstəli, kütləvi

8 Aşağıdakı prinsiplərdən hansı istehsalın təşkili prinsiplərinə aid deyil?

- ☐ ahəngdarlıq prinsipi
- ☐ fasiləsizlik prinsipi
- ☐ müənasiblik prinsipi
- ☐ paralellik prinsipi;
- ☒ bərabərlik prinsipi

9 İstehsal tsikli nədir?

- ☒ xammalın istehsala daxil olduğu andan hazır məhsula çevrilməsinə qədər olan vaxt intervalıdır
- ☐ xammalın əsas sexdə olma vaxtıdır
- ☐ xammalın istehsala daxil olduğu andan onun istehlakına qədər olan vaxt intervalıdır
- ☐ xammalın əsas köməkçi və xidmətedici sexlərdə olma vaxtıdır
- ☐ xammalın əsas və köməkçi sexdə olma vaxtıdır

10 Məhsulun hazırlanmasında maşınqayırma müəssisəsində aşağıdakı sexlərindən hansı əsas sex hesab edilir?

- ☐ təmir sexi
- ☒ yığma sexi
- ☐ alət sexi
- ☐ tara sexi
- ☐ enerji sexi

11 Müəssisənin sexli quruluşunda onun ilk əsas inzibati-istehsal vahidinə aiddir:

- ☐ istehsal sahəsi
- ☒ sex
- ☐ iş yeri
- ☐ idarəetmə aparatı
- ☐ briqada

12 Sənaye müəssisələrinin istehsal strukturunun hası tipləri mövcuddur?

- ☐ texnoloji, əşya və təşkilati tiplər
- ☐ texniki, predmet (əşya) və qarışıq tiplər
- ☒ texnoloji, predmet və qarışıq tiplər
- ☐ mexaniki, təşkilati və texnoloji tiplər
- ☐ texnoloji, iqtisadi və təşkilati tiplər

13 İstehsalın strukturunun hansı tipində sexlər müəyyən məmulatların və ya onların hissələrinin hazırlanması üzrə ixtisaslaşırlar?

- ☐ təşkilati tip
- ☐ texniki tip
- ☐ qarışıq tip
- ☒ predmet tip
- ☐ texnoloji tip

14 Müəssisənin təşkilati-hüquqi formalarına aiddir?

- ☒ məhdud məsuliyyətli müəssisə və səhmdar cəmiyyəti
- ☐ kiçik, orta və iri müəssisələr
- ☐ istehsal, kommersiya və xidmət müəssisələri
- ☐ dövlət müəssisəsi və xarici müəssisə
- ☐ özəl müəssisə və müştərək müəssisə

15 İstehsalın təşkili tipinə görə sənaye müəssisələri bölünürülər:

- ☐ kiçik, orta və iri müəssisələrə
- ☐ əl əməyinə əsaslanan, mexanikləşdirilmiş və avtomatlaşdırılmış müəssisələrə
- ☐ istehsal, kommersiya və xidmət müəssisələrinə
- ☐ axınlı, dəstəli və fərdi müəssisələrə
- ☒ kütləvi, seriyalı və fərdi müəssisələrə

16 Müəssisənin hansı təşkilati-hüquqi formasında bütün iştirakçılar (müəssisənin təsisçiləri və ya sahibləri) müəssisənin öhdəliklərinə görə öz əmlakları ilə tam məsuliyyət daşıyırlar?

- ☐ qapalı tipli səhmdar cəmiyyət
- ☐ məhdud məsuliyyətli müəssisə
- ☐ açıq tipli səhmdar cəmiyyət
- ☐ komandit ortaqlıq
- ☒ tam ortaqlıq

17 Qapalı tipli səhmdar cəmiyyətlərdə səhmdarların maksimum sayı nə qədər olmalıdır?

- ☐ 55 nəfər
- ☒ 50 nəfər
- ☐ 40 nəfər
- ☐ 100 nəfər
- ☐ 49 nəfər

18 Müəssisənin hansı təşkilati-hüquqi formasında bütün iştirakçılar (müəssisənin təsisçiləri və ya sahibləri) müəssisənin öhdəliklərinə görə yalnız müəssisənin nizamnamə fonduna qoyduqları pay həcmində məsuliyyət daşıyırlar?

- ☐ təsərrüfat ortaqlıqları
- ☒ məhdud məsuliyyətli müəssisə
- ☐ əlavə məsuliyyətli müəssisə
- ☐ komandit ortaqlıq
- ☐ tam ortaqlıq

19 Adi səhmlər səhmdar cəmiyyətin Nizamnamə kapitalının:

- ☐ 100 faizini təşkil etməlidir
- ☒ 75 faizindən az ola bilməz
- ☐ 50 faizindən çox ola bilməz
- ☐ 25 faizindən çox ola bilməz
- ☐ hədd yoxdur

20 İmtiyazlı səhmlər səhmdar cəmiyyətin Nizamnamə kapitalının:

- ☒ 25 faizindən çox ola bilməz
- ☐ 50 faizindən çox olmalıdır

- ☐ 100 faizini təşkil etməlidir
- ☐ hədd yoxdur
- ☐ 75 faizindən az ola bilməz

21 Müəssisənin ölçüsünü təyin etmək üçün istifadə olunan əsas göstərici hansıdır?

- ☐ sahə mənsubiyyəti
- ☐ aktivlərin dəyəri
- ☐ satışın həcmi
- ☐ mənfəətin həcmi
- ☒ işçilərin sayı və illik dövryyəsinin həcmi

22 İstehsalın strukturunun hansı tipində sex həmcins texnoloji əməliyyatların yerinə yetirilməsi üzrə ixtisaslaşır?

- ☐ təşkilati tip
- ☐ texniki tip
- ☐ qarışıq tip
- ☐ predmet tip
- ☒ texnoloji tip

23 Müəssisə ləğv edilərkən ikinci növbədə onun hansı kreditörlərinin tələbləri ödənilir?

- ☒ müvafiq vədəli ödənişlərin kapitallaşdırılması yolu ilə o fiziki şəxslərin tələbləri ödənilir ki, ləğv edilən müəssisə onların qarşısında həyata və ya sağlamlığa zərər vurulması üçün məsuliyyət daşıyır
- ☐ ləğv edilən müəssisənin əmlakının girov qoyulması ilə təmin edilmiş öhdəliklər üzrə kreditörlərin tələbləri ödənilir
- ☐ işdənçıxma müavinətlərinin verilməsi, əmək müqaviləsi üzrə işləyən şəxslərin əməyinin ödənilməsi və müəlliflik müqavilələri üzrə haqların ödənilməsi üzrə hesablaşmalar aparılır
- ☐ təsisçilər ilə hesablaşmalar aparılır
- ☐ büdcəyə məcburi ödənişlər üzrə borc ödənilir

24 Müəssisə ləğv edilərkən üçüncü növbədə onun hansı kreditörlərinin tələbləri ödənilir?

- ☐ ləğv edilən müəssisənin əmlakının girov qoyulması ilə təmin edilmiş öhdəliklər üzrə kreditörlərin tələbləri ödənilir
- ☐ müvafiq vədəli ödənişlərin kapitallaşdırılması yolu ilə o fiziki şəxslərin tələbləri ödənilir ki, ləğv edilən müəssisə onların qarşısında həyata və ya sağlamlığa zərər vurulması üçün məsuliyyət daşıyır
- ☒ işdənçıxma müavinətlərinin verilməsi, əmək müqaviləsi üzrə işləyən şəxslərin əməyinin ödənilməsi və müəlliflik müqavilələri üzrə haqların ödənilməsi üzrə hesablaşmalar aparılır
- ☐ təsisçilər ilə hesablaşmalar aparılır
- ☐ büdcəyə məcburi ödənişlər üzrə borc ödənilir

25 Müəssisə ləğv edilərkən dördüncü növbədə onun hansı kreditörlərinin tələbləri ödənilir?

- ☐ müvafiq vədəli ödənişlərin kapitallaşdırılması yolu ilə o fiziki şəxslərin tələbləri ödənilir ki, ləğv edilən müəssisə onların qarşısında həyata və ya sağlamlığa zərər vurulması üçün məsuliyyət daşıyır
- ☐ ləğv edilən müəssisənin əmlakının girov qoyulması ilə təmin edilmiş öhdəliklər üzrə kreditörlərin tələbləri ödənilir
- ☐ işdənçıxma müavinətlərinin verilməsi, əmək müqaviləsi üzrə işləyən şəxslərin əməyinin ödənilməsi və müəlliflik müqavilələri üzrə haqların ödənilməsi üzrə hesablaşmalar aparılır
- ☐ təsisçilər ilə hesablaşmalar aparılır
- ☒ büdcəyə məcburi ödənişlər üzrə borc ödənilir

26 Buraxılan məhsulun iqtisadi təyinatına görə müəssisələr bölünürlər:

- ☐ ixtisaslaşdırılmış və universal müəssisələrə

- ☒ istehlak şeyləri və istehsal vasitələri istehsal edən müəssisələrə
- ☐ əl əməyinə əsaslanan və avtomatlaşdırılmış müəssisələrə
- ☐ istehsal və kommersiya müəssisələrinə
- ☐ kiçik və orta müəssisələrə

27 Aşağıdakılardan hansı gömrük dəyərinin müəyyən olunması üsullarına aiddir?

- ☐ müşahidə və eksperimental üsulları
- ☐ analitik və statistik üsulları
- ☐ analitik və müşahidə üsulları
- ☐ analitik və eksperimental üsulları
- ☒ dəyər çıxılması və dəyər toplanması üsulları

28 I rübdə dövriyyə vəsaitlərinin orta qalığı 240 min man, reallaşdırılmış məhsulun həcmi 1200 min manatdır, II rübdə dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə əmsalı 1,2 dəfə artırsa, onda II rübdə 1200 min manat məbləğində məhsulu satmaq üçün tələb olunan dövriyyə vəsaitlərinin orta qalığı nəyə bərabərdir?

- ☐ 150 min man
- ☐ 180 min man
- ☐ 160 min man
- ☐ 260 min man
- ☒ 200 min man

29 Gömrük ərazisində əmtəələrin emalı rejimi:

- ☐ əmtəələrin gömrük nəzarəti altında, ölkənin iki gömrük orqanı arasında, o cümlədən xarici dövlətlərin ərazisindən gömrük rüsumları almadan və həmin məhsullara iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən keçirilməsindən ibarət olan gömrük rejimidir. Bu rejim ölkə ərazisini tranzit kimi istifadə edərək məhsulların bir xarici ölkədən digər xarici ölkəyə keçirilməsi zamanı tətbiq edilir
- ☐ əmtəələrdən gömrük rüsumları, vergilər alınmadan və onlara iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən ölkənin gömrük ərazisində müəyyən olunmuş yerlərdə (məsələn, beynəlxalq hava və dəniz limanlarında) onların gömrük nəzarəti altında satılmasını nəzərdə tutur
- ☐ gətirilən əmtəələrin anbarlaşdırılması dövründə gömrük rüsumları, vergilər alınmadan və onlara iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən gömrük nəzarəti altında saxlanılmasından ibarət gömrük rejimidir
- ☐ ölkənin gömrük ərazisində idxal olunan məhsulların gömrük vergiləri və rüsumları alınmadan, həmçinin onlara iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən gömrük nəzarəti altında istifadə edilməsi və sonradan emal məhsullarının sərbəst dövriyyə üçün buraxılışı və ya digər gömrük rejimi altında yerləşdirilməsinə əsaslanır
- ☒ ixrac gömrük rejiminə uyğun olaraq emal məhsullarının ölkənin gömrük ərazisinin hüquqlarından kənara aparılması şərtlə, iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən və alınmış idxal rüsumları və vergiləri qaytarılmaqla, idxal olunan əmtəələrin ölkənin gömrük ərazisində müəyyən olunmuş qaydada emalına icazə verildiyi gömrük rejimidir

30 Gömrük nəzarəti altında əmtəələrin emalı rejimi:

- ☐ idxal olunan əmtəələr gömrük rüsumları və vergilər alınmadan, həmçinin iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən, yerli məhsullara isə ixrac gömrük rejimi tətbiq etməklə, onların müvafiq ərazi sərhədlərində və ya binalarda (yerlərdə) yerləşdirilməsi və istifadəsinə əsaslanır
- ☐ əmtəələrdən gömrük rüsumları, vergilər alınmadan və onlara iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən ölkənin gömrük ərazisində müəyyən olunmuş yerlərdə (məsələn, beynəlxalq hava və dəniz limanlarında) onların gömrük nəzarəti altında satılmasını nəzərdə tutur
- ☐ gətirilən əmtəələrin anbarlaşdırılması dövründə gömrük rüsumları, vergilər alınmadan və onlara iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən gömrük nəzarəti altında saxlanılmasından ibarət gömrük rejimidir
- ☒ ölkənin gömrük ərazisində idxal olunan məhsulların gömrük vergiləri və rüsumları alınmadan, həmçinin onlara iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən gömrük nəzarəti altında istifadə edilməsi və sonradan emal məhsullarının sərbəst dövriyyə üçün buraxılışı və ya digər gömrük rejimi altında yerləşdirilməsinə əsaslanır

- ☐ ixrac gömrük rejiminə uyğun olaraq emal məhsullarının ölkənin gömrük ərazisinin hüquqlarından kənara aparılması şərtlə, iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən və alınmış idxal rüsumları və vergiləri qaytarılmaqla, idxal olunan əmtəələrin ölkənin gömrük ərazisində müəyyən olunmuş qaydada emalına icazə verildiyi gömrük rejimidir

31 Məhsulların tranziti nədir?

- ☐ gətirilən əmtəələrin anbarlaşdırılması dövründə gömrük rüsumları, vergilər alınmadan və onlara iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən gömrük nəzarəti altında saxlanılmasından ibarət gömrük rejimidir
- ☐ idxal olunan məhsulların gömrük rüsumları və vergilər alınmadan onların gömrük nəzarəti altında məhv edilməsindən ibarət gömrük rejimidir
- ☐ ölkənin gömrük ərazisində və ya ondan kənarda gömrük rüsumlarından, vergilərdən tamamilə və ya qismən azad olunmaqla, həmçinin iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq etmədən əmtəələrdən istifadə olunmasına yol verilməsindən ibarət gömrük rejimidir
- ☐ iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən və alınmış idxal rüsumları və vergiləri qaytarılmaqla, idxal olunan əmtəələrin ölkənin gömrük ərazisində müəyyən olunmuş qaydada emalına icazə verildiyi gömrük rejimidir
- ☒ əmtəələrin gömrük nəzarəti altında, ölkənin iki gömrük orqanı arasında, o cümlədən xarici dövlətlərin ərazisindən gömrük rüsumları almadan və həmin məhsullara iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən keçirilməsindən ibarət olan gömrük rejimidir

32 Eyni məhsulların sövdələşmə qiyməti:

- ☐ bütün xüsusiyyətlərinə görə eyni olmayan, lakin qiymətləndirilən məhsullarla iqtisadi təyinatı eyni olan və kommersiya baxımından bir-birini əvəz edə bilən əmtəələrin sövdələşmə qiymətidir
- ☐ istehsal edilmiş məhsulun hər vahidinə düşən əmək məsrəflərini əhatə edir
- ☐ qiymətləndirilən məhsulun ixrac edən ölkədə istehsal xərclərinin, ixrac edən ölkədən eyni məhsulları idxal edən ölkəyə satışı üçün səciyyəvi olan xərclərin (nəqliyyat, yükləmə, sığorta və s.), ölkəyə ixracı nəticəsində əldə olunan mənfəətin toplanması yolu ilə müəyyən edilir
- ☒ qiymətləndirilən əmtəələrə hər cəhətdən, o cümlədən fiziki xüsusiyyətlərinə, keyfiyyətinə və bazardakı nüfuzuna, istehsal edildiyi ölkəyə və istehsalçısına görə fərqlənməyən məhsulların sövdələşmə qiymətidir
- ☐ gömrük sərhədindən keçirilərkən onlar üçün faktiki ödənilmiş və ya ödənilməli olan sövdələşmə qiymətidir, yəni bu qiymət məhsulun alınması və gətirilmə yerində çəkilmiş bütün xərcləri əhatə edir

33 Royalti nədir?

- ☐ kontraktın təklif olunan qiymətidir
- ☐ bütün xüsusiyyətlərinə görə eyni olmayan, lakin qiymətləndirilən məhsullarla iqtisadi təyinatı eyni olan və kommersiya baxımından bir-birini əvəz edə bilən əmtəələrin sövdələşmə qiymətidir
- ☐ komissiyon şərtləri əsasında həyata keçirilən ticarət növüdür; lakin o, adi komissiyon ticarətindən prinsipial şəkildə fərqlənir - məhsulun (əmtəənin) qiymətini onu ixrac edən firma deyil, onun satışını həyata keçirən xarici firma müəyyən edir
- ☒ kəşflər, firma nişanları, patentlər, "nou-hau", müəllif hüquqları və digərlərinin istifadəsinə görə vaxtaşırı ödənilən lisenziya haqqıdır
- ☐ qiymətləndirilən əmtəələrə hər cəhətdən, o cümlədən fiziki xüsusiyyətlərinə, keyfiyyətinə və bazardakı nüfuzuna, istehsal edildiyi ölkəyə və istehsalçısına görə fərqlənməyən məhsulların sövdələşmə qiymətidir

34 "Qıfıl altı" kontraktların bağlanması üçün sifarişçilər layihəni həyata keçirəcək firmanı seçərkən aşağıdakılardan hansını nəzərə alırlar?

- ☐ kontraktın təklif olunan qiyməti
- ☐ idxal olunacaq məhsulların maliyyələşməsi sxemini
- ☒ firmada mövcud olan avadanlıqların yaş strukturunu
- ☐ firmanın təcrübəsi və nüfuzunu
- ☐ texnologiyanın və idarəetmənin keyfiyyətini

35 Müvəqqəti ixrac əməliyyatları:

- ☐ gömrük rejimi ölkə ərazisi-sindən aparılmış əmtəələrin müəyyən müddətdə gömrük rüsumları və vergilər alınmadan geriye gətirilməsinə əsaslanan rejimdir
- ☐ idxal olunan əmtəələr gömrük rüsumları və vergilər alınmadan, həmçinin iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən, yerli məhsullara isə ixrac gömrük rejimi tətbiq etməklə, onların müvafiq ərazi sərhədlərində və ya binalarda (yerlərdə) yerləşdirilməsi və istifadəsinə əsaslanır
- ☒ xarici ölkələrdə xidmət göstərilməsi, lizinq əməliyyatlarının aparılması, sərgilərdə, yarmarkalarda iştirakı və s. üçün məhsulların – yenidən işlənmədən – ölkəyə qaytarılması şərtlə ixracıdır
- ☐ xarici subyektlərlə bağlanmış müqavilələrə əsasən respublika hüduqlarından kənar-da müəyyən müddət ərzində satmaq məqsədilə məhsulların ixrac edilməsidir
- ☐ əməliyyatları ölkənin gömrük ərazisi-sinə daxil olan xarici mənşəli malları yenidən emal etmədən digər xarici ölkələrə ixracını nəzərdə tutur

36 Xüsusi rüsumlar hansı halda tətbiq edilir?

- ☒ adətən məhsulların idxalının yerli istehsalçı-lara ziyan vuran və ya ziyan vura biləcək kəmiyyət və şərtlərlə həyata keçirildiyi halda iqtisadi təhlükəsizlik tədbiri kimi və bəzi ölkələrin və onların ittifaqlarının ölkənin mənafeyinə toxunan ayrı-seçkilik və digər hərəkətlərinə cavab tədbiri kimi tətbiq edilir
- ☐ ölkənin gömrük ərazisinə gətirilən məhsulların istehsalı və ixracı zamanı birbaşa və dolaylı subsidiyalar-dan istifadə olun-duqda və bu idxal yerli istehsalçıların iqtisadi mənafeyinə ziyan vura biləcəyi təqdirdə tətbiq olunur
- ☐ idxal olunan məhsulların qiyməti ölkənin gömrük ərazisinə gətirildiyi anda ixrac olunduğu ölkədəki real dəyərindən xeyli aşağı olduğu təqdirdə və belə bir idxal bu qəbildən olan yerli məhsulların istehsalçılarına ziyan vurduqda və onların istehsalının təşkilinə və genişləndirilməsinə maneçilik yaratdığı hallarda tətbiq edilir
- ☐ konkret ölkəyə müəyyən məhsul növü-nün və ya bütün növ məhsulların idxalını və ya ixracının, və ya bunların hər ikisinin qadağa edilməsi zamanı tətbiq olunur
- ☐ gömrük sərhədindən keçirilərkən onlar üçün faktiki ödənilmiş və ya ödənilməli olan sövdələşmə xərclərinə tətbiq olunur

37 Kooperasiya əməliyyatları:

- ☒ xammal, yarımfabrikatlar, məmulat-ların bu və ya digər (təmir, emal, son məhsul şəklinə gətirmə, qablaşdırma və s.) məqsədlə müvəqqəti olaraq ixracını və ya idxalını nəzərdə tutur
- ☐ xarici subyektlərlə bağlanmış müqavilələrə əsasən respublika hüduqlarından kənar-da müəyyən müddət ərzində satmaq məqsədilə məhsulların ixrac edilməsidir
- ☐ xarici ölkələrdə xidmət göstərilməsi, lizinq əməliyyatlarının aparılması, sərgilərdə, yarmarkalarda iştirakı və s. üçün məhsulların – yenidən işlənmədən – ölkəyə qaytarılması şərtlə ixracıdır
- ☐ idxal olunan əmtəələr gömrük rüsumları və vergilər alınmadan, həmçinin iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən, yerli məhsullara isə ixrac gömrük rejimi tətbiq etməklə, onların müvafiq ərazi sərhədlərində və ya binalarda (yerlərdə) yerləşdirilməsi və istifadəsinə əsaslanır
- ☐ əməliyyatları ölkənin gömrük ərazisi-sinə daxil olan xarici mənşəli malları yenidən emal etmədən digər xarici ölkələrə ixracını nəzərdə tutur

38 İqtisadi səmərə nədir?

- ☐ Ölkə iqtisadiyyatında, iqtisadiyyatın ayrı-ayrı sahələrində və ya ayrılıqda hər bir müəssisədə müəyyən dövr əzində fəaliyyətə cəlb edilən resursların dəyər ifadəsində cəmi
- ☐ Ölkə iqtisadiyyatının, iqtisadiyyatın ayrı-ayrı sahələrinin və ya ayrılıqda hər bir müəssisənin müəyyən dövr əzində fəaliyyətindən alınan nisbi ölçüdə iqtisadi nəticə
- ☐ Ölkə iqtisadiyyatında, iqtisadiyyatın ayrı-ayrı sahələrində və ya ayrılıqda hər bir müəssisədə müəyyən dövr əzində fəaliyyəti ilə əlaqədar çəkilən xərclərin mütləq ölçüdə cəmi
- ☐ Ölkə iqtisadiyyatının hər bir sahəsində və ya ayrılıqda hər bir müəssisədə il ərzində həyata keçirilən fəaliyyətlərin sayı
- ☒ Ölkə iqtisadiyyatının, iqtisadiyyatın ayrı-ayrı sahələrinin və ya ayrılıqda hər bir müəssisənin müəyyən dövr əzində fəaliyyətindən alınan mütləq ölçüdə iqtisadi nəticə

39 Aşağıdakı əlamətlərdən hansı biri səmərə göstəricisinə xasdır?

- ☐ nisbi göstəricidir
- ☐ müqayisəli göstəricidir

- ☒ mütləq göstəricidir
- ☐ xərc göstəricisidir
- ☐ faiz göstəricisidir

40 Aşağıdakı əlamətlərdən hansı biri səmərəlilik göstəricisinə xasdır?

- ☒ nisbi göstəricidir
- ☐ həcm göstəricisidir
- ☐ mütləq göstəricidir
- ☐ xərc göstəricisidir
- ☐ ölçüyə gəlməyən göstəricidir

41 Səmərəlilik göstəricisi hansıdır?

- ☐ səmərə
- ☒ səmərə ilə onun əldə edilməsinə çəkilən xərclərin kəmiyyət nisbəti
- ☐ milli gəlir
- ☐ ümumi milli məhsul
- ☐ istehsalat sərf olunan məsrəflər

42 əsas fondların aşınma növləri hansılardır?

- ☒ fiziki, mənəvi, sosial, iqtisadi
- ☐ texniki, texnoloji, fiziki, mənəvi
- ☐ fiziki, texniki, mənəvi, sosial
- ☐ texniki, mənəvi, sosial, siyasi
- ☐ mənəvi, psixoloji, sosial, iqtisadi

43 Müəssisədə əsas fondların təmiri hansı mənbədən maliyyələşdirilir?

- ☐ amortizasiya fondundan
- ☐ nizamnamə fondundan
- ☒ təmir fondundan
- ☐ istehsalın inkişafı fondundan
- ☐ ehtiyat fondundan

44 Avadanlıqlarda təmir işi nə vaxt həyata keçirir?

- ☐ avadanlıq satıldıqda
- ☒ avadanlıq fiziki köhnəldə
- ☐ avadanlıq yeni alınanda
- ☐ avadanlıqların yerləşdirilməsində
- ☐ avadanlıqların yerini dəyişdikdə

45 Müəssisəsinin əsas fondlarına nə aid deyil?

- ☐ Nəqliyyat vasitələri
- ☐ Binalar
- ☐ Zavoddaxili su kəmərləri
- ☐ Səxdə qurulmuş avadanlıq
- ☒ Hazır məhsul anbarında olan avadanlıq

46 İstehsal gücü nədir?

- ☐ müəssisəyə dövlətin icazə verdiyi maksimum istehsal imkanı
- ☒ müəssisənin zəruri keyfiyyətdə, çeşiddə maksimum məhsul buraxa bilmə qabiliyyətidir

- ☐ müəssisənin zəruri keyfiyyətdə, çeşiddə maksimum məhsul satmaq imkanı
- ☐ müəssisənin bazardakı payıdır
- ☐ müəssisənin illik istehsal həcmi

47 Yanacaq sənayesinin (neftçixarma sənayesinin) istehsal əsas fondlarının tərkibində qurğular və ötürücü mexanizmlərin xüsusi çəkisi təqribən neçə faiz olur?

- ☐ 40 faiz
- ☐ 50 faiz
- ☒ 60 faiz
- ☐ 30 faiz
- ☐ 70 faiz

48 Müəssisələrin istehsal əsas fondlarına əmlak vergisi onun hansı dəyərə görə təyin edilir?

- ☐ qalıq dəyərinə görə
- ☐ bərpa və qalıq dəyərinə görə
- ☒ ilkin dəyərinə görə
- ☐ ləğv olunma dəyərinə görə
- ☐ ilkin və qalıq dəyərinə görə

49 əsas fondların təkrar istehsal xarakteristikası hansı göstəricilər vasitəsilə öyrənilir?

- ☒ artma əmsali, təzələnmə əmsali və sıradançıxma əmsali
- ☐ növbəlik əmsali, köhnəlmə əmsali və yeniləşmə əmsali
- ☐ integral əmsali, təzələnmə əmsali və sıradançıxma əmsali
- ☐ köhnəlmə əmsali, yeniləşmə əmsali
- ☐ ekstensiv yüklənmə əmsali və intensiv yüklənmə əmsali

50 Mövcud uçot qaydasına müvafiq olaraq aşağıdakılardan hansı müəssisənin əsas fondların dəyərinə daxil edilir?

- ☐ təchizat və satış təşkilatlarının anbarlarında olan maşın və avdanlıqların dəyəri
- ☐ quraşdırmaq üçün verilmiş, quraşdırılması nəzərdə tutulmuş avadanlıqların dəyəri
- ☒ istehsal meydançasında quraşdırılmış maşın və avdanlıqların dəyəri
- ☐ istehsal müəssisələrinin anbarlarında olan maşın və avdanlıqların dəyəri
- ☐ yolda olan və əsaslı tikintinin balansında olan avadanlıqların dəyəri

51 Qeyri-maddi aktivlər köhnəlmənin hansı növünə məruz qalır?

- ☐ iqtisadi köhnəlmə
- ☒ mənəvi köhnəlmə
- ☐ sosial köhnəlmə
- ☐ texniki köhnəlmə
- ☐ fiziki köhnəlmə

52 İstehsalın əsas fondları nədir?

- ☐ öz formasını istehsal prosesində dəyişəcək hazır məhsula çevrilən material qiymətliləridir
- ☐ istehsal prosesinə uzun müddət xidmət edən, natural formasını dəyişmədən öz dəyərini istehsal edilən məhsulun üzərinə bir il ərzində tamamilə keçirən əmək vasitələri və predmetləridir
- ☐ yalnız bir istehsal tsiklində iştirak edib, öz dəyərini yaradılan məhsulun üzərinə tamamilə keçirən və öz natural formasını dəyişən istehsal fondlarıdır
- ☐ yalnız bir istehsal tsiklində iştirak edib, öz dəyərini yaradılan məhsulun üzərinə hissə-hissə keçirən və öz natural formasını dəyişən istehsal fondlarıdır

- ☒ istehsal prosesinə uzun müddət xidmət edən, natural formasını dəyişmədən öz dəyərini istehsal edilən məhsulun üzərinə hissə-hissə keçirən istehsal fondlarıdır

53 İstehsalın əsas fondlarının tərkibinə nələr daxildir?

- ☒ bina və nəqliyyat vasitələri
☐ nəqliyyat vasitələri və istehsal tullantıları
☐ binalar və yanacaq ehtiyatları
☐ ötürücü mexanizmlər və tara materialları
☐ qurğu və materiallar

54 İstehsalın əsas fondlarının quruluşu necə hesablanır?

- ☐ aktiv hissələrin dəyərlərinin passiv hissə dəyərlərinə nisbəti
☒ ünsürlərdən hər birinin ümumi dəyərdəki xüsusi çəkisi
☐ binaların dəyərinin istehsal avadanlıqlarının dəyərinə nisbəti
☐ əsas fondların dəyərinin istehsal gücündə xüsusi çəkisi
☐ texnoloji avadanlıqların dəyərinin binaların dəyərinə nisbəti

55 Aşağıda göstərilən istehsal vasitələrindən hansı əsas fond deyil?

- ☐ dəzgah
☐ bina
☒ məmulat
☐ qurğu
☐ nəqliyyat vasitəsi

56 əsas fondların qiymətləndirmə üsulları hansılardır?

- ☐ ilkin dəyərinə və təzələnmə əmsalına görə
☐ qalıq və satış dəyərinə görə
☐ işləmə müddəti və satış dəyərinə görə
☐ köhnəlmə və amortizasiya dəyərinə görə
☒ ilkin və bərpa dəyərinə görə

57 əsas fondların amortizasiyası nədir?

- ☐ mənəvi aşınmaya məruz qalan əsas istehsal fondlarının dəyəri
☐ əsas fondların yeniləri ilə əvəz olunma faizi
☒ aşınma ilə əlaqədar, əsas fondun dəyərindən yaradılan məhsulun üzərinə keçən dəyər
☐ əsas fondların satışından gələn gəlirdir
☐ əsas fondların dəyərindəki artım

58 Müəssisədə avadanlıq parkının texniki-iqtisadi səviyyəsinə hansı amil təsir göstərir?

- ☒ istehsal əsas fondlarının təzlənməsi və sıradan çıxmasının nisbəti
☐ işçilərin peşəkarlıq səviyyəsi
☐ müəssisənin tərəf müqabillərinin sayı
☐ təqvim vaxt fondu
☐ işçilərin sayı

59 İstehsal gücünü texniki (mexaniki) gücdən fərqləndirən cəhət nədir?

- ☐ istehsal gücün kəmiyyətinin fəhlələrin mədəni-texniki səviyyəsindən asılı olmamasıdır
☐ mexaniki gücün kəmiyyətinin fəhlələrin mədəni-texniki səviyyəsindən asılı olmasıdır
☒ mexaniki gücün kəmiyyətinin avadanlığın vaxt fondundan asılı olmamasıdır

- ☐ mexaniki gücün kəmiyyətinin avadanlığın vaxt fondundan asılı olmasıdır
- ☐ istehsal gücün kəmiyyətinin avadanlığın vaxt fondundan asılı olmamasıdır

60 Aşağıdakılardan hansı avadanlığa məxsus vaxt fondlarına aid deyil?

- ☐ faktiki işlənmiş vaxt fondu
- ☐ rejim vaxt fondu
- ☐ təqvim vaxt fondu
- ☒ cari vaxt fondu
- ☐ plan və ya maksimum mümkün vaxt fondu

61 Aşağıdakı amillərdən hansı müəssisələrdə maşın və avadanlıqların texnoloji strukturunun optimallığına təsir göstərir?

- ☐ maşın və avadanlıqların ilkin dəyəri
- ☐ işçilərin sayı
- ☒ istehsal texnologiyası
- ☐ təqvim vaxt fondu
- ☐ işçilərin peşəkarlıq səviyyəsi

62 əsas fondların sıradançıxma əmsalı necə hesablanır?

- ☒ baxılan dövrdə istifadədən çıxmış əsas fondların dəyərinin ilin əvvəlinə olan əsas fondların dəyərinə nisbəti kimi
- ☐ köhnəlmə məbləğinin əsas fondların qalıq dəyərinə nisbəti kimi
- ☐ köhnəlmə məbləğinin əsas fondların ilkin dəyərinə nisbəti kimi
- ☐ yeni işə salınmış əsas fondların dəyərinin ilin axırına olan əsas fondların dəyərinə nisbəti kimi
- ☐ baxılan dövrdə istifadədən çıxmış əsas fondların dəyərinin ilin sonuna olan əsas fondların dəyərinə nisbəti kimi

63 Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 600 min manat, ilin sonuna 900 min manat və bir il ərzində 150 min manatlıq əsas fond istifadədən çıxarılmışsa onda əsas fondların sıradançıxma əmsalı necə faiz olar?

- ☐ 40 %
- ☐ 10 %
- ☐ 16,7 %
- ☒ 25 %
- ☐ 50 %

64 əsas fondların artma əmsalı necə hesablanır?

- ☐ baxılan dövrdə istifadədən çıxmış əsas fondların dəyərinin ilin əvvəlinə olan əsas fondların dəyərinə nisbəti kimi
- ☐ köhnəlmə məbləğinin əsas fondların qalıq dəyərinə nisbəti kimi
- ☐ yeni işə salınmış əsas fondların dəyərinin ilin axırına olan əsas fondların dəyərinə nisbəti kimi
- ☒ yeni işə salınmış əsas fondların dəyərinin ilin əvvəlinə olan əsas fondların dəyərinə nisbəti kimi
- ☐ baxılan dövrdə istifadədən çıxmış əsas fondların dəyərinin ilin sonuna olan əsas fondların dəyərinə nisbəti kimi

65 Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 500 min manat, ilin sonuna 800 min manat və bir il ərzində 300 min manatlıq əsas fond yeni işə salınmışsa onda əsas fondların artma əmsalı necə faiz olar?

- ☒ 60 %
- ☐ 23,07 %

- ☐ 37,5 %
- ☐ 15 %
- ☐ 100 %

66 Binalar, qurğular və tikililər üçün amortizasiya norması nə qədərdir

- ☐ 10 faizədək
- ☐ 20 faizədək
- ☐ 25 faizədək
- ☐ 15 faizədək
- ☒ 7 faizədək

67 İnsan orqanizminə təsir edən əsas fondların köhnəlmə növü hansıdır?

- ☐ ictimai
- ☒ sosial
- ☐ fiziki
- ☐ mənəvi
- ☐ iqtisadi

68 əsas fondların istifadə müddəti bilinməyən qeyri-maddi ünsürləri üçün amortizasiya norması nə qədərdir?

- ☒ 10 faizədək
- ☐ 20 faizədək
- ☐ 25 faizədək
- ☐ 15 faizədək
- ☐ 7 faizədək

69 əsas fondlardan istifadənin ümumi və xüsusi göstəriciləri hansılardır?

- ☐ fondtutumu və təzələnmə əmsalı
- ☐ iqtisadi və sosial
- ☐ əsas fondların dəyərinin artım tempi və köhnəlmə müddəti
- ☒ fondverimi və növbəlilik əmsalı
- ☐ fondverimi və köhnəlmə müddəti

70 Sürətləndirilmiş amortizasiya metodunun tətbiqi nəticəsində aşağıdakılardan hansı baş vermir?

- ☐ istehsal olunan məhsulun maya dəyəri artır
- ☐ müəssisədə təmir xərclərinin həcmi azalır
- ☐ müəssisənin əsas fondları tez-tez yeniləşir
- ☐ müəssisənin rəqabətqabiliyyətlik səviyyəsi yüksəlir
- ☒ əsas fondların fiziki köhnəlmə səviyyəsi dəfələrlə artır

71 Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 680 min manat, ilin sonuna 800 min manat və bir il ərzində 170 min manatlıq əsas fond yeni işə salınmışsa onda əsas fondların artma əmsalı necə faiz olar?

- ☒ 25 %
- ☐ 11,5 %
- ☐ 21,25 %
- ☐ 15 %
- ☐ 11,7 %

72 Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 440 min manat, ilin sonuna 420 min manat və bir il ərzində 48,4 min manatlıq əsas fond yeni işə salınmışsa onda əsas fondların artma əmsalı necə faiz olar?

- ☒ 11 %
- ☐ 10,5 %
- ☐ 5,2 %
- ☐ 5,6 %
- ☐ 11,5 %

73 Maşın və avadanlıqlar üçün amortizasiya norması nə qədərdir?

- ☐ 10 faizədək
- ☐ 20 faizədək
- ☒ 25 faizədək
- ☐ 15 faizədək
- ☐ 7 faizədək

74 Fondverimi göstəricisi necə hesablanır?

- ☐ əsas fondların orta illik dəyərinin il ərzində istehsal olunmuş məhsulun dəyər ifadəsində həcminə nisbəti kimi
- ☐ il ərzində istehsal olunmuş məhsulun dəyər ifadəsində həcmnin əsas fondların qalıq dəyərinə nisbəti kimi
- ☐ il ərzində istehsal olunmuş məhsulun dəyər ifadəsində həcmnin əsas fondların dəyərinə nisbəti kimi
- ☒ il ərzində istehsal olunmuş məhsulun dəyər ifadəsində həcmnin əsas fondların orta illik dəyərinə nisbəti kimi
- ☐ il ərzində istehsal olunmuş məhsulun dəyər ifadəsində həcmnin əsas fondların bərpa dəyərinə nisbəti kimi

75 Müəssisənin əsas fondlarının strukturuna hansı amil təsir göstərmir?

- ☐ istehsalın təmərküzləşmə səviyyəsi
- ☐ istehsal edilən məhsulun mürəkkəblik dərəcəsi
- ☐ elmi-texniki tərəqqi
- ☐ istehsalın ixtisaslaşma səviyyəsi
- ☒ kadrların idarə edilməsinin təkmiləşdirilməsi

76 Müəssisədə istehsal əsas fondlarının qiymətləndirilməsinin natural göstəricilərindən hansı məqsədlər üçün istifadə edilir?

- ☒ əsas fondların texniki tərkibini və istehsal gücünü müəyyən etmək
- ☐ kadrlara olan tələbatı və istehsal gücünü müəyyən etmək
- ☐ istehsal gücündən istifadəni yüksəltməyə dair tapşırıqları və fondtutumunu müəyyən etmək
- ☐ avadanlıq balansını tərtib etmək və fondverimini müəyyən etmək
- ☐ əsas fondların texniki tərkibini və amortizasiya ayırmalarını müəyyən etmək

77 Müəssisədə avadanlıq parkının texniki-iqtisadi səviyyəsinə hansı amil təsir göstərir?

- ☐ müəssisənin ölçüsü
- ☐ işçilərin sayı
- ☐ müəssisənin tərəf müqabillərinin sayı
- ☒ investisiya qoyuluşlarının texnoloji quruluşu
- ☐ istehsalın ölçüsü

78 Müəssisədə avadanlıq parkının texniki-iqtisadi səviyyəsinə hansı amil təsir göstərir?

- ☐ müəssisənin ölçüsü
- ☐ işçilərin sayı

- ☐ kadrların strukturu
- ☐ müəssisənin tərəf müqabillərinin sayı
- ☒ avadanlıqların yaş strukturu

79 Fondtutumu göstəricisi necə hesablanır?

- ☐ əmtəlik, ümumi və ya xalis məhsulun istehsal əsas fondların əsas fondların ilin sonuna qalıq dəyərində nisbəti kimi
- ☐ əmtəlik, ümumi və ya xalis məhsulun istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərində nisbəti kimi
- ☒ istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərinin əmtəlik, ümumi və ya xalis məhsulun dəyərində nisbəti kimi
- ☐ yeni iş salınmış əsas fondların dəyərinin mövcud əsas fondların ilkin dəyərində nisbəti kimi
- ☐ əmtəlik, ümumi və ya xalis məhsulun istehsal əsas fondların ilin əvvəlinə olan dəyərində nisbəti kimi

80 Sənaye müəssisələrində illik amortizasiya məbləği necə müəyyən edilir?

- ☒ amortizasiya məbləğinin əsas fondların normativ xidmət müddətinə nisbəti kimi
- ☐ amortizasiya məbləğinin əsas fondların ilkin dəyərində nisbəti kimi
- ☐ əsas fondların normativ xidmət müddətinin amortizasiya məbləğinə nisbəti kimi
- ☐ amortizasiya məbləğinin əsas fondların normativ xidmət müddətinə hasili kimi
- ☐ amortizasiya məbləğinin əsas fondların qalıq dəyərində nisbəti kimi

81 Müəssisədə istehsal əsas fondlarının qiymət-lən-dirilməsinin dəyər gös-təricilərindən hansı məqsədlər üçün istifadə edilir?

- ☐ əsas fondların tex-ni-ki tərkibini və istehsal gücünü müəy-yən etmək
- ☐ istehsal gücünü müəy-yən-ləş-dir-mək
- ☐ avadanlıq balansı tərtib etmək
- ☒ amortizasiyanı hesablamaq və fondverimini müəy-yən etmək
- ☐ istehsal gücün-dən istifadəni yüksəltməyə dair tapşır-ıq-ları müəy-yən etmək

82 Müəssisə 1200 manatlıq kompyuter alır. Bu müəssisənin hansı fonduna aiddir?

- ☐ amortizasiya fonduna
- ☐ dövriyyə fondlarına
- ☐ ehtiyat fonduna
- ☒ əsas fondlara
- ☐ nizamnamə fonduna

83 İstehsal güclərindən istifadənin ekstensiv göstəricisi hansıdır?

- ☐ avadanlıqlardan istifadə əmsalı
- ☐ fondverimi
- ☐ istehsal güclərindən istifadə əmsalı
- ☐ əsas fondların rentabelliği
- ☒ növbəlilik əmsalı

84 Müəssisənin istehsal gücünü müəyyən edən amil hansıdır?

- ☐ məhsulun əməktutumu
- ☐ amortizasiya norması
- ☒ avadanlıqların məhsuldarlığı
- ☐ ümumzavod xərcləri
- ☐ dövretmə əmsalı

85 Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 480 min manat, ilin sonuna 548 min manat, bir il ərzində 168 min manatlıq əsas fond yeni iş salınmışsa və 100 min manatlıq əsas fond sıradan

çıxmışdırsa onda əsas fondların artma əmsalı necə faiz olar?

- ☐ 16,3 %
- ☐ 18,2 %
- ☒ 35 %
- ☐ 9,7 %
- ☐ 12,2 %

86 Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 480 min manat, ilin sonuna 548 min manat, bir il ərzində 168 min manatlıq əsas fond yeni işə salınmışsa və 100 min manatlıq əsas fond istifadədən çıxarılmışsa onda əsas fondların yeniləşmə əmsalı necə faiz olar?

- ☐ 20,8 %
- ☐ 9,7 %
- ☐ 16,35 %
- ☒ 30,65 %
- ☐ 35 %

87 Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 320 min manat, ilin sonuna 370 min manat, bir il ərzində 70,4 min manatlıq əsas fond yeni işə salınmışsa və 20,4 min manatlıq əsas fond istifadədən çıxarılmışsa onda əsas fondların yeniləşmə əmsalı necə faiz olar?

- ☒ 19,02 %
- ☐ 10,2%
- ☐ 22 %
- ☐ 6,37 %
- ☐ 2,9 %

88 Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 650 min manat, ilin sonuna 690 min manat, bir il ərzində 260 min manatlıq əsas fond yeni işə salınmışsa və 220 min manatlıq əsas fond istifadədən çıxarılmışsa onda əsas fondların yeniləşmə əmsalı necə faiz olar?

- ☐ 40 %
- ☐ 6,1 %
- ☒ 37,68 %
- ☐ 31,88 %
- ☐ 73,8 %

89 Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 720 min manat, ilin sonuna 820 min manat, bir il ərzində 216 min manatlıq əsas fond yeni işə salınmışsa və 116 min manatlıq əsas fond istifadədən çıxarılmışsa onda əsas fondların yeniləşmə əmsalı necə faiz olar?

- ☐ 14,1 %
- ☒ 26,3%
- ☐ 30%
- ☐ 15 %
- ☐ 16,1 %

90 Müəssisənin iqtisadiyyatı kursu aşağıdakılardan hansına aiddir:

- ☒ Mikroiqtisadiyyat
- ☐ Mezoiqtisadiyyat
- ☐ Makroiqtisadiyyat
- ☐ Makro və mezoiqtisadiyyat
- ☐ Meqoiqtisadiyyat

91 Yanacaq-energetika kompleksi aşağıdakılardan hansının subyektidir?

- ☐ Meqoiqtisadiyyatın
- ☐ Mikroiqtisadiyyatın
- ☐ Makroiqtisadiyyatın
- ☐ Makro və mikroiqtisadiyyatın
- ☒ Mezoiqtisadiyyatın

92 Ölkədə ümumi milli məhsulun istehsalı dinamikasındakı dəyişiklikləri tədqiqi ilə iqtisad elminin hansı qolu məşğul olur?

- ☒ Makroiqtisadiyyat
- ☐ Mezoiqtisadiyyat
- ☐ Mikroiqtisadiyyat
- ☐ Mezo və mikroiqtisadiyyat
- ☐ Meqoiqtisadiyyat

93 İqtisadiyyatın istehsal sahələri, müxtəlif müəssisə və firmaları, əmtəə və maliyyə bazarları, bankları, ev təsərrüfatı kimi iqtisadi strukturları və onların ünsürlərinin fəaliyyətini hansı elm tədqiq edir?

- ☐ Makroiqtisadiyyat
- ☐ Mezoiqtisadiyyat
- ☒ Mikroiqtisadiyyat
- ☐ Mezo və meqoiqtisadiyyat
- ☐ Meqoiqtisadiyyat

94 İqtisad elmi aşağıdakı elm sahələrinin hansına aiddir?

- ☐ təbiət elmləri
- ☒ ictimai elmlər
- ☐ texniki elmlər
- ☐ dəqiq elmlər
- ☐ siyasi elmlər

95 Müəssisənin iqtisadi məsələlərinin öyrənilməsində hansı elmi metodlardan istifadə edilir?

- ☐ amortizasiyanın hesablanması üçün açıq metodundan
- ☐ inzibati, iqtisadi və sosial-psixoloji metodlardan
- ☒ statistik müşahidə, müqayisəli təhlil metodlarından
- ☐ analitik-hesablama, təcrübi-eksperimental və statistik metodlardan
- ☐ «orta xərclər üstəgəl mənfəət», "hiss edilən faydalılığı" əsasında qiymətin müəyyən olunması metodlarından

96 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin iqtisadi məsələlərinin öyrənilməsində istifadə edilən tədqiqat metodu deyil?

- ☐ müqayisəli təhlil, statistik müşahidə və sistemli yanaşma metodları
- ☒ inzibati, iqtisadi və sosial-psixoloji metodları
- ☐ iqtisadi-riyazi metodları
- ☐ analiz və sintez
- ☐ induksiya və deduksiya metodları

97 Müəssisənin iqtisadiyyatı kursunun obyektı hansıdır?

- ☐ müəssisədə baş verən iqtisadi proseslərin qanunauyğunluqlarının öyrənilməsi

- ☒ müəssisələr, onların istehsal təsərrüfat fəaliyyəti
- ☐ müəssisə birlikləri, sənaye sahələri
- ☐ Mövcud istehsal münasibətlərinin doğurduğu obyektiv iqtisadi qanunların müəssisənin təsərrüfat fəaliyyətindəki təzahür formalarının öyrənilməsi
- ☐ müəssisələrin dövlət tənzimlənməsi, məşğulluq problemləri

98 Müəssisənin iqtisadiyyatı kursunun predmeti hansıdır?

- ☐ müəssisələrin dövlət tənzimlənməsi, məşğulluq problemləri
- ☐ müəssisələr, onların istehsal təsərrüfat fəaliyyəti və dövlət büdcəsinin gəlirlərinin araşdırılması
- ☐ müəssisə birlikləri, sənaye sahələri, milli iqtisadiyyatın davamlı inkişaf məsələlərinin öyrənilməsi
- ☒ Mövcud istehsal münasibətlərinin doğurduğu obyektiv iqtisadi qanunların müəssisənin təsərrüfat fəaliyyətindəki təzahür formalarının, mövcud olan ümumi qanunauyğunluqların öyrənilməsi
- ☐ müəssisələrin dövlət tənzimlənməsi, məşğulluq problemləri və makroiqtisadi tarazlıq məsələlərinin öyrənilməsi

99 Müəssisənin iqtisadi və texniki səviyyəsini müəyyən edən amillərə aiddir.

- ☒ elmi-texniki tərəqqi, istehsalın və əməyin təşkili, innovasiya fəaliyyəti
- ☐ müəssisələrin səmərəli yerləşdirilməsi və dövlət büdcəsinin gəlirlərinin artırılması
- ☐ əmək kollektivinin sosial inkişafı, fiskal siyasət, monetar siyasət
- ☐ investisiya fəaliyyəti, əmək haqqının yüksəldilməsi və sosial müdafiə sisteminin inkişafı
- ☐ müəssisələrin dövlət tənzimlənməsi, məşğulluğun artırılması və makroiqtisadi tarazlığın təmin edilməsi

100 Sahə nişanəsi üzrə ixtisaslaşmış konkret iqtisad elmlərinə aid deyil

- ☐ Sənayenin iqtisadiyyatı
- ☐ Tikintinin iqtisadiyyatı
- ☐ Aqrar sənaye kompleksinin iqtisadiyyatı
- ☒ Menecment
- ☐ Nəqliyyatın iqtisadiyyatı

101 Mövzu nişanəsi üzrə ixtisaslaşmış konkret iqtisad elmlərinə aid deyil

- ☐ Marketing
- ☒ Müəssisənin iqtisadiyyatı
- ☐ Maliyyə
- ☐ Biznesin təşkili
- ☐ Əməyin iqtisadiyyatı

102 Müəssisənin iqtisadiyyatı kursunun tədrisi prosesində öyrənilmir:

- ☐ marketing və məhsulun satışı məsələləri
- ☐ innovasiya və investisiya fəaliyyəti ilə əlaqədar məsələlər
- ☐ maliyyə məsələləri və müəssisənin ödədiyi vergilər
- ☐ xarici iqtisadi fəaliyyətlə əlaqədar məsələləri
- ☒ müəssisədə istehsalın texniki məsələləri

103 Aşağıdakı səviyyələrdən hansında tədqiqat və təhlil işinin bütünlükdə milli iqtisadiyyat səviyyəsində aparılır?

- ☒ Makroiqtisadiyyat
- ☐ Müəssisənin iqtisadiyyatı
- ☐ Mikroiqtisadiyyat
- ☐ Ev təsərrüfatının iqtisadiyyatı
- ☐ Firmanın iqtisadiyyatı

104 Aşağıdakılardan hansı proseslərin müəssisəyə aidiyyəti yoxdur?

- ☐ müəssisə iqtisadiyyatın istehsal və təşkilati strukturunu əmələ gətirir
- ☐ müəssisədə istehsalın texnologiyası və keyfiyyəti problemləri kəşifir
- ☐ müəssisədə əsas iqtisadi proseslər baş verir
- ☒ müəssisədə siyasi münasibətlər formalaşır
- ☐ müəssisədə iqtisadi münasibətlər formalaşır

105 Müəssisələrdə idarəetmə funksiyaları hansılardır?

- ☐ istehsal, mübadilə, istehlak
- ☐ idarəetmədə əmək bölgüsü, təkbaşınaçılıq, korporativ əhval-ruhiyyəsi
- ☒ planlaşdırma, təşkilətmə, koordinasiya
- ☐ xətti, funksional, xətti-funksional
- ☐ inzibati, iqtisadi, sosial-psixoloji

106 İdarəetmənin metodları hansılardır?

- ☒ inzibati, iqtisadi, sosial-psixoloji
- ☐ iqtisadi, təşkilati, sosial-psixoloji
- ☐ inzibati, psixoloji, təşkilati
- ☐ iqtisadi; texnoloji, operativ
- ☐ maddi-texniki, təşkilati, iqtisadi

107 İdarəetmə prinsiplərinə aid deyil:

- ☐ İdarəetmədə əmək bölgüsü
- ☐ Ədalət prinsipi
- ☐ Təkbəşınaçılıq
- ☒ koordinasiya
- ☐ Təşəbbüskarlıq

108 İdarəetmənin funksiyası olan planlaşdırmanın mərhələlərinə aşağıdakılardan hansı aiddir?

- ☐ matris sxemi
- ☐ Təşəbbüskarlıq
- ☐ koordinasiya
- ☐ lisenziyalaşdırma
- ☒ məqsədlərin müəyyən edilməsi

109 Aşağıdakılardan hansı idarəetmənin prinsiplərinə aiddir?

- ☐ avtomatlaşdırma və mexanikləşdirmə prinsipi
- ☐ düzxətlik prinsipi
- ☒ səlahiyyət və məsuliyyət prinsipi
- ☐ paralellik prinsipi
- ☐ ahəngdarlıq prinsipi

110 Müəssisədə idarəetmə prosesinin mərhələləri hansıdır?

- ☐ proqnozlaşdırma, təşkil etmə, tənzimləmə
- ☐ təşkil, idarəetmə, tənzimləmə
- ☒ planlaşdırma, planların reallaşdırılması və nəzarət
- ☐ təşkil etmə, stimullaşdırma, nəzarət
- ☐ planlaşdırma, proqnozlaşdırma, tənzimləmə

111 İdarəetmə sistemi nədir?

- ☐ idarəetmə məqsədlərinin məcmusu, investisiya qoyuluşu prosesidir
- ☐ idarə aparatında çalışan işçilərin məcmusudur
- ☐ müəssisədə idarəetmənin təşkilati quruluşunu xarakterizə edir, kadrların tərkibini göstərir
- ☒ idarəetmə məqsədlərinin, idarəetmənin strukturu, forma və metodlarının məcmusudur
- ☐ idarəetmə metodları və funksiyalarının məcmusu, istehsalın təşkili prinsipləridir

112 Aşağıdakı əlamətlərdən hansından planların növlərini təsnifləşdirərkən istifadə edilmir?

- ☐ əhatə etdiyi dövrə görə
- ☒ istehsalın həcminə görə
- ☐ funksional baxımdan
- ☐ planlaşdırma iyerarxiyasına görə
- ☐ idarəetmə iyerarxiyasına görə

113 Aşağıdakılardan hansı müəssisədə planlaşdırmanın metodlarına aid deyil?

- ☒ təcrübi-eksperimental metodu
- ☐ balans merodu
- ☐ "Nail olunmuş səviyyədə" planlaşdırma
- ☐ normativ metod
- ☐ iqtisadi-statistik metodlar

114 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin fəaliyyətinin planlaşdırılması prinsiplərinə aid olunmur?

- ☐ qənaətlilik prinsipi
- ☐ komplekslik prinsipi
- ☒ paralellik prinsipi
- ☐ prioritetlərin müəyyən olunması prinsipi
- ☐ sabillik prinsipi

115 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin inkişaf planının bölmələrinə aid deyil?

- ☐ məhsulun istehsalı və reallaşdırılması planı
- ☐ əmək haqqı və kadrlar planı
- ☐ investisiya və yeni texnikanın tətbiqi planı
- ☐ əmək kollektivinin sosial inkişaf planı
- ☒ sığorta işinin planı

116 Funksional əlamətə görə planlar hansı növələrə ayrılır?

- ☐ plan, proqram, proqnoz
- ☐ strateji, taktiki, operativ planlar
- ☐ qısamüddətli, ortamüddətli, uzunmüddətli planlar inzibati, iqtisadi, sosial-iqtisadi planlar
- ☐ inzibati, iqtisadi, sosial-iqtisadi planlar
- ☒ satış, istehsal, maddi-texniki təminat planlar

117 İstehsal proqramının dəyər göstəricisi hansıdır?

- ☐ məhsulun maya dəyəri
- ☐ əsas istehsal fondlarının tərkibi
- ☐ 1 manatlıq əmtəəlik məhsula çəkilən xərc
- ☒ əmtəəlik məhsul
- ☐ dövriyyə vəsaitlərinin dəyəri

118 İstehsal proqramının natural göstəricisi hansıdır?

- ☒ məhsulun nomenklaturası
- ☐ ümumi məhsul
- ☐ əmtəəlik məhsul
- ☐ xalis məhsul
- ☐ reallaşdırılmış məhsul

119 Plan nədir?

- ☐ dövlət və təsərrüfat subyektləri tərəfindən müəyyən dövr ərzində icrası nəzərdə tutulan təsərrüfat tədbirləri üzrə məqsəd və vəzifələrin, icra sənədlərinin məcmusudur
- ☐ müəssisənin inkişafı üçün zəruri olan sənədlərin məcmusudur
- ☒ məqsədi, məzmunu, həcmi, metodları, ardıcılığı, icra olunma vaxtı göstərməklə müəyyən bir dövr üçün yerinə yetirilməsi nəzərdə tutulan iş və tapşırıqların məcmusunu özündə əks etdirən sənəddir
- ☐ perspektiv dövr üçün iqtisadi inkişaf və sosial tərəqqinin əsas problemlərinin həlli yollarına, strateji məqsədlərə nail olmaq üçün qarşıya qoyulan vəzifələrin yerinə yetirilməsinə dair elmi cəhətdən əsaslandırılmış təşəvvür, mülahizə və tövsiyələrin məcmusudur
- ☐ uzun müddət üçün müəyyən edilmiş, rəqəbat üstünlüklərinin və səmərəliliyin artırılması əsasında stabil iqtisadi göstəricilərə və bu göstəricilərin artımına nail olmağa imkan verən istiqamətlərin, fəaliyyət qaydaları və normalarının, idarəetmə funksiyalarının məcmusudur

120 Planlaşdırmanın iyerarxiyası əlaməti üzrə planlar hansı növlərə ayrılır?

- ☒ strateji, taktiki, operativ planlar
- ☐ plan, proqram, proqnoz
- ☐ inzibati, iqtisadi, sosial-iqtisadi planlar
- ☐ qısamüddətli, ortamüddətli, uzunmüddətli planlar
- ☐ satış, istehsal, maddi-texniki təminat planlar

121 Proqnoz nədir?

- ☐ istehsal müəssisəsinin öz gücünü və bazarda baş verən tələb və təklifi tam şəkildə hesablayaraq, öz qarşısına elmi əsas olan məqsəd qoyub və buna məqsədə nail olma mərhələlərini müəyyənləşdirməklə onların nə vaxt və necə yerinə yetirilməsinin sənədləşdirilməsidir
- ☐ idarə olunan obyektin qarşısında duran vəzifələrin müəyyən edilmiş müddətə və ehtiyatlardan səmərəli istifadə etməklə yerinə yetirilməsinə yönəldilmiş idarəetmə qərarlarının əsaslandırılması, qəbul edilməsi və icrasının təşkili məqsədlə qarşılıqlı əlaqədə və müəyyən ardıcılıqla yerinə yetirilən müxtəlif xarakterli əmək və maşın əməliyyatlarının məcmusudur
- ☒ perspektiv dövr üçün iqtisadi inkişaf və sosial tərəqqinin əsas problemlərinin həlli yollarına, üstünlük veriləcək sahələrin inkişaf istiqamətlərinə, strateji məqsədlərə nail olmaq üçün qarşıya qoyulan vəzifələrin yerinə yetirilməsinə dair elmi cəhətdən əsaslandırılmış təşəvvür, mülahizə və tövsiyələrin məcmusudur
- ☐ idarəetmə məqsədlərinin, idarəetmənin strukturu, forma və metodlarının məcmusudur
- ☐ yalnız sənaye müəssisələrinə aid olan idarəetmə funksiyası olmaqla, sexlərin istehsal etməli olduğu məhsulların adları və natural göstəricilərinin məcmusudur

122 Proqram nədir?

- ☐ strateji məqsədlərə nail olmaq üçün qarşıya qoyulan vəzifələrin yerinə yetirilməsinə dair elmi cəhətdən əsaslandırılmış təşəvvür, mülahizə və tövsiyələrin məcmusudur
- ☒ dövlət və təsərrüfat subyektləri tərəfindən müəyyən dövr ərzində icrası nəzərdə tutulan təsərrüfat tədbirləri üzrə məqsəd və vəzifələrin məcmusudur
- ☐ proqramda öz əksini tapan tədbirlərin rəvan, bir qaydada realizə olunması məqsədilə həyata keçirilməsi nəzərdə tutulan konkret və kompleks tədbirlər sistemidir
- ☐ məqsədlərin müəyyən edilməsi, problemin təhlili, proqnozlaşdırma, alternativ variantların müəyyən olunması, qəbul edilmiş qərarların qiymətləndirilməsi, investisiya qoyuluşlarının həyata keçirilməsi mərhələlərini əhatə edən fəaliyyət növüdür
- ☐ elmi cəhətdən formalaşdırılan birliklər sistemi və habelə ictimai həyatın bütün sahələrinin şüurlu nizamlanmasına yönəldilmiş fəaliyyət növüdür

123 Müəssisədə idarəetmə nədir?

- ☐ qarşıya qoyulan məqsədlərə lazımi müddətdə, minimum maddi və əmək resursları-nın sərfi ilə nail olmağa yönəldilmiş tədbirlərin qiymətləndirilməsi sistemi-dir
- ☐ qarşıya qoyulan məqsədlərə lazımi müddətdə, minimum maddi və əmək resursları-nın sərfi ilə nail olmağa yönəldilmiş dövlət idarəetmə orqanlarının birgə həyata keçirdikləri tədbirlər sistemindən ibarətdir
- ☒ qarşıya qoyulan məqsədlərə lazımi müddətdə, minimum maddi və əmək resursları-nın sərfi ilə nail olmağa yönəldilmiş idarəetmə subyekti ilə istehsal heyətinin birgə həyata keçirdikləri tədbirlər sistemindən ibarətdir
- ☐ qarşıya qoyulan məqsədlərə yönəldilən lisenziyalaşdırma sistemidir
- ☐ qarşıya qoyulan məqsədlərə lazımi müddətdə, minimum maddi və əmək resursları-nın sərfi ilə nail olmağa yönəldilmiş dövlət tənzimləmə orqanlarının birgə həyata keçirdikləri tədbirlər sistemindən ibarətdir

124 Aşağıdakılardan hansı "Dəqiq vaxtında" sisteminin üstünlüklərinə aid deyil?

- ☐ göndərilən xammal və materialların və istehsal olunan məhsulların keyfiyyətinin kompleks idarə edilməsi imkanlarının olması
- ☒ maddi-texniki təminat planına ehtiyacın olmaması
- ☐ təchizat prosesinə statistik nəzarətin mümkünlüyü
- ☐ müəssisədə istehsal tsiklinin qısaldılması
- ☐ maddi-texniki təchizatın müntəzəm surətdə təkmilləşdirilməsi

125 Müəssisədə istehsal proqramının yerinə yetirilməsi üçün avadanlığa ümumi tələbatı hesablayarkən aşağıdakıların hansından istifadə edilmir?

- ☒ avadanlığın keyfiyyət göstəricisi (etibarlıq göstəricisi)
- ☐ plan ili üçün görülməli işin həcmi
- ☐ iş vahidinin yerinə yetirilməsi üçün vaxt norması
- ☐ növbələrin sayı (növbəlilik əmsalı)
- ☐ avadanlıqdan istifadə əmsalı

126 Cari ehtiyatın maksimum həcmi necə hesablanır?

- ☐ orta günlük material məsrəfi norması istehsal proqramına vurulur
- ☒ orta günlük material məsrəfi norması iki məhsul göndərilməsi arasındakı vaxt intervalına vurulur
- ☐ orta günlük material məsrəfi norması iki məhsul göndərilməsi arasındakı vaxt intervalına nisbəti kimi
- ☐ iki məhsul göndərilməsi arasındakı vaxt intervalı istehsal proqramına vurulur
- ☐ iki məhsul göndərilməsi arasındakı vaxt intervalı orta günlük material məsrəfi normasına nisbəti kimi

127 Hazırlıq ehtiyatının həcmi necə hesablanır?

- ☐ materialdan orta günlük məsrəf norması materialın kəmiyyət və keyfiyyətə qəbuluna və istehsal istehlakı üçün hazırlanmasına sərf edilən vaxta nisbəti kimi
- ☐ materialdan orta günlük məsrəf norması istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsalın həcminə vurulur
- ☐ istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsalın həcmnin materialın kəmiyyət və keyfiyyətə qəbuluna və istehsal hazırlanmasına sərf edilən istehlakı üçün vaxta nisbəti kimi
- ☒ materialdan orta günlük məsrəf norması materialın kəmiyyət və keyfiyyətə qəbuluna və istehsal istehlakı üçün hazırlanmasına sərf edilən vaxta vurulur
- ☐ materialın kəmiyyət və keyfiyyətə qəbuluna və istehsal istehlakı üçün hazırlanmasına sərf edilən vaxt dövrinə vəsaitlərinin orta qalıqna vurulur

128 Məmulat üzrə hesablama metodu ilə materiala tələbat necə hesablanır?

- ☐ məmulatın istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmnin həmin məmulat vahidinin material tutumluğu göstəricisinə nisbəti kimi
- ☐ məmulat vahidi üzrə material məsrəfi normasının həmin məmulatın istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmə nisbəti kimi

- ☐ məmulatın istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmnin həmin məmulat vahidi üzrə material məsrəfi normasına nisbəti kimi
- ☒ məmulatın istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmi həmin məmulat vahidi üzrə material məsrəfi normasına vurulur
- ☐ məmulatın istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmi həmin məmulat vahidinin material tutumluğu göstəricisinə vurulur

129 Hissə (detal) üzrə hesablama metodu ilə materiala tələbat necə hesablanır?

- ☐ hissənin (detalın) sayının həmin hissə (detal) növünün vahidinin material tutumluğu göstəricisinə nisbəti kimi
- ☐ hissənin (detalın) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmi həmin hissə (detal) növünün vahidinin material tutumluğu göstəricisinə vurulur
- ☒ hissənin (detalın) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmi həmin hissə (detal) növünün vahidi üzrə material məsrəfi normasına vurulur
- ☐ hissənin (detalın) hər vahidi üzrə material məsrəfi norması hissənin (detalın) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmə nisbəti kimi
- ☐ hissənin (detalın) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmnin həmin hissə (detal) növünün vahidinin material məsrəfi normasına nisbəti kimi

130 Oxşarlığa görə hesablama metodu ilə materiala tələbat necə hesablanır?

- ☐ məsrəf norması hələlik olmayan məmulatın (hissənin) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsal həcmi onun oxşar məhsuldan fərqləndirici cəhətlərini nəzərə almaq üçün istifadə edilən düzəldici əmsala vurulur
- ☒ məsrəf norması hələlik olmayan məmulatın (hissənin) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsal həcmi oxşar məmulatın (hissənin) material məsrəfi norması ilə yeni məhsulun oxşar məhsuldan fərqləndirici cəhətlərini nəzərə almaq üçün istifadə edilən düzəldici əmsalının hasilinə vurulur
- ☐ məsrəf norması hələlik olmayan məmulatın (hissənin) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsal həcmi oxşar məmulatın (hissənin) material məsrəfi normasına nisbəti kimi
- ☐ oxşar məmulatın (hissənin) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsal həcmi onun material məsrəfi norması ilə yeni məhsulun oxşar məhsuldan fərqləndirici cəhətlərini nəzərə almaq üçün istifadə edilən düzəldici əmsalın hasilinə vurulur
- ☐ məsrəf norması hələlik olmayan məmulatın (hissənin) həcmi oxşar məmulatın (hissənin) material məsrəfi normasına vurulur

131 Nümunəvi təmsilçiyə görə hesablama metodu ilə materiala tələbat necə hesablanır?

- ☐ nümunəvi təmsilçinin material məsrəfi norması yeni məhsulun oxşar məhsuldan fərqləndirici cəhətlərini nəzərə almaq üçün istifadə edilən düzəldici əmsala vurulur
- ☒ nümunəvi təmsilçinin material məsrəfi norması qrupa daxil olan məhsullar üzrə istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsalın həcminə vurulur
- ☐ məsrəf norması hələlik olmayan məmulatın (hissənin) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsal həcmi oxşar məmulatın (hissənin) material məsrəfi norması ilə yeni məhsulun oxşar məhsuldan fərqləndirici cəhətlərini nəzərə almaq üçün istifadə edilən düzəldici əmsalının hasilinə vurulur
- ☐ qrupa daxil olan məhsullar üzrə istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsalın həcmi yeni məhsulun oxşar məhsuldan fərqləndirici cəhətlərini nəzərə almaq üçün istifadə edilən düzəldici əmsala vurulur
- ☐ qrupa daxil olan məhsullar üzrə istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsalın həcmi nümunəvi təmsilçinin material məsrəfi normasına nisbəti kimi

132 Müəssisədə mövsümi ehtiyat hansı hallarda yaranır?

- ☒ xammal və materialın istehsalı və ya tədarükünün mövsümi olması ilə əlaqədar
- ☐ gələcəkdə xammal və materiala tələbin artması ehtimalı ilə
- ☐ müəssisənin xammal və materialla təminatında onun miqdarı, və ya vaxtaşırılığında kənarlaşmalar baş verən zaman istehsalın fasiləsizliyini təmin etmək məqsədilə
- ☐ iki məhsul-göndərmə (alma) arasındakı vaxt intervalında müəssisənin ahəngdar işləməsini təmin etmək məqsədilə
- ☐ istehsal prosesinin fasiləsizliyi ilə əlaqədar

133 Tranzit norması nədir?

- ☐ istehsalçı müəssisədən bir il ərzində bir istehlakçıya göndəriləcək məhsulun maksimum həcmidir
- ☐ istehlakçının istehsalçıya bir dəfəyə göndərmək üçün öhdəsinə götürdüyü material həcmnin maksimum miqdarıdır
- ☒ istehsalçı müəssisədən bir sifarişlə bir istehlakçıya göndəriləcək məhsulun minimum həcmidir
- ☐ istehlakçının istehsalçıya bir dəfəyə göndərmək üçün öhdəsinə götürdüyü material həcmnin minimum miqdarıdır
- ☐ istehsalçı müəssisədən bir il ərzində bir istehlakçıya göndəriləcək məhsulun minimum həcmidir

134 Aşağıdakılardan hansı satış siyasətinin əsas elementlərinə aid edilmir?

- ☐ məhsulların nəqli
- ☐ məhsulun saxlanması
- ☐ məhsulun tamamlanması
- ☒ məhsulların istehsalı
- ☐ istehlakçılarla əlaqələr

135 Aşağıdakılardan hansı satışın təşkilinə aid edilir?

- ☐ müəssisədə innovasiya prosesinin təşkili
- ☒ məhsulun reallaşdırılmasının forma və metodlarının, onun istehlakçılara çatdırılması üsullarının seçilməsi
- ☐ müəssisədə istehsalın material resurslar və texniki vasitələrlə təmin edilməsinin təşkili
- ☐ müəssisədə heyətin fəaliyyətinin səmərəli təşkili
- ☐ iş qüvvəsi və istehsal vasitələrinin məkan baxımından düzgün əlaqələndirilməsinin təşkili

136 Firma birbaşa satış sisteminin üstünlüyünə aşağıdakılardan hansı aiddir?

- ☐ məhsulun son istehlakçıya bilavasitə çatdırılması ilə əlaqədar xərclərin azalması
- ☐ əmtəənin hərəkəti ilə bağlı risklərin azalması
- ☐ əlaqələrin sayının azalması
- ☒ son istehlakçılarla mütəmadi olaraq sıx əlaqələr saxlanması
- ☐ əmtəə ehtiyatlarının yaradılması ilə əlaqədar istehsaldankənar xərclərin azalması

137 İstehsalçı firma özünəməxsus aşağıdakı struktur bölmələrindən istifadə edərək satış həyata keçirə bilməz?

- ☐ funksional vəzifələrinə, həm də əmtəənin müştəriyə nümayişini həyata keçirməli olan, sövdələşmələr bağlamaq və ya bu hüquqa malik olmayan xüsusi agentliklər
- ☐ əmtəə ehtiyatları yaratmadan sövdələşmələrin bağlanması, bazarın öyrənilməsi, sifarişlərin yerinə yetirilməsi üzrə funksiyaları icra edən satış kontorları
- ☐ yerli bazarı, rəqibləri tanıyan, istehlakçıların tələblərinə uyğun satış şərtləri və xidmətləri təklif edə bilən ixtisaslı mütəxəssislərə malik regional satış filialları
- ☐ pərakəndəsatış şəbəkəsi (köşklər, mağazalar, salonlar və s.)
- ☒ xammal və material ehtiyatlarının yaradılması üçün tədarük funksiyaları icra edən təchizat kontorları

138 Müəssisədə satış sistemləri onların təşkilinə görə necə qruplaşdırılır?

- ☐ daxili və xarici satış sistemləri
- ☐ əsas və köməkçi satış sistemləri
- ☐ intensiv və selektiv satış sistemləri
- ☐ analitik və sintetik satış sistemləri
- ☒ birbaşa və dolaylı satış sistemləri

139 Firma nöqtəyi-nəzərindən satışla əlaqədar funksiyaların vasitəçilərə verilməsi məqsədəuyğun amillərə aşağıdakılardan hansı aid deyil?

- ☐ əlaqələrin sayının azalması
- ☐ funksional uyğunsuzluğun azalması
- ☐ miqyasa görə qənaət
- ☐ xidmətin yaxşılaşdırılması
- ☒ son istehlakçılarla mü-tə-madi olaraq sıx əlaqələr saxlanması

140 Müəssisədə satış sistemləri vasitəçilərin sayına görə necə qruplaşdırılır?

- ☐ daxili, xarici və qarışıq satış sistemləri
- ☐ əsas, köməkçi və xidmətedici satış sistemləri
- ☒ intensiv, selektiv və xüsusi satış sistemləri
- ☐ analitik, sintetik və eksperimental satış sistemləri
- ☐ birbaşa, dolaylı və qarışıq satış sistemləri

141 Müəssisədə ümumi (istehsal) rentabellik göstəricisi necə hesablanır?

- ☐ mənfəətin döv-riyyə istehsal fondlarının orta illik dəyərində nisbəti kimi
- ☐ reallaşdırılmış məhsulun əsas və normalaşdırılan döv-riyyə istehsal fondlarının orta illik dəyərində nisbəti kimi
- ☐ ümumi məhsulun əsas və normalaşdırılan döv-riyyə istehsal fondlarının orta illik dəyərində nisbəti kimi
- ☒ mənfəətin əsas və normalaşdırılan döv-riyyə istehsal fondlarının orta illik dəyərində nisbəti kimi
- ☐ mənfəətin əsas istehsal fondlarının orta illik dəyərində nisbəti kimi

142 Aşağıdakılardan hansı istehsalın iqtisadi səmərəliliyinin yüksəldilməsi amili hesab olunur?

- ☐ istehsal sahələrinin artıqlığı
- ☐ istehsal prosesindəki fasilələr
- ☐ istehsal prosesinin başlanması
- ☒ istehsalın ixtisaslaşması
- ☐ iş yerlərində izafi ehtiyatların olması

143 Müəssisədə fondtutumunun azalması istehsalın iqtisadi səmərəliliyinə necə təsir göstərir?

- ☒ məhsul vahidinə düşən amorizasiya ayırmalarını azaldır
- ☐ müəssisədə əsas fondlardan istifadə səviyyəsi aşağı düşür
- ☐ müəssisədə məhsul vahidinə düşən amorizasiya ayırmalarını artırır
- ☐ investisiya qoyuluşlarına tələbatı artırır
- ☐ müəssisədə istehsal edilən məhsulun maya dəyərini artırır

144 Müəssisədə satışın (dövriyyənin) rentabelliği göstəricisi necə hesablanır?

- ☒ mənfəətin satışın həcmində nisbətinin faizlə ifadəsi kimi
- ☐ əmtəəlik məhsulun satışın həcmində nisbətinin faizlə ifadəsi kimi
- ☐ ümumi məhsulun satışın həcmində nisbətinin faizlə ifadəsi kimi
- ☐ mənfəətin əsas və normalaşdırılan döv-riyyə istehsal fondlarının orta illik dəyərində nisbəti kimi
- ☐ mənfəətin satışla əlaqədar xərclərin ümumi məbləğinə nisbətinin faizlə ifadəsi kimi

145 Müəssisədə əsaslı vəsait qoyuluşunun iqtisadi səmərəliliyini müəyyən edilərkən səmərə kimi hansı göstərici əsas götürülməlidir?

- ☒ müəssisənin mənfəəti
- ☐ müəssisənin reallaşdırılmış məhsulu
- ☐ müəssisənin ümumi məhsulu
- ☐ müəssisənin ümumi mədaxili
- ☐ müəssisənin əmtəəlik məhsulu

146 İnvestisiya qoyuluşlarının səmərəliliyini xarakterizə edən göstəricilərə aid deyil:

- ☐ rentabellik indeksi göstəricisi
- ☐ rentabellik norması (daxili rentabellik norması) göstəricisi
- ☐ integral səmərə (xalis cari dəyər) göstəricisi
- ☐ ödənmə müddəti göstəricisi
- ☒ dövriyyə və vəsaitlərinin dövretmə sürəti göstəricisi

147 İstehsalın iqtisadi səmərəliliyinin yüksəldilməsinə hansı amil təsir göstərmir?

- ☒ işçilərin günlük iş vaxtının və növbəlilik əmsalının azaldılması
- ☐ istehsalın təmərküzləşməsi, kombinəlməsi, ixtisaslaşması və kooperativləşməsi
- ☐ elmi-texniki tərəqqinin nailiyyətlərinin istehsala tətbiqi
- ☐ işçilərin ixtisas səviyyəsinin artırılması və əməyin təşkilinin yaxşılaşdırılması
- ☐ istehsalın və idarəetmənin təşkilinin təkmilləşdirilməsi

148 İki məhsul-göndərmə arasındakı vaxt intervalında müəssisənin normal işi-ni təmin etmək üçün hansı növ ehtiyat yaradılır?

- ☐ mövsümü ehtiyat
- ☒ cari ehtiyat
- ☐ sığorta ehtiyatı
- ☐ müəssisədaxili ehtiyat
- ☐ hazırlıq ehtiyatı

149 Bitməmiş istehsaldakı dövriyyə vəsaitlərinin normativi aşağıdakı amillərin hansından aslı deyil?

- ☐ istehsal prosesində xərclərin artma xarakterindən
- ☒ reallaşdırılmış məhsulun həcmindən
- ☐ istehsal tsiklinin uzunluğundan
- ☐ məhsulun maya dəyərindən
- ☐ istehsal olunan məhsulun həcmindən

150 Müxtəlif istehsal müəssisələrində dövriyyə fondlarının ümumi dəyərində bitməmiş istehsalın payı aşağıdakı hansı amillə əlaqədar deyil?

- ☐ istehsal tipi ilə
- ☐ istehsalın fasiləli və fasiləsizliyi ilə
- ☐ istehsal tsiklərinin müxtəlif orta davamiyyəti ilə
- ☒ maşın və avadanlıqların dəyəri ilə
- ☐ avadanlıqların növbəlilik əmsalı ilə

151 Hansı məsrəf norması il üçün istehsalı planlaşdırılmış məhsulların plan maya dəyərinin kalkulyasiyasında istifadə olunur?

- ☐ fərdi məsrəf norması
- ☒ illik məsrəf norması
- ☐ müfəssəl məsrəf norması
- ☐ perspektiv məsrəf norması
- ☐ iriləşdirilmiş məsrəf norması

152 Hansı məsrəf norması eyni tiptən, lakin bir şirkətin (və ya firmanın) müxtəlif müəssisələri tərəfindən istehsal olunan məhsullar üçün işlənir?

- ☒ qrup məsrəf norması

- ☐ perspektiv məsrəf norması
- ☐ fərdi məsrəf norması
- ☐ iriləşdirilmiş məsrəf norması
- ☐ müfəssəl məsrəf norması

153 Dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə əmsalı necə hesablanır?

- ☒ topdansatış qiymətində realizə olunmuş məhsulun həcmnin dövriyyə vəsaitlərinin orta illik qalığına nisbəti kimi
- ☐ topdansatış qiymətində realizə olunmuş məhsulun həcmnin tədavül fondlarının həcminə nisbəti kimi
- ☐ dövriyyə fondlarının həcmnin tədavül fondlarının həcminə nisbəti kimi
- ☐ dövriyyə vəsaitlərinin orta illik qalığının dövriyyə fondlarının həcminə nisbəti kimi
- ☐ dövriyyə vəsaitlərinin orta illik qalığının topdansatış qiymətində realizə olunmuş məhsulun həcminə nisbəti kimi

154 Dövriyyə vəsaitlərinin yüklənmə əmsalı necə hesablanır?

- ☐ dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə sürətinin dövrdəki günlərin sayına nisbəti kimi
- ☐ dövriyyə vəsaitlərinin bir dövriyyəsinin gün hesabı ilə uzunluğu göstəricisinin tərsi kimi
- ☐ topdansatış qiymətində realizə olunmuş məhsulun həcmnin dövriyyə vəsaitlərinin orta illik qalığına nisbəti kimi
- ☐ istehsal edilmiş məhsulun həcmnin tədavül fondlarının həcminə nisbəti kimi
- ☒ dövriyyə vəsaitlərinin orta illik qalığının topdansatış qiymətində realizə olunmuş məhsulun həcminə nisbəti kimi

155 Material məsrəf normasının tərkibinə nələr daxildir?

- ☒ təşkilati-texniki tullantı və itkilər, xalis (faydalı) məsrəf, texnoloji tullantılar və itkilər
- ☐ xammal və yanacaq, material və dəstləşdirici məmulatlar, xalis (faydalı) məsrəf
- ☐ dəstləşdirici məmulatlar, texnoloji tullantılar və itkilər, təşkilati-texniki tullantı və itkilər
- ☐ xalis (faydalı) məsrəf, xammal, material və dəstləşdirici məmulatlar
- ☐ xammal, təşkilati-texniki tullantı və itkilər, xalis (faydalı) məsrəf

156 Bitməmiş istehsaldakı dövriyyə vəsaitlərinin normativi aşağıdakı amillərin hansından aslıdır?

- ☐ istehsal olunan məhsulun həcmi, işçilərin sayı və istehsal tsiklinin uzunluğundan
- ☐ istehsal tsiklinin uzunluğundan, əsas fondların yenilənmə əmsalından və məhsulun məyayə dəyərindən
- ☒ istehsal tsiklinin uzunluğundan, məhsulun məyayə dəyərindən və istehsal prosesində xərclərin artma xarakterindən
- ☐ istehsal prosesində xərclərin artma xarakterindən, məhsulun məyayə dəyərindən və əməyin təşkilindən
- ☐ istehsal olunan məhsulun həcmi və tərkibindən, reallaşdırılmış məhsulun həcmindən

157 Aşağıdakılardan amillərdən hansı dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə sürətinə təsir göstərir?

- ☐ əsas fondların orta illik dəyəri
- ☒ istehsal tsiklinin uzunluğu
- ☐ işçilərin axını
- ☐ mənfəətin həcmi
- ☐ işçilərin sayı

158 Dövriyyə vəsaitlərinin bir dövriyyəsinin gün hesabı ilə uzunluğu göstəricisi necə hesablanır?

- ☐ dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə sürətinin dövrdəki günlərin sayına nisbəti kimi;
- ☒ dövrdəki günlərin sayının dövretmə əmsalına nisbəti kimi;
- ☐ topdansatış qiymətində realizə olunmuş məhsulun həcmnin dövriyyə vəsaitlərinin orta illik qalığına nisbəti kimi;
- ☐ istehsal edilmiş məhsulun həcmnin tədavül fondlarının həcminə nisbəti kimi.

- ☐ dövrüyyə vəsaitlərinin orta illik qa-lı-ğının topdansatış qiymətində realizə olunmuş məh-sulun həcminə nisbəti kimi

159 Hansı məsrəf norması konstruktor-texnoloji sənədlər və aparılmış xüsusi laboratoriya tədqiqatı əsasında planlaşdırılmış təşkilati-texniki tədbirlərin həyata keçirilməsi müddəti nəzərə alınmaqla konkret müəssisənin məhsulu üçün işlənilib hazırlanır?

- ☒ fərdi məsrəf norması
☐ qrup məsrəf norması
☐ müfəssəl məsrəf norması
☐ perspektiv məsrəf norması
☐ iriləşdirilmiş məsrəf norması

160 Fərz edək ki, məhsulun xalis çəkisi 1,2 kq-dır. Məhsul vahidinin istehsalına məsrəf norması 1,6 kq müəyyən edilmişdir. Məhsulun hər birinin istehsalına faktiki material sərfi isə 1.5kq təşkil etmişdir. Belə olan halda materialdan faktiki istifadə əmsalı neçə olmuşdur?

- ☐ 1,33
☐ 0,75
☒ 0,8
☐ 2,58
☐ 1,25

161 İnvestisiya layihələrinin qiymətləndirilməsində istifadə olunan diskontlaşdırılmış qiymətləndirməyə əsaslanan üsula aşağıdakılardan hansı aid deyil?

- ☐ xərclərin cari dəyəri
☐ rentabellik indeksi
☐ xalis cari dəyər
☐ daxili rentabellik norması
☒ investisiyanın ödənmə müddəti

162 İstehsal sahəsində investisiya layihələri hazırlanarkən aşağıdakılardan hansı araşdırılır?

- ☐ investisiya layihəsinin həyata keçirilməsinə çəkilən xərclərin geri qaytarılması şərtləri və potensial investorların əldə edəcəkləri gəlirlər
☐ layihənin həyata keçirilməsi üçün lazım olan investisiyanın həcmi
☐ investisiyanın yönəldildiyi istiqamətlərin xarakterik cəhətləri
☐ investisiya layihəsinin həyata keçirilməsindən gözlənilən son nəticə
☒ digər müəssisələrin xarici ölkələrdə həyata keçirdikləri investisiya qoyuluşları

163 İnvestisiya fəaliyyətinin dövlət tərəfindən tənzimlənməsində aşağıda qeyd olunan mexanizmlərin hansından istifadə edilmir?

- ☐ investisiya layihələrinin həyata keçirilməsi məqsədi ilə res-pub-likaya gətirilən istehsal-texniki təyinatlı avadanlıqların əlavə dəyər vergisindən qismən və ya tamamilə azad edilməsi
☐ aşağı faizlərlə kredit verilməsini və sürətli amortizasiya ayır-ma-larını özündə cəmləşdirən çevik maliyyə-kredit və əsas və-sait-lərin amortizasiyası mexanizmlərindən istifadə olunması
☐ vergi sistemində potensial investorlar üçün güzəştli vergi də-rə-cə-lə-rindən və şərtlərindən istifadə olunması
☐ investisiya layihələrinin həyata keçirilməsi məqsədi ilə res-pub-likaya gətirilən istehsal-texniki təyinatlı avadanlıqların gömrük rüsumundan qismən və ya tamamilə azad edilməsi
☒ potensial investorlara maliyyə yardımının edilməsi

164 Aşağıdakılardan hansı investisiya layihələrinin işlənilməsi mərhələlərinə aid deyil?

- ☐ son təhlilin aparılması

- ☐ ilkin təhlilin aparılması
- ☐ araşdırmalar
- ☐ layihənin qiymətləndirilməsi
- ☒ əmək kollektivində sosioloji təhlilin aparılması

165 Aşağıdakılardan hansı əsaslı tikinti planının əsas bölmələrinə aid deyil?

- ☒ əsaslı vəsait qoyuluşunun sosial səmərəliliyi
- ☐ əsas fondların, istehsal güclərinin işə buraxılması və habelə "ehtiyat məmulatları" üzrə tapşırıqlar
- ☐ tikinti-quraşdırma işləri üzrə proqram
- ☐ ayrı-ayrı tikintilər və obyektlər üzrə titullu siyahıları
- ☐ əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmi və quruluşu

166 Aşağıdakılardan hansı titullu siyahısına aid deyil?

- ☐ tikinti-quraşdırma işlərinin dəyəri
- ☐ layihə istehsal gücü
- ☐ hər bir müəssisənin adı, tikiləcəyi müddət və rayon
- ☒ işçilərin əmək məhsuldarlığı
- ☐ əsas fondların smeta dəyəri, əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmi

167 İnvestisiya layihəsi çərçivəsində ümumi iqtisadi təhlil:

- ☐ bu və ya digər texniki işləmənin iqtisadi üstünlüklərinin isbatı ilə birlikdə layihənin texniki tərəfini əks etdirir
- ☐ yeni tikintiyə, mövcud güclərin genişləndirilməsinə, müəssisənin rekonstruksiya edilməsinə, texniki cəhətdən silahlandırılmasına çəkilən xərclərin əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi məbləğinə xüsusi çəkisinin öyrənilməsinə əks etdirir
- ☒ ölkədə iqtisadi və bazar konyunkturasının, investisiya mühitinin əlverişli və ya əlverişsiz olmasının təsvirini əks etdirir
- ☐ investisiyanın maliyyə təhlili kapital və cari dəyər-də pul axınının tədqiqini əks etdirir
- ☐ layihə çərçivəsində yalnız satış bazarlarını və xamamal və materiallarla təminat mənbələrinin öyrənilməsinə əks etdirir

168 İnvestisiya layihəsi çərçivəsində maliyyə təhlili:

- ☐ bu və ya digər texniki işləmənin iqtisadi üstünlüklərinin isbatı ilə birlikdə layihənin texniki tərəfini əks etdirir
- ☐ yeni tikintiyə, mövcud güclərin genişləndirilməsinə, müəssisənin rekonstruksiya edilməsinə, texniki cəhətdən silahlandırılmasına çəkilən xərclərin həcmi və müəyyən edilməsinə əks etdirir
- ☐ ölkədə iqtisadi və bazar konyunkturasının, investisiya mühitinin əlverişli və ya əlverişsiz olmasının təsvirini əks etdirir
- ☒ cari dəyər-də capital və pul axınlarının tədqiqini əks etdirir
- ☐ layihə çərçivəsində yalnız satış bazarlarını və xamamal və materiallarla təminat mənbələrinin öyrənilməsinə əks etdirir

169 İnvestisiya layihəsi çərçivəsində texniki-iqtisadi təhlil:

- ☒ bu və ya digər texniki işləmənin iqtisadi üstünlüklərini əsaslandırmaqla birlikdə layihənin texniki tərəfini əks etdirir
- ☐ əsaslı vəsait qoyuluşunun sosial səmərəliliyinin öyrənilməsinə əks etdirir
- ☐ ölkədə iqtisadi və bazar konyunkturasının, investisiya mühitinin əlverişli və ya əlverişsiz olmasının təsvirini əks etdirir
- ☐ cari dəyər-də pul axınının tədqiqini əks etdirir
- ☐ layihə çərçivəsində yalnız satış bazarlarını və xamamal və materiallarla təminat mənbələrinin öyrənilməsinə əks etdirir

170 Dövlətin investisiya fəaliyyətinin stimullaşdırılmasına təsir vasitələrinə nə aid deyil?

- ☐ sürətlənlirilmiş amortizasiyanın tətbiqi
- ☐ mənfəətdən vergi üzrə güzəştlərin müəyyən olunması
- ☐ investisiya qoyuluşlarının güzəştli kreditlərlə maliyyələşdirilməsi
- ☐ müəssisənin kadr hazırlığı və innovasiya fəaliyyəti ilə əlaqədar çəkdiyi xərclərin qismən dövlət büdcəsindən ödənilməsi
- ☒ minimum əmək haqqının səviyyəsinin yüksəldilməsi

171 Xalis cari dəyər göstəricisi nəyi müəyyən edir?

- ☒ illər üzrə nağd pul daxil olmalarının cari dəyəri ilə nağd pul məxaricin cari dəyəri arasındakı fərqi
- ☐ illər üzrə material xərclərinin cari dəyərini
- ☐ illər üzrə amortizasiya ayırmalarının cari dəyərini
- ☐ illər üzrə məhsulun maya dəyərinin cari dəyəri ilə gəlirlərinin cari dəyəri arasındakı fərqi
- ☐ illər üzrə əmək haqqını xərcləri və amortizasiya ayırmalarının cəminin cari dəyərini

172 İnvestisiyanın rentabellik indeksi necə hesablanır?

- ☐ illər üzrə nağd pul daxil olmalarının cari dəyəri ilə nağd pul məxaricin cari dəyəri arasındakı fərq kimi
- ☐ illər üzrə əmək haqqını xərcləri və amortizasiya ayırmalarının cəminin cari dəyəri kimi
- ☐ illər üzrə məhsulun maya dəyərinin cari dəyərinin illər üzrə ilə gəlirlərin cari dəyərinə nisbəti kimi
- ☒ illər üzrə nağd pul daxil olmalarının cari dəyərinin illər üzrə nağd pul məxariclərinin cari dəyərinə nisbəti kimi
- ☐ illər üzrə material xərclərinin cari dəyəri kimi

173 İnvestisiya layihəsinin səmərəliliyinin qiymətləndirilməsində istifadə edilən diskont dərəcəsinə nə təsir göstərir?

- ☐ əmək haqqı xərcləri
- ☒ riskin səviyyəsi
- ☐ material xərcləri
- ☐ enerji xərcləri
- ☐ məhsulun maya dəyəri

174 Azərbaycanda investisiya fəaliyyətinin dövlət tərəfindən stimullaşdırılması vasitələrinə nə aiddir?

- ☐ dövlət tərəfindən müvafiqətlərin artırılması
- ☐ dövlət ünvanlı sosial yardımlarının verilməsi
- ☒ Sahibkarlığa Kömək Milli Fondundan kreditlərin verilməsi
- ☐ dövlət Sosial müdafiə Fondundan pensiyaların verilməsi
- ☐ işçilərin minimum əmək haqqının artırılması

175 əsas fondların sıradan çıxma və yeniləşmə əmsalının yüksək olması göstərir ki,

- ☒ müəssisədə yenidənqurma işləri aparılır
- ☐ fondverimi artır
- ☐ əsas fondlar sürətlə könəlir
- ☐ əsas fondların amortizasiyası artır
- ☐ əsas fondlardan istifadə səmərəliliyi yüksəlir

176 əsas fondlardan ekstensiv istifadə əmsalı:

- ☐ əsas fondlardan yeniləşmə səviyyəsini göstərir
- ☐ əsas fondlardan gücə görə istifadəni göstərir
- ☐ fondlasılıhlılığın artmasını göstərir
- ☒ əsas fondlardan vaxta görə istifadəni göstərir
- ☐ əsas fondların mənəvi köhnəlməsini göstərir

177 əsas fondların təzələnmə əmsalı necə hesablanır?

- ☐ köhnəlmə məbləğinin əsas fondların ilkin dəyərinə nisbəti
- ☐ köhnəlmə məbləğinin əsas fondların qalıq dəyərinə nisbəti
- ☐ ilkin dəyərin əsas fondların qalıq dəyərinə nisbəti
- ☐ bərpa dəyərinin əsas fondların ilkin dəyərinə nisbəti
- ☒ yeni iş salınmış əsas fondların dəyərinin ilin axırına olan əsas fondların dəyərinə nisbəti

178 Avadanlığın ekstensiv yüklənməsi əmsalı necə hesablanır?

- ☐ avadanlıqdan mümkün istifadə vaxtı ilə avadanlığın faktiki iş vaxtının cəmi kimi
- ☐ avadanlıqdan mümkün istifadə vaxtı ilə avadanlığın faktiki iş vaxtının hasili kimi
- ☐ avadanlıqdan mümkün istifadə vaxtının avadanlığın faktiki iş vaxtına nisbəti kimi
- ☒ avadanlığın faktiki iş vaxtının avadanlıqdan mümkün istifadə vaxtına nisbəti kimi
- ☐ gün (sutka) ərzində müəssisənin, sexin avadanlıqları tərəfindən işlənmiş dəzgah-növbələrin sayının qurulmuş avadanlıqların sayına nisbəti kimi

179 Müəssisənin istehsal gücünü müəyyən edən amillərə aid deyil:

- ☒ avadanlıqlardan istifadə səviyyəsi
- ☐ avadanlığın texniki cəhətdən əsaslandırılmış məh-sul-darlıq norması
- ☐ istehsal mey-dan-ça-larının sahəsi
- ☐ avadanlığın vaxt fondu
- ☐ qurulmuş avadanlıqların sayı

180 Aşağıdakılardan hansı avadanlıqlardan ekstensiv istifadənin yaxşılaşdırılması yollarına aid deyil?

- ☐ avadanlıqların boşdayanma vaxtının azaldılması
- ☐ avadanlıqların ümumi sayında fəaliyyət göstərməyənlərin xüsusi çəkisinin azaldılması
- ☒ xammal və materialların key-fiyyətənin texnoloji prosesin tələblərinə uyğun gəlməsini təmin etməklə
- ☐ növbəlilik əmsalının artırılması
- ☐ il ərzində avadanlıqlardan istifadə müddətinin artırılması

181 Müəssisədə avadanlıqlardan intensiv istifadə yollarına aid deyil:

- ☐ avadanlığın birdəfəlik yükünün artırılması
- ☐ material emalının sürətinin artırılması
- ☐ xammal və materialları istehsal hazırlamaqla, onların key-fiyyətənin texnoloji prosesin tələblərinə və hazırlanan məhsulun keyfiyyətinə uyğun gəlməsinin təmin edilməsi
- ☒ avadanlığa səriştəli texniki qulluq olunması, onun vaxtında və keyfiyyətlə təmir edilməsi, iş yerinin materiallarla fasiləsiz təchizi, texnoloji prosesin düzgün təşkil edilməsi
- ☐ istehsal prosesinin qrafik üzrə sabit və mün-təzəm, boş-da-yan-ma hallarına yol vermədən ahəngdar və birqərarda getməsinin tə-min edilməsi

182 əməyin fondla silahlılıığı necə hesablanır?

- ☐ əmək məhsudarlığının fəhlələrin sayına nisbəti kimi
- ☐ istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərinin məhsulun həcminə nisbəti kimi
- ☐ məhsulun həcmnin istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərində nisbəti kimi
- ☒ istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərinin fəhlələrin sayına nisbəti kimi
- ☐ fəhlələrin sayının istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərində nisbəti kimi

183 İstehsal əsas fondların köhnəlmə əmsalı necə müəyyən edilir?

- ☐ istehsal əsas fondlarının qalıq dəyərinin əsas fondların köhnəlmə əmsalına nisbəti kimi
- ☐ köhnəlmə məbləğinin istehsal əsas fondlarının tam ilkin dəyərində hasili kimi

- ☒ köhnəlmə məbləğinin istehsal əsas fondlarının tam ilkin dəyərinə nisbəti kimi
- ☐ istehsal əsas fondlarının tam ilkin dəyərinin köhnəlmə məbləğinə nisbəti kimi
- ☐ köhnəlmə məbləğinin istehsal əsas fondlarının qalıq dəyərinə nisbəti kimi

184 Amortizasiya norması necə hesablanır?

- ☒ əsas fondun ilkin dəyəri ilə onun ləğv olunma dəyəri fərqinin əsas fondun ilkin dəyəri ilə onun faydalı istifadə müddətinə hasilinə nisbəti kimi
- ☐ əsas fondun ilkin dəyəri ilə onun ləğv olunma dəyəri fərqinin əsas fondun ilkin dəyərinə nisbəti kimi
- ☐ əsas fondun ilkin dəyəri ilə onun ləğv olunma dəyəri fərqinin əsas fondun faydalı istifadə müddətinə nisbəti kimi
- ☐ əsas fondun ilkin dəyəri ilə onun ləğv olunma dəyəri fərqinin əsas fondun ilkin dəyəri ilə onun faydalı istifadə müddətinə cəminə nisbəti kimi
- ☐ əsas fondun ilkin dəyəri ilə onun ləğv olunma dəyəri fərqinin əsas fondun ilkin dəyəri ilə onun faydalı istifadə müddətinə nisbətində nisbəti kimi

185 Müəssisələrdə amortizasiya məbləği necə müəyyən edilir?

- ☐ müəssisənin istehsal əsas fondlarının ilkin dəyəri ilə əsas fondların qalıq dəyərinin hasili kimi
- ☐ müəssisənin istehsal əsas fondlarının ilkin dəyərinin əsas fondların qalıq dəyərinə nisbəti kimi
- ☐ müəssisənin istehsal əsas fondlarının ilkin dəyəri ilə əsas fondların qalıq dəyərinin cəmi kimi
- ☐ müəssisənin istehsal əsas fondlarının qalıq dəyərinin əsas fondların ilkin dəyərinə nisbəti kimi
- ☒ müəssisənin istehsal əsas fondlarının ilkin dəyərindən əsas fondların qalıq dəyərini çıxmaqla

186 Texnoloji avadanlıqları hərəkətə gətirən elektrik mühərriklərinin gücü əsasında istehsal gücü necə hesablanır?

- ☐ texnoloji avadanlıqları hərəkətə gətirən elektrik mühərriklərinin texniki gücü ilə texnoloji ehtiyaclar üçün istehlak olunmuş elektrik enerjisi həcmnin istehsal olunmuş məhsul həcminə çevirən əmsalın hasili kimi
- ☐ texnoloji avadanlıqları hərəkətə gətirən elektrik mühərriklərinin texniki gücü ilə avadanlıqların iş vaxtı fondunun hasilinin texnoloji ehtiyaclar üçün istehlak olunmuş elektrik enerjisi həcmnin istehsal olunmuş məhsul həcminə çevirən əmsala nisbəti kimi
- ☐ avadanlıqların iş vaxtı fondu və texnoloji ehtiyaclar üçün istehlak olunmuş elektrik enerjisi həcmnin istehsal olunmuş məhsul həcminə çevirən əmsalının hasili kimi
- ☐ texnoloji avadanlıqları hərəkətə gətirən elektrik mühərriklərinin texniki gücü ilə avadanlıqların iş vaxtı fondunun hasili kimi
- ☒ texnoloji avadanlıqları hərəkətə gətirən elektrik mühərriklərinin texniki gücü ilə avadanlıqların iş vaxtı fondu və texnoloji ehtiyaclar üçün istehlak olunmuş elektrik enerjisi həcmnin istehsal olunmuş məhsul həcminə çevirən əmsalın hasili kimi

187 İnnovasiyanın texnoloji potensialı nəyi ifadə edir?

- ☒ yeniliyin əsasında dayanan konsepsiyanın obyektiv fiziki, kimyəvi, bioloji və digər parametrlərinin son həddini göstərir
- ☐ yeniliyin əsasında dayanan konsepsiyanın materialtutumluluğunu göstərir
- ☐ yeniliyin əsasında dayanan konsepsiyanın əməltutumluluğunu göstərir
- ☐ yeniliyin əsasında dayanan konsepsiyanın fondtutumluluğunu göstərir
- ☐ yeniliyin əsasında dayanan konsepsiyanın fondverminin son həddini göstərir

188 Aşağıdakılardan hansı yeni məhsulun layihələndirilməsi mərhələsinə aid deyil?

- ☐ texniki layihənin hazırlanması
- ☐ layihə (texniki) tapşırığının hazırlanması
- ☒ marşrut texnologiyasının hazırlanması
- ☐ eskiz layihəsinin hazırlanması
- ☐ texniki təklifin hazırlanması

189 Aşağıdakılardan hansı texnoloji hazırlıq mərhələsinə aiddir?

- ☐ texniki layihənin hazırlanması
- ☐ texniki təklifin hazırlanması
- ☐ eskiz layihəsinin hazırlanması
- ☒ marşrut texnologiyasının hazırlanması
- ☐ yeni məhsulun istehsalının maddi-texniki resurslarla təmin olunması

190 Aşağıdakılardan hansı texnoloji proseslərin layihələndirilməsinə aiddir?

- ☐ eskiz layihəsinin hazırlanması
- ☒ avadanlıqların seçilməsi və sex meydançalarında quraşdırılmasının layihələndirilməsi
- ☐ texniki layihənin hazırlanması
- ☐ avadanlıqların orta təmirinin həyata keçirilməsinin layihələndirilməsi
- ☐ texniki şərtlərin hazırlanması

191 Marşrut texnologiyası:

- ☐ yeni məhsul növlərinin layihələndirilməsi və hazırlanmasının ayrı-ayrı mərhələlərinin başlanma və son müddətlərini müəyyən edir
- ☐ istehsalın və əməyin təşkilinin təkmilləşdirilməsini, onunla yeni məhsulun, yeni texnika və texnologiyanın hazırlanması şəraitinə uyğunlaşdırılmasını müəyyən edir
- ☐ avadanlıqların seçilməsi və sex meydançalarında quraşdırılmasının layihələndirilməsi
- ☐ müəssisədə əsas və köməkçi sexləri yerləşməsinə müəyyən edir
- ☒ müəssisədə əsas əməliyyatların yerinə yetirilməsi ardıcılığını və hər bir sexdə bu əməliyyatların hansı konkret qrup avadanlıqlarda yerinə yetirilməsini müəyyən edir

192 Aşağıdakılardan hansı keyfiyyətin idarə edilməsi prosesinə aid deyil?

- ☐ məhsulun layihələndirilməsi və müqavilələrin bağlanması
- ☐ istehsalçı və istehlakçıların davranışları, istifadə ediləcək avadanlıq və materialların müəyyən edilməsi
- ☐ tətbiq olunacaq texnoloji istehsal üsulu, sınaqların aparılması
- ☐ hazır məhsulun qablaşdırılması və qorunması
- ☒ işçilərə olan tələbatın müəyyən edilməsi

193 Aşağıdakılardan hansı keyfiyyətin təmin edilməsi ilə əlaqədar olan xərclərə aid deyil?

- ☐ zay məhsulla əlaqədar olan xərclər
- ☐ keyfiyyətə nəzarəti həyata keçirən laboratoriya və digər xidmət sahələrinin saxlanması xərcləri
- ☒ məhsulun satışı ilə əlaqədar olan xərclər
- ☐ reklamasiya hesabına məhsulun qiymətinin aşağı düşməsi
- ☐ yoxlama və sınaqların keçirilməsi ilə əlaqədar olan xərclər

194 Məhsulun hansı keyfiyyət göstəricisi insan-maşın-mühit sistemini xarakterizə edir?

- ☒ ergonomik göstəricilər
- ☐ patent-hüquq göstəriciləri
- ☐ ekoloji göstəricilər
- ☐ məmulatın estetik göstəriciləri
- ☐ texnolojilik göstəriciləri

195 Məhsulun hansı keyfiyyət göstəricisi məmulatın orijinallığı, tamlığı, mühitə və üsluba uyğunluğu, özünün ifadəliyi, forma səliqliyi, görünüş və göz oxşamağı kimi xassələri özündə birləşdirir?

- ☐ etibarlılıq göstəriciləri
- ☒ məmulatın estetik göstəriciləri
- ☐ standartlaşdırma və eyniləşdirmə (unifikasiya) göstəriciləri
- ☐ məmulatın nəql olunma qabiliyyəti

- ☐ məhsulun təyinatı göstəriciləri

196 Məhsulun hansı keyfiyyət göstəricisi onun istifadəsi və ya istismarı prosesində ətraf mühitə ziyanlı təsirini xarakterizə edir?

- ☐ məmulatın estetik göstəriciləri
☐ etibarlılıq göstəriciləri
☒ ekoloji göstəricilər
☐ ergonomik göstəricilər
☐ məmulatın nəql olunma qabiliyyəti

197 Məhsulun rəqabət qabiliyyəti hansı parametrlər üzrə qiymətləndirilir?

- ☐ maddi-texniki və təşkilati parametrlər üzrə
☐ makroiqtisadi və mikroiqtisadi parametrlər üzrə
☒ keyfiyyət və iqtisadi parametrlər üzrə
☐ fərdi və ümumi parametrlər üzrə
☐ sosial və iqtisadi parametrlər üzrə

198 Məhsulun rəqabət qabiliyyəti qiymətləndirilərkən hansı xərclər nəzərə alınır?

- ☒ məhsulun əldə edilməsinə çəkilən birdəfəlik xərclərlə məhsulun istismarına çəkilən orta məjmu xərclərin cəmi
☐ məhsulun əldə edilməsinə, daşınmasına və təmirinə çəkilən xərclərin cəmi
☐ məhsulun alınmasına və təmirinə çəkilən xərclərin cəmi
☐ məhsulun əldə edilməsinə və daşınmasına çəkilən xərclərin cəmi
☐ məhsulun əldə edilməsinə çəkilən xərclər

199 Məmulatın estetik göstəriciləri:

- ☐ məmulatın xidmət müddəti ərzində istismar qabiliyyətini saxlamaq şərtlə onun üçün müəyyən edilmiş funksiyaları icra edə bilmək xassəsələrini özündə birləşdirir
☒ məmulatın oricinallığı, təmizliyi, mühitə və üsluba uyğunluğu, özünün ifadəliyi, forma səlistliyi, görünüş kimi xassələri özündə birləşdirir
☐ məmulatın xidmət müddəti ərzində aşınma sürətini ifadə edən xassəsələrini özündə birləşdirir
☐ məmulatın xidmət müddəti ərzində ətraf mühitə təsiri ifadə edən xassəsələrini özündə birləşdirir
☐ məmulatın istismarının asanlığını ifadə edən və işçinin əmək məhsuldarlığını yüksəldən xassəsələrini özündə birləşdirir

200 Xərclərin proses üzrə uçotu metodundan istifadə etməklə məhsulun maya dəyərinin hesablanması aşağıdakı hansı mərhələdən keçmir?

- ☐ natural ifadədə buraxılışın həcmnin hesablanması
☐ şərti vahidlərdə buraxılışın həcmnin müəyyən edilməsi
☐ ümumi məhsulun istehsalına çəkilmiş xərclərin hesablanması
☒ istehsal tsiklinin tərkibinin müəyyən edilməsi
☐ şərti məhsul vahidinin maya dəyərinin müəyyən edilməsi

201 Məhsulun maya dəyəri:

- ☒ məhsulun istehsalı və reallaşdırılmasına sərf olunmuş material və əmək haqqı xərclərinin, əsas fondlardan amortizasiya ayırmalarının və s. xərclərin məcmu-sunu əks etdirir
☐ məhsulun istehsalı və reallaşdırılmasında istifadə olunan əsas fondların və dövriyyə vəsaitlərinin dəyər ifadəsində məcmusunu əks etdirir
☐ məhsulun istehsalı və reallaşdırılmasına sərf olunmuş xammal, yanacaq, enerji, materiala çəkilən xərclərin və əsas fondlardan amortizasiya ayırmalarının məcmu-sunu əks etdirir
☐ rəqiblərlə qiymət mübarizəsində müəssisənin məhsula qoya biləcəyi ən optimal qiymətdir
☐ məhsulun istehsalı və reallaşdırılmasında istifadə olunan əsas fondların orta illik dəyərini əks etdirir

202 əmtəəlik məhsulun 1 manatına düşən xərclərin dəyişməsi aşağıda sadalanan amillərdən hansının təsiri altında olmur?

- ☐ material resurslarına qiymətin dəyişməsi
- ☒ müəssisənin debitor borclarının dəyişməsi
- ☐ məhsul istehsalına çəkilən xərclərə qənaət
- ☐ məhsulun topdan satış qiymətinin dəyişməsi
- ☐ buraxılan məhsulların quruluşundakı dəyişiklik

203 Maya dəyərinin aşağıda sadalanan xərc maddələrindən biri müstəqim xərcdir

- ☐ inzibati idarə binasının işıqlandırılması üçün elektrik enerjisinə sərf edilən xərclər
- ☐ ümumi zavod xərcləri
- ☐ ümum sex xərcləri
- ☒ texnoloji ehtiyaclar üçün elektrik enerjisinə sərf edilən xərclər
- ☐ sex binasının işıqlandırılması üçün elektrik enerjisinə sərf edilən xərclər

204 Müəssisədə məhsulun maya dəyərinin aşağı salınması amillərinə aid deyil:

- ☐ müəssisədə məhsulun keyfiyyətinin yüksəldilməsi
- ☒ müəssisədə məhsulun həcmnin artırılması
- ☐ müəssisədə məhsulun quruluşunun dəyişilməsi
- ☐ istehsalın və əməyin təşkilinin yaxşılaşdırılması
- ☐ istehsalın texniki səviyyəsinin yüksəldilməsi

205 Müəssisədə istehsal həcmnin zərərsizlik həddi necə müəyyən edilir?

- ☐ müəssisədə şərti-sabit xərclərin ümumi məbləğini məhsul vahidinə düşən dəyişən xərclərə bölməklə
- ☒ müəssisədə məhsul vahidinin satış qiymətindən məhsul vahidinə düşən dəyişən xərcləri çıxıb, şərti-sabit xərclərin ümumi məbləğini bu fərqə bölməklə
- ☐ müəssisədə məhsul vahidinin satış qiymətinin üzərinə məhsul vahidinə düşən dəyişən xərcləri gəlib, şərti-sabit xərclərin ümumi məbləğini bu cəmə bölməklə
- ☐ müəssisədə şərti-sabit xərclərin ümumi məbləğini məhsul vahidinin satış qiymətinə bölməklə
- ☐ müəssisədə şərti-sabit xərclərin üzərinə dəyişən xərcləri gəlib, bu cəmi məhsul vahidinin satış qiymətinə bölməklə

206 Müəssisədə istehsal prosesinin xüsusiyyətindən asılı olaraq maıya dəyəri hansı formalarda uçota alınır?

- ☐ statistik müşahidə, müqayisəli təhlil və qarışıq formalarda
- ☒ proses üzrə, sifariş üzrə və qarışıq formalarda
- ☐ dəyərin çıxılması, dəyərin toplanması, eksperimental formalarda
- ☐ inzibati, iqtisadi, statistik formalarda
- ☐ analitik, statistik və qarışıq formalarda

207 Hansı məqsədlə xərclər şərti-dəyişən və şərti sabit xərclərə bölürlər?

- ☒ müəssisədə istehsal həcmnin zərərsizlik həddini müəyyən etmək üçün
- ☐ müəssisədə istehsal edilən məhsulun keyfiyyətini yüksəltmək üçün
- ☐ müəssisədə istehsalın texniki səviyyəsini yüksəltmək üçün
- ☐ mənfəətin həcmi proqnozlaşdırmaq üçün
- ☐ sex, istehsal və tam maya dəyərini müəyyən etmək üçün

208 Müəssisənin avadanlığa ehtiyacı hansı hallarda yaranmır?

- ☐ müəssisənin istehsal gücünü artırmaq zərurəti yaranıqda

- ☐ avadanlıqlar mənəvi cəhətdən köhnədikdə
- ☐ müəssisənin buraxdığı məhsulun komplektləşdirilməsi (dəstəldirilməsi) zəruriliyi yarandıqda
- ☒ əməyin stimullaşdırılmasına ehtiyac yarandıqda
- ☐ avadanlıqlar fiziki və mənəvi cəhətdən köhnədikdə

209 Müəssisənin maddi-texniki təminatının mərhələlərinə aid deyil:

- ☒ məhsulun satış strategiyasının müəyyən olunması
- ☐ seçilmiş məhsulgöndərənə (və ya vasitəçi ilə) dağınıqların aparılması və kontraktın bağlanması
- ☐ potensial məhsul göndərənlərin siyahısının işlənilib hazırlanması
- ☐ təfəssilləşdirmə (spesifikasiya) sənədinin tərtibi, zəruri materialların texniki xarakteristikasının hərtərəfli müəyyən olunması
- ☐ sifarişlər zənbilinə (istehsal proqramına) və məsrəf normalarına görə material resurslarına tələbatın müəyyən edilməsi

210 Dairəvi reyslər sxemində sexlərin xammal və materiallarla təminatı necə həyata keçirilir?

- ☐ anbar bir deyil, bir neçə sexlə fərdi şəkildə əlaqə saxlayır və onları ayrı-ayrılıqda xammal və materiallarla təchiz edilir
- ☐ müxtəlif zonalarda yerləşən istehlakçı sexlər xammal və materiallarla ayrı-ayrı reyslərlə təchiz edilir
- ☒ eyni zonada yerləşən bir neçə istehlakçı sex xammal və materiallarla bir reyslə təchiz edilir
- ☐ nəqliyyatın hər bir sexə doğru səfəri yüklə, anbara qayıdanda boş, yaxud tara ilə olur
- ☐ anbar bir deyil, bir neçə sexlə fərdi şəkildə əlaqə saxlayır və onlar xammal və materiallarla müxtəlif reyslərlə təchiz edilir

211 Maddi-texniki təminat nədir?

- ☐ müəssisədə innovasiya prosesinin həyata keçirilməsinin təmin edilməsi prosesidir
- ☒ müəssisədə istehsalın material resursları və texniki vasitələrlə təmin edilməsi prosesidir
- ☐ müəssisədə istehsalın yüksək ixtisaslı karlarla təmin edilməsi prosesidir
- ☐ müəssisədə investisiya fəaliyyətinin tələb olunan həcmdə maliyyələşməsinin təmin edilməsi prosesidir
- ☐ müəssisəni zəruri həcmdə maliyyə resursları ilə təmin edilməsi prosesidir

212 Aşağıdakılardan hansı maddi-texniki təminatın əsas vəzifələrinə aid deyil?

- ☐ material resurslarını ən səmərəli yolla əldə etmək, istehsalı xammal və materiallarla bircərarda, tam və vaxtında təmin etmək
- ☒ müəssisənin əmək resurslarına olan tələbatının təmin edilməsi
- ☐ maddi-texniki təminat planlarını tərtib etmək
- ☐ maddi-texniki təminat xidmətinin strukturunu təkmilləşdirmək
- ☐ məhsulgöndərənlərlə səmərəli təsərrüfat əlaqələrinə qurmaq

213 Aşağıdakılardan hansı maddi-texniki təminatın əsas funksiyalarına aid deyil?

- ☒ müəssisənin idarəetmə aparatının işini təkmilləşdirmək
- ☐ səmərəli təminat formasının seçilməsi və onun iqtisadi cəhətdən əsaslandırılması
- ☐ material resurslarına sifarişləri yoxlamaq üçün ümumiləşdirilmiş hesablamaların aparılması və yekun sifarişlərin tərtibi
- ☐ istehsal bölmələrində məhsul istehsalına lazım olan xammal və materiallara tələbatın – sifarişlərin müəyyən edilməsi
- ☐ material resurslarının müəssisəyə gətirilməsi, qəbulu və qorunub saxlanması işləri üzrə nəzarətin təşkil edilməsi

214 Müəssisələrin maddi-texniki təminat işi başlanğıcından sonuna qədər neçə mərhələni özündə birləşdirir?

- ☐ 3

- ☐ 5
- ☐ 4
- ☐ 7
- ☒ 8

215 Müəssisədə sexlərin materiallarla mərkəzləşdirilmiş üsulla təchiz edilməsində hansı sxemdən istifadə edilmir?

- ☐ zona-dairəvi
- ☒ tranzit
- ☐ dairəvi
- ☐ şüa
- ☐ rəqqas

216 Müəssisədə materiala tələbatı hesabladıqda aşağıdakı hansı metoddan istifadə edilmir?

- ☐ məmulat üzrə hesablama metodu
- ☐ oxşarlığa görə hesablama metodu (analogi metod)
- ☐ nümunəvi təmsilçiyə (tipik nümayəndəyə) görə hesablama metodu
- ☐ hissə (detal) üzrə hesablama metodu
- ☒ materialtutumluğa görə hesablama metodu

217 Aşağıdakı əlamətlərin hansından bazar segmentinin öyrənilməsində istifadə olunmur?

- ☐ demoqrafik əlamətlər
- ☐ psixografik əlamətlər
- ☐ məhsula ehtiyac əlamətlər
- ☒ təşkilati əlamətlər
- ☐ coğrafi əlamətlər

218 Aşağıdakılardan hansı marketinqin funksiyalarına daxil deyil?

- ☒ məhsul göndərənlərlə hesablaşmaların səmərəli təşkili
- ☐ yeni istehlakçıların tapılması və seçilməsi
- ☐ satışdan sonrakı xidmətin təşkili
- ☐ məhsul çeşidinin planlaşdırılması
- ☐ istehsalın optimal strukturunun müəyyən edilməsi

219 Aşağıdakılardan hansı müəssisədə marketinq fəaliyyətinin metodlarına daxil deyil?

- ☐ xarici mühitin təhlili
- ☒ daxili mühitin təhlili
- ☐ istehlakçıların (alıcıların) təhlili
- ☐ bazarda məhsulun hərəkətinin və satışın planlaşdırılması
- ☐ qiymət siyasətinin işlənilib hazırlanması

220 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin marketinq fəaliyyətinə aid deyil?

- ☒ işçilərin əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsi üçün tədbirlərin işlənilib hazırlanması
- ☐ müəssisələrin istehsal həcmnin (təklifinin) bazarın mövcud potensial tələblərinə uyğunlaşdırıla bilmə imkanlarının araşdırılması
- ☐ müəssisədə məhsulların reallaşdırılması şəraitinə, tələbatın dəyişməsinə və s. bu kimi məsələlərə çevik münasibətlərin göstərilməsinə nəzarət edilməsi
- ☐ müəssisənin istehsal etdiyi məhsula tələbatın, başqa sözlə, məhsul bazarının yaradılmasına və formalaşdırılmasına fəal təsir göstərilməsi

- ☐ bazarda məhsullara olan potensial tələbatın və ehtiyacların həcmimin, onun dinamikasının, şəraitinin, hadisələrin real gedişinin və onun inkişaf perspektivlərinin dəqiq nəzərə alınması

221 Aşağıdakı əlamətlərin hansından bazar segmentinin öyrənilməsində istifadə olunur?

- ☐ iqtisadi əlamətlər
☐ təşkilati əlamətlər
☐ texniki əlamətlər
☐ texnoloji əlamətlər
☒ psixoxrafik əlamətlər

222 Marketing nədir?

- ☐ müəssisənin xammal və materiallarla təminatı prosesidir
☐ müəssisənin istehsal fəaliyyətini səmərəli maliyyələşdirilməsi mexanizmidir
☐ bazarda məhsulun satışı ilə əlaqədar kontraktların bağlanması prosesidir
☒ bazarın kompleks təhlili və proqnozlaşdırılması prosesidir
☐ idarəetmənin metodlarından biridir

223 Müəssisənin marketing sistemi aşağıdakı məsələlərin həllində iştirak etmir:

- ☐ bazarın kompleks öyrənilməsində (tədqiqində)
☐ potensial (real) tələbatın və ödənilməyən ehtiyacların müəyyən edilməsində
☐ bazarda mövcud olan tələbatın mümkün qədər çox ödənilməsinə nail olmaq məqsədilə tədbirlər sisteminin işlənilib hazırlanmasında
☒ plan üzrə işin yerinə yetirilməsi üçün zərur olan işçilərə tələbatın hesablanması
☐ məhsul (xidmət) çeşidi və qiymətinin planlaşdırılmasında

224 Ticarət vasitəçilərinə aid deyil:

- ☐ agentlər
☐ distributerlər
☐ kommissiyajerlər
☒ konsaltinq təşkilatı
☐ dilerlər

225 İstehsal-texniki təmərküzləşmə necə baş verir?

- ☒ qurulmuş avadanlıqların sayca çoxaldılması yolu ilə
☐ müəssisədə qurulmuş avadanlıqlardan istismarda olanların sayının artırılması yolu ilə
☐ aqre-qat və avadanlıqların texnoloji strukturunda dəyişməyə güclülərin, məhsuldarlığı yüksək olanların sayının azaldılması yolu ilə
☐ müəssisədə qurulmuş avadanlıqlardan istismarda olanların sayının artırılması yolu ilə
☐ müəssisədə qurulmuş avadanlıqların əsaslı təmiri və modernləşdirilməsi yolu ilə

226 Texnoloji təmərküzləşmə necə baş verir?

- ☐ qurulmuş avadanlıqların sayca çoxaldılması yolu ilə
☐ müəssisədə qurulmuş avadanlıqların əsaslı təmiri və modernləşdirilməsi yolu ilə
☐ aqre-qat və avadanlıqların texnoloji strukturunda dəyişməyə güclülərin, məhsuldarlığı yüksək olanların sayının artması yolu ilə
☒ qurulmuş avadanlıqların sayca çoxaldılması ilə yanaşı həm də onlardan hər birinin gücünün artırılması yolu ilə
☐ qurulmuş avadanlıqların sayca çoxaldılması ilə yanaşı həm də onlardan hər birinin gücünün azaldılması yolu ilə

227 Sənayedə təmərküzləşmənin hansı forması daha səmərəli hesab edilir?

- ☐ müəssisələrdə eyni tip avadanlıqların sayının artırılması
- ☐ avadanlıqların güc vahidlərinin artırılması yolu ilə təmərküzləşmə
- ☐ univerisal müəssisələrin ölçülərinin artırılması
- ☐ kombinləşmiş istehsalın təmərküzləşməsi
- ☒ ixtisaslaşmış istehsalın təmərküzləşməsi

228 Aşağıdakı göstəricilər arasında istehsalın təmərküzləşməsini daha düzgün əks etdirəni hansıdır?

- ☐ texnologiya prosesə sərf edilən enerji gücünün kəmiyyəti
- ☐ istehsal əsas fondlarının orta illik dəyəri
- ☐ sənaye-istehsal heyətinin orta illik sayı
- ☐ istehsal dövriyyə fondlarının orta illik dəyəri
- ☒ istehsal edilən məhsulun həcmi

229 Texnologiya mərhələ üzrə kooperativləşdirmə nədir?

- ☐ baş müəssisə əməkdaşlıq etdiyi müəssisələrin məhsullarının daxili bazarda satışını həyata keçirir
- ☐ baş müəssisə kooperativləşməyə daxil olan zavodlardan elektrik mühərrikləri, generatorlar, nasoslar, kompressorlar və s. kimi məmulatlar almaqla hazır məhsulun istehsalını tamamlayır
- ☐ son hazır məhsulun istehsalı üzrə ixtisaslaşmış baş müəssisə əlaqədar müəssisələrdən hissə və qovşaqlar almaqla məhsulun istehsalı işini tamamlayır
- ☐ baş müəssisə əməkdaşlıq etdiyi müəssisələrin məhsullarının daxili və xarici bazarda satışını həyata keçirir
- ☒ bir müəssisə digərinə müəyyən yarım-fabrikatlar göndərir və ya onun üçün məhsul istehsalı texnologiyasının müəyyən bir mərhələsinin icrasını həyata keçirir

230 ərazi və sahə üzrə təşkili baxımından istehsalın kooperasiyalaşdırılmasının hansı formaları vardır?

- ☒ rayondaxili, rayonlararası, sahədaxili, sahələrarası
- ☐ sahədaxili, ölkədaxili, rayondaxili
- ☐ ölkədaxili, ölkələrarası, bölgədaxili
- ☐ rayondaxili, rayonlararası, ölkə daxili, ölkələrarası, sahədaxili, sahələrarası
- ☐ ölkələrarası, ölkədaxili, sahələr aras, sahədaxili

231 əşya formasında ixtisaslaşdırma nədir?

- ☒ bilavasitə istehlakçıya çatan hazır məhsul istehsalının bu və ya digər bir müəssisədə cəmləşdirilməsidir
- ☐ istehlakçıya çatan hazır məhsul istehsalının bir neçə müəssisə arasında bölünməsidir
- ☐ müəssisənin əmək predmetinin emalı mərhələlərindən birinin yerinə yetirilməsinə cəlb edilməsidir
- ☐ sonradan istehsalda istifadə edilmək və hazır məhsulu dəstləşdirmək məqsədilə onun ayrı-ayrı hissələrinin buraxılışının müxtəlif müəssisələr arasında bölünməsidir
- ☐ sonradan istehsalda istifadə edilmək və hazır məhsulu dəstləşdirmək məqsədilə onun ayrı-ayrı hissələrinin buraxılışının bu və ya digər bir müəssisədə təmərküzləşdirilməsidir

232 Aşağıdakı göstəricilərdən hansı müəssisədaxili ixtisaslaşma səviyyəsini qiymətləndirmək üçün tətbiq olunur?

- ☐ sahənin müəssisələri tərəfindən buraxılan konstruktiv və texnologiya cəhətdən yekcins məmulatlar qrupunun miqdarı və növləri
- ☐ müəssisənin təsərrüfat əlaqələrində olduğu müəssisələrin sayı
- ☐ müəssisənin müəyyən dövr ərzində istehsal etdiyi məhsulun həcmi
- ☐ bir iş yerində ay ərzində istehsal olunan məhsulun həcmi
- ☒ bir iş yerinə düşən hissə-əməliyyatların sayı

233 Aşağıdakılardan hansı istehsalın kooperasiyalaşdırılmasına xas olan cəhətdir?

- ☐ eyniadlı məhsul istehsalçıları arasında bazarın bölüşdürülməsi ilə bağlı razılıq olur

- ☐ müəssisənin bütün bölmələri bir-biri ilə texnoloji bağlılığı olmayan məhsullar buraxır
- ☐ müəssisənin buraxdığı məhsulun bütün detal, qovşaq və hissələri həmin müəssisənin ayrı-ayrı sexlərində istehsal olunur
- ☒ müəssisə bir məhsulun hazırlanması üçün müxtəlif müəssisələrdən detal, qovşaq hissə və yarımfabrikat alır
- ☐ müəyyən məhsulun istehsalı və satışı bütünlüklə bir müəssisədə cəmlənmişdir

234 İxtisaslaşdırma səviyyəsini səciyyələndirən göstəricilər hansılardır?

- ☐ sənaye sahəsinin ümumi həcmi, sahədəki müəssisələrin sayı, sahədə işləyənlərin orta illik sayı, sahədə əmək haqqı fondu, sahəyə illik vəsait qoyuluşu
- ☐ hissə və məhsulun sahə üzrə məbləği, sahənin ümumi sənaye məhsulunda xüsusi çəkisi
- ☐ əşya, hissə, texnoloji mərhələnin miqdarı və sayı
- ☐ ixtisaslı fəhlələrin ümumi sayı, ixtisaslaşmış müəssisələrin ümumi sayı, texnoloji mərhələlərin sayı
- ☒ sənayedə müstəqil sahələrin sayı; ixtisaslaşmış sahə məhsulunun ümumi istehsaldakı payı, müəssisənin istehsal etdiyi əsas məhsulun ümumi istehsalda xüsusi çəkisi, növü, tipi, ölçüsü və modellərin sayı, ixtisaslaşmış müəssisələr və sexlərin ümumi istehsaldakı payı

235 Kooperativləşmə səviyyəsini səciyyələndirən göstəricilər hansılardır?

- ☒ bir müəssisə ilə kooperasiya əlaqələrinə girmiş müəssisələrin sayı, məhsulun maya dəyərində «satın alınmış yarımfabrikat və məmulatlar» adlı xərc maddəsinin xüsusi çəkisi, bir müəssisə və sahə üzrə rayondaxili və rayonlararası kooperativləşdirmənin nisbəti
- ☐ ixtisaslaşmış sex və istehsal sahələrinin xüsusi çəkisi
- ☐ məhsul istehsalında iştirak etmiş müəssisələrin sayı və maya dəyərində ən böyük payın xüsusi çəkisi
- ☐ aqreqatların müştərək istifadəsi, hissələrin sayı, texnoloji proseslərdə iştirak edən müəssisələrin sayı
- ☐ bir iş yerinə düşən hissə-əməliyyatların sayı, əməliyyatların təhkim olunma əmsalı, bir müəssisə ilə kooperasiya əlaqələrinə girmiş müəssisələrin sayı, istehsaldakı texnoloji mərhələ və sahələrin sayı

236 Maşınqayırma zavodu kooperasiyaya daxil ol–duğu müəssisələrdən porşen, radiator, diyircəkli yastıq, şin və başqa hissə və qovşaqlar alır. Bu, kooperativləşdirmənin hansı formasını əks etdirir?

- ☒ hissə üzrə kooperativləşdirmə
- ☐ əşya üzrə kooperativləşdirmə
- ☐ aqreqat üzrə kooperativləşdirmə
- ☐ texnoloji mərhələ üzrə kooperativləşdirmə
- ☐ istehsal-texniki üzrə kooperativləşdirmə

237 Müəssisə miqyasında ixtisaslaşdırmanın formaları hansılardır?

- ☐ fiziki, aqreqat, texnoloji mərhələ üzrə
- ☐ aqreqat, əşya və istehsal-texniki
- ☒ əşya, hissə və texnoloji mərhələ üzrə
- ☐ hissə, istehsal-texniki, mexaniki
- ☐ əşya, texniki, mexaniki

238 Rayonlararası kooperativləşdirmə nədir?

- ☐ belə kooperasiya əlaqələri eyni sahənin iki və daha çox müəssisələri arasında yaranır
- ☐ belə kooperativləşdirmə iqtisadi rayonun daxilində olan müəssisələr arasında təsərrüfat əlaqələrinin yaradılmasına əsaslanır
- ☒ kooperativləşdirmənin bu formasında təsərrüfat əlaqələri müxtəlif rayonlarda yerləşdirilmiş müəssisələr arasında baş verir
- ☐ belə kooperasiya əlaqələri müxtəlif sahələrin müəssisələri arasında yaranır
- ☐ belə kooperativləşdirmə zamanı 2 qonşu ölkənin sərhəd rayonlarında olan müəssisələr arasında təsərrüfat əlaqələri yaranır

239 Sahədaxili kooperativləşdirmə nədir?

- ☐ belə kooperativləşdirmə iqtisadi rayonun daxilində olan müəssisələr arasında təsərrüfat əlaqələrinin yaradılmasına əsaslanır
- ☒ belə kooperasiya əlaqələri eyni sahənin iki və daha çox müəssisələri arasında yaranır
- ☐ belə kooperasiya əlaqələri müxtəlif sahələrin müəssisələri arasında yaranır
- ☐ belə kooperativləşdirmə ayrı-ayrı ölkələrdə olan müəssisələr arasında təsərrüfat əlaqələrinin yaradılmasına əsaslanır
- ☐ kooperativləşdirmənin bu formasında təsərrüfat əlaqələri müxtəlif rayonlarda yertəşdirilmiş müəssisələr arasında baş verir

240 Soyuducu istehsalını həyata keçirən zavod hansı formada ixtisaslaşmış sayılır?

- ☐ texnoloji mərhələ üzrə
- ☐ hissə formasında
- ☐ istehsal-texniki formada
- ☐ avadanlıq formasında
- ☒ əşya formasında

241 Qara metallurgiya kombinatı üçün kombinəlaşmənin hansı forması səciyyəvidir?

- ☐ üfqi kombinəlaşdirmə
- ☐ xammalın kompleks emalı
- ☒ xammalın ardıcıl emalı
- ☐ istehsal-texniki kombinəlaşdirmə
- ☐ texnoloji mərhələ üzrə

242 Mineral (üzvi) xammalın emalı kombinatları üçün kombinəlaşmənin hansı forması səciyyəvidir?

- ☐ tullantılardan istifadəyə əsaslanan
- ☐ texnoloji mərhələ üzrə
- ☐ xammalın ardıcıl emalı
- ☐ texniki kombinəlaşdirmə
- ☒ xammalın kompleks emalı

243 Neftayırma müəssisələri üçün kombinəlaşmənin hansı forması səciyyəvidir?

- ☐ tullantılardan istifadəyə əsaslanan
- ☐ texnoloji mərhələ üzrə
- ☐ xammalın ardıcıl emalı
- ☐ şaquli kombinəlaşdirmə
- ☒ xammalın kompleks emalı

244 Aşağıdakı göstəricilərin hansından kombinəlaşmənin səviyyəsini qiymətləndirmək üçün istifadə edilir?

- ☐ kombinatın müəssisələrində olan avadanlıqların orta gücü
- ☐ kombinatda bir iş yerinə düşən hissə-əmaliyyatların sayı
- ☐ kombinatla kooperasiya əlaqələrinə girmiş müəssisələrin sayı
- ☒ kombinatlarda birləşdirilən texnoloji mərhələ və sahələrin sayı
- ☐ kombinatın müəyyən dövrdə əldə etdiyi mənfəət

245 Aşağıdakılardan hansı kombinəlaşdirmənin iqtisadi səmərəliliyini xarakterizə edir?

- ☒ xammal və materialların daşınma xərclərinə ciddi qənaət olunur
- ☐ məhsulun rəqabət qabiliyyəti yüksəlir
- ☐ idarəetmənin çevikliyi artır
- ☐ avadanlıqların boşdayanma halları azalır

- ☐ məhsulların satış sürəti artır

246 Aşağıdakılardan hansı kombinləşdirmənin iqtisadi səmərəliliyini xarakterizə etmir?

- ☐ kombinatın əsas istehsallarında əmək predmetləri və vasitə-lərinə, iş qüvvəsinə çəkilən xərclərə qənaət
☐ istehsal ehtiyatları həcmnin ciddi surətdə azalması
☐ xammal, hazır məhsul və yarımfabrikatların daşınma xərclərinə qənaət
☐ istehsalın təşkili ilə əlaqədar olan vəsaitə qənaət
☒ müəssisənin istehsal quruluşunun sadəliyi

247 Azərbaycanda kombinatların yaradılması üçün daha geniş imkanların olduğu sənaye sahəsi hansıdır?

- ☐ yeyinti sənayesi
☒ neft-kimya sənayesi
☐ ağır metallurgiya
☐ hasilat sənayesi
☐ ağac emalı sənayesi

248 Kombinləşdirmə səviyyəsi hansı göstəricilərlə ölçülür?

- ☐ sənaye sahələri üzrə göstəricilər, ərazi üzrə göstəricilər
☐ əl ilə idarə olunan universal dəzgahların sayı, xüsusi və ixtisaslaşdırılmış dəzgahların sayı, universal yarımavtomat və avtomat dəzgahların sayı, aqreqat dəzgahların dəyəri və bunların dəzgah parkının ümumi dəyərləridə xüsusi çəkisi
☒ texnoloji mərhələ və sahələrin sayı, kombinatda məhsul istehsalının həcmi və onun ümumi istehsalda xüsusi çəkisi; kombinatların işçi heyətinin ümumi istehsal işçi heyətində xüsusi çəkisi; kombinatların əsas fondlarının dəyəri və ümumi istehsal əsas fondlarında xüsusi çəkisi
☐ kombinatların istehsal etdiyi məhsulların sayı, dəyəri, ixracdakı payı, əməyin texniki silahlanması səviyyəsi
☐ əməyin mexanikləşmə səviyyəsi, fəhlələrin ümumi sayı, müəssisələrin sayı

249 Şaquli kombinləşmənin səciyyəvi xüsusiyyəti nədir?

- ☒ xammalın ardıcıl olaraq emal edilərək yarımfabrikat və hazır məhsula çevrilməsini nəzərdə tutur
☐ ayrı-ayrı müəssisələrdə istehsal olunan qovşaq və hissələr bir müəssisədə son məhsul kimi yığılır
☐ xammalın kompleks emalını nəzərdə tutur
☐ xammalın bir növünün ardıcıl emalından əsas yarımfabrikat və ya hazır məhsul, tullantılardan isə əlavə yarımfabrikat və ya əlavə hazır məhsullar alınır
☐ müxtəlif müəssisələrdə istehsal olunan məhsullar bir müəssisə tərəfindən satılır

250 Bazar iqtisadiyyatı şəraitində istehsalın ictimai təşkilinin hansı forması daha çox perspektivli sayılır?

- ☐ istehsalın təmərküzləşməsi
☒ istehsalın ixtisaslaşması
☐ istehsalın kooperativləşməsi
☐ istehsalın universallaşması
☐ istehsalın kombinləşməsi

251 Təmərküzləşmənin mütləq mənada artması nədir?

- ☐ sahəyə daxil olan müəssisələrin əsas fondlarının dəyərinin artmasıdır
☐ sahənin ümumi istehsalında iri müəssisələrin payının artmasıdır
☒ sahəyə daxil olan müəssisələrin orta ölçüsünün artmasıdır
☐ sahəyə daxil olan müəssisələrin işçilərinin sayının artmasıdır
☐ sahəyə daxil olan müəssisələrin ölçülərinin azalmasıdır

252 Aqreqat təmərküzləşməsi necə baş verir?

- ☒ müəssisədə köməkçi və xidmətədici bölmələrin sayının artırılması yolu ilə
- ☒ əqrət və avadanlıqların texnoloji strukturunda daha güclülərin, məhsuldarlığı yüksək olanların payının artması yolu ilə
- ☐ müəssisədə qurulmuş əqrət və avadanlıqlardan istismarda olanların sayının artırılması yolu ilə
- ☐ köməkçi və xidmətədici təsərrüfatlarda avadanlıqların sayının artırılması yolu ilə
- ☐ qurulmuş avadanlıqların sayca çoxaldılması yolu ilə

253 Aşağıdakılar hansı müəssisənin ölçüsünə təsir göstərən istehsal daxili amillərdəndir:

- ☐ elmi-texniki tərəqqi, istehsalın ictimai təşkili formaları, istehsalın ahəngdar təşkili, istehsalın təşkili tipi, istehsal üsulu və s.
- ☒ texnikanın inkişaf səviyyəsi, tətbiq olunan texnoloji istehsal üsulunun orijinallığı, istehsalın təşkili vəziyyəti, fəhlələrin mədəni-texniki səviyyəsi və s.
- ☐ ərazinin relyefi, əmək ehtiyatlarının mövcudluğu, su təchizatı, enerji təminatı, kadrların ixtisas səviyyəsi, istehlakçıların gəlirləri və s.
- ☐ makroiqtisadi sabitlik, inflyasiya səviyyəsi, məhsulun qiyməti, müəssisənin bazar mövqeyi, bazar rəqabəti və s.
- ☐ xammal və nəqliyyat amilləri, demoqrafik vəziyyət, iqtisadi-coğrafi amilləri, regionun mənimləmə vəziyyəti, sosial infrastrukturun inkişaf səviyyəsi, ekoloji vəziyyət, vaxt amili və s.

254 Aşağıdakı sənaye sahələrində iri müəssisələr tam üstünlüyə malikdir:

- ☒ elektroenergetika, neft emalı, qara və əlvan mətallurgiya, kimya və neft-kimya sənayesi, sement istehsalı, maşınqayırma, şüşə və çini-saxsı sənayesi
- ☐ bədii məmulatlar istehsalı, musiqi alətlərinin hazırlanması, oyuncaq istehsalı, kimyəvi təmizləmə və boya, dəftərxana ləvazimatı istehsalı
- ☐ yeyinti sənayesi; yüngül sənaye, gəndəri və ayaqqabı sənayesi, metal emalı sənayesi, kombinəlaşdırılmış yem istehsalı
- ☐ istehlak malları istehsalı, istehsal vasitələrinin istehsalı, tikinti materialları sənayesi, emal sənayesi
- ☐ ağac emalı və mebel, sellüloz – kağız, poliqrafiya, tikinti materialları, toxuculuq, balıq, konserv sənaye sahələri

255 Aşağıdakılardan hansı səmərəlilik baxımından iri müəssisənin üstünlüyünü şərtləndirən amil hesab edilmir:

- ☐ İri istehsallarda elmi-tədqiqat və sınaq laboratoriyaları, güclü konstruktör büroları yaratmaq mümkün olur
- ☐ İri istehsallarda istehsalın və əməyin müntəzəqi təşkili formlarına keçmək daha asan olur
- ☐ İri müəssisələrdə daha güclü və məhsuldarlığı yüksək olan avadanlıqlar tətbiq etmək mümkündür
- ☒ İstehsalın iri müəssisələrdə cəmlənməsi daxili bazarda rəqabət iştirakçılarının sayının artmasına gətirib çıxarır
- ☐ İri istehsalda hazırlanan məhsulun maya dəyəri kiçik istehsallara nisbətən aşağı səviyyədə olur

256 Təmərküzləşmənin aqreqat forması daha çox iqtisadi üstünlüklərə malikdir. Ona görə ki:

- ☐ bu zaman yeni istehsal bölmələrinin enerji təminatı əlavə xərclər tələb edir
- ☒ bu, istehsalın intensiv yolla təmərküzləşdirilməsi olduğundan qənaət imkanı böyükdür
- ☐ bu, istehsalın ekstensiv yolla təmərküzləşdirilməsi olduğundan qənaət imkanı böyükdür
- ☐ bu, istehsalın həm intensiv, həm də ekstensiv yolla təmərküzləşdirilməsidir
- ☐ bu zaman istehsal meydançalarının genişlənməsi baş verdiyindən əlavə xərclər artır

257 Mərkəzləşdirilmiş tökmə müəssisəsinin ixtisaslaşma formasını göstərin.

- ☒ texnoloji mərhələ üzrə
- ☐ istehsal-texniki formada
- ☐ əşya formasında
- ☐ hissə formasında

- ☐ avadanlıq formasında

258 əsaslı vəsait qoyuluşunun texnoloji quruluşu nədir?

- ☒ layihələndirməyə, avadanlıqların alınmasına, tikinti quraşdırma işlərinə çəkilən hər bir xərcin ümumi əsaslı vəsait qoyuluşunda xüsusi çəkiləridir
- ☐ yeni tikinti-yə, mövcud güjlərin genişləndirilməsinə, müəssisənin rekonstruksiya edilməsinə, texniki jəhətdən silahlandırılmasına çəkilən xərjlərin əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi məbləğində xüsusi çəkiləridir
- ☐ iqtisadiyyatda həyata keçirilən əsaslı vəsait qoyuluşunda ayrı-ayrı regionların xüsusi çəkiləridir
- ☐ iqtisadiyyatda həyata keçirilən əsaslı vəsait qoyuluşunda ayrı-ayrı sahə xərclərin xüsusi çəkiləridir
- ☐ iqtisadiyyatda həyata keçirilən əsaslı vəsait qoyuluşunda ayrı-ayrı maliyyələşmə mənbələrinin xüsusi çəkiləridir

259 əsaslı vəsait qoyuluşunun tərkibi hansı xərclərdən ibarətdir?

- ☐ sənaye, kənd təsərrüfatı, tikinti, nəqliyyat, rabitə və ticarət xərcləri
- ☒ tikinti-quraşdırma, avadanlıq, alət və inventarların alınması, geoloji kəşfiyyat, torpaq alma, kənd təsərrüfatı, idarə heyətinin saxlanması xərcləri
- ☐ təkrar istehsal, texnoloji, cari və s. xərclər
- ☐ texnoloji təkmilləşdirmələr və yeni məhsul istehsalı xərcləri, məhsul satışı xərcləri
- ☐ müəssisələrin genişləndirilməsi, yenidənqurulması, texnika ilə silahlanması, təhcizat və satış xərcləri

260 əsaslı vəsait qoyuluşunun səmərəlilik göstəriciləri hansılardır?

- ☐ bazarın potensial həcmi, risklərin gözlənilən faizi
- ☐ investisiya qoyuluşlarının həcmi, investisiya riski
- ☒ investisiya qoyuluşunun geri qaytarılma müddəti, xalis cari dəyər
- ☐ bazarın real həcmi, daxili mənfəət norması
- ☐ daxili rentabellik norması, risklərin gözlənilən səviyyəsi

261 Birbaşa investisiya:

- ☐ veksellərin alınmasına yönəldilir
- ☐ müəssisənin fəaliyyətinə və idarə edilməsinə birbaşa təsir etmək imkanı vermir
- ☒ müəssisənin fəaliyyətinə və idarə edilməsinə birbaşa təsir etmək imkanı verir
- ☐ imtiyazlı səhmlərin alınmasına yönəldilir
- ☐ istiqrazların alınmasına yönəldilir

262 Aşağıdakılardan hansı investisiya fəaliyyətinin obyektinə ola bilər?

- ☐ işçilərin əmək haqqı, kadrların yenidən hazırlanması, əsas fondların təkrar istehsalı, müəssisənin quruluşunun dəyişdirilməsi
- ☐ yeni tikinti, istehsalın modernizasiyası, vergi xərcləri, müəssisənin quruluşunun dəyişdirilməsi
- ☐ əsas fondlarının yeniləşdirilməsi, dövrüyyə fondlarının alınması, istehsalın genişləndirilməsi, məhsul satışı
- ☐ əsaslı təmir, cari təmir, avadanlıqların alınmasına çəkilən xərclər, binaların tikintisi
- ☒ yeni yaradılmış və ya modernləşdirilmiş əsas fondlar, qiymətli kağızlar, mülkiyyət hüququ və əqli mülkiyyət hüququ

263 İstehsal investisiyası (istehsala investisiya) nəzərdə tutur:

- ☐ işləyənlərin əmək haqqını
- ☐ xammal və materialların alınması xərclərini
- ☐ məhsulun istehsalına və reallaşdırılmasına çəkilən cari xərclərini
- ☒ avadanlıqların alınması və quraşdırılması xərclərini
- ☐ əsas fondların cari təmiri xərclərini

264 Verilənlərdən hansı investisiyanın subyektinə aid deyil?

- ☐ banklar, sığorta şirkətləri və vasitəçi təşkilatlardır
- ☐ əmtəələr, avadanlıq və layihə məhsullarını təqdim edənlər
- ☐ investisiya fəaliyyətindən istifadə edənlər
- ☐ işlərin icraçıları (podratçılar)
- ☒ məqsədli pul yatırımları

265 Real investisiya nədir?

- ☐ investisiya portfelinin formalaşdırılması üçün qiymətli kağızların alınması ilə əlaqədar uzunmüddətli vəsait qoyuluşudur
- ☐ əmək haqqının ödənilməsinə yönəldilmiş uzunmüddətli investisiya qoyuluşudur
- ☐ qiymətli kağızların alınmasına və dövriyyə vəsaitlərinin formalaşdırılması ilə əlaqədar layihələrə uzunmüddətli vəsait qoyuluşudur
- ☐ birbaşa və portfel investisiyaların cəminə bərabərdir
- ☒ əsasən istehsal vasitələrinə, istehsal, sosial və infrastruktur obyektlərinə uzunmüddətli vəsait qoyuluşudur

266 Maliyyə investisiyası nədir?

- ☐ əsas fondların yaradılmasına yönəldilən investisiyadır
- ☒ investisiya portfelinin formalaşdırılması üçün qiymətli kağızların alınmasına yönəldilən investisiyadır
- ☐ daşınmaz əmlakın alınmasına yönəldilən investisiyadır
- ☐ əmək haqqının ödənilməsinə yönəldilmiş investisiya qoyuluşudur
- ☐ əsasən istehsal vasitələrinə, istehsal, sosial və infrastruktur obyektlərinə uzunmüddətli vəsait qoyuluşudur

267 Portfel investisiyası:

- ☐ ancaq veksəl şəklində olur
- ☐ ancaq kredit şəklində olur
- ☒ müəssisənin fəaliyyətinə nəzarət etmək imkanı vermir
- ☐ müəssisənin fəaliyyətinə nəzarət etmək imkanı verir
- ☐ ancaq səhm şəklində olur

268 İnvestisiyanın daxili rentabellik norması dedikdə:

- ☐ investisiyanın ödənmə müddətinin diskontlaşdırma dərəcəsinə nisbəti başa düşülür
- ☐ xalis cari dəyəri vahidə bərabərləşdirən diskontlaşdırma dərəcəsinin qiyməti başa düşülür
- ☐ xalis cari dəyərin diskontlaşdırma əmsalına nisbəti başa düşülür
- ☐ diskontlaşdırma əmsalının xalis cari dəyərə nisbəti başa düşülür
- ☒ inteqral səmərəni sıfıra bərabərləşdirən diskontlaşdırma dərəcəsinin qiyməti başa düşülür

269 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin investisiya fəaliyyətinə aid deyil?

- ☒ strateji idarəetmənin həyata keçirilməsi
- ☐ investisiya layihələndirilməsi
- ☐ layihənin və investisiyanın faktiki səmərəliliyinin təhlili
- ☐ strateji planlaşdırmanın həyata keçirilməsi
- ☐ investisiya strategiyasının müəyyən olunması

270 İnvestor dedikdə:

- ☐ güclü maliyyə imkanlarına malik olan fiziki şəxslər başa düşülür
- ☐ güclü maliyyə imkanlarına malik olan hüquqi şəxslər başa düşülür
- ☐ müəssisənin debitorları başa düşülür
- ☐ müəssisənin işçiləri başa düşülür

- ☒ özünün maddi və intellektual sərvətlərinin birbaşa və yaxud dolayı şəklə investisiya obyektlərinə qoyulması haqqında qərar çıxarmış sub-yektlər(hüquqi və fiziki şəxslər) başa düşülür

271 Kapital qoyuluşu:

- ☐ istiqrazların buraxılışına sərf edilən xərclərdir
☒ əsas fondların yaradılmasına yönəldilən investisiyadır
☐ qiymətli kağızların alınmasına yönəldilən investisiyadır
☐ səhmlərin buraxılışına sərf edilən xərclərdir
☐ banka qoyulan depozitdir

272 əmək cismnin hansı hərəkət formasında istehsal tsikli daha qısa olur?

- ☒ paralel
☐ ardıcıl
☐ qarışıq
☐ paralel-qarışıq
☐ ardıcıl-qarışıq

273 İstehsalın təşkilinin fərdi forması xarakterizə olunur:

- ☐ xammal və materialın istehsala verilməsinin paralel – ardıcıl ötürülməsi ilə qarışıq məkan strukturu ilə
☒ əməliyyatların bütövlükdə bir iş yerində yernə yetirilməsi ilə
☐ əmək predmetlərinin texnoloji prosesə ardıcıl verilməsi əsasında xətti strukturla
☐ materialların istehsala ardıcıl, paralel və ya qarışıq şəkildə verilməsi ilə qarışıq və ya xətti struktura əsaslanan əsas və köməkçi əməliyyatların vahid istehsal prosesində birləşdirilməsinə əsaslanması ilə
☐ əmək predmetlərinin ardıcıl verilməsinə əsaslanan sex strukturları ilə

274 İstehsalın təşkilinin qarşıq forması xarakterizə olunur :

- ☐ əmək predmetlərinin ardıcıl verilməsinə əsaslanan sex strukturları ilə
☐ xammal və materialın istehsala verilməsinin paralel – ardıcıl ötürülməsi ilə qarışıq məkan strukturu ilə
☒ materialların istehsala ardıcıl, paralel və ya qarışıq şəkildə verilməsi ilə qarışıq və ya xətti struktura əsaslanan əsas və köməkçi əməliyyatların vahid istehsal prosesində birləşdirilməsinə əsaslanması ilə
☐ əmək predmetlərinin texnoloji prosesə ardıcıl verilməsi əsasında xətti strukturla
☐ əməliyyatların bütövlükdə bir iş yerində yernə yetirilməsi ilə

275 İstehsalın təşkilinin hansı prinsipi müəssisənin qarşılıqlı əlaqəli və biri-birindən asılı olan bölmələrinin vaxt vahidi ərzində mümkün olan bərabər məhsuldarlığını nəzərdə tutur?

- ☐ bərabərlik prinsipi
☐ fasiləsizlik prinsipi
☒ müənasiblik prinsipi
☐ ahəngdarlıq prinsipi
☐ paralellik prinsipi

276 İstehsalın təşkilinin hansı prinsipi müəyyən miqdar məhsulun hazırlanması üzrə istehsal prosesi və onu təşkil edən ayrı-ayrı tərkib hissələrinin eyni vaxtdan bir təkrar olunmasına əsaslanır?

- ☐ fasiləsizlik prinsipi
☐ müənasiblik prinsipi
☐ bərabərlik prinsipi
☒ ahəngdarlıq prinsipi
☐ paralellik prinsipi

277 Vaxta görə əməliyyatların yerinə yetirilməsinin təşkili formaları hansılardır?

- ☐ ardıcıl, paralel və fasiləsiz formaları
- ☐ ardıcıl, birqərarlı və qarşıq formaları
- ☐ ahəngdar, paralel və qarşıq formaları
- ☐ ardıcıl, fərdi və qarşıq formaları
- ☒ ardıcıl, paralel və qarşıq formaları

278 İstehsal prosesinin təşkilinin əsas vəzifələrinə aid deyil?

- ☐ istehsal prosesinin əməliyyatlara bölüşdürülməsi
- ☐ sexlərdə və istehsal sahələrində istifadə edilən avadanlıqların düzgün yerləşdirilməsi
- ☐ məhsul buraxılışının ahəngdarlığını və birqərarlığını təmin etmək üçün iş yerləri arasında qarşılıqlı səmərəli əlaqələrin təmin olunması
- ☒ sexlərdə və istehsal sahələrində istifadə edilən avadanlıqlara tələbatın müəyyən edilməsi
- ☐ texnoloji əməliyyatların yerinə yetirilməsinin səmərəli üsul və fəndlərinin müəyyən edilməsi

279 Müəssisədə istehsalın təşkili əhatə edir?

- ☐ iş qüvvəsi, əmək predmetləri və əmək vasitələrinin artırılmasına yönəldilmiş texniki-təşkilati tədbirlər kompleksini əhatə edir
- ☒ iş qüvvəsi, əmək predmetləri və əmək vasitələrinin zaman və məkan baxımından düzgün əlaqələndirilməsinə yönəldilmiş texniki-təşkilati tədbirlər kompleksini əhatə edir
- ☐ iş qüvvəsi, əmək predmetləri və əmək vasitələrini ilə müəssisənin səmərəli təminatına yönəldilmiş təşkilati tədbirlər kompleksini əhatə edir
- ☐ iş qüvvəsi, əmək predmetləri və əmək vasitələrinin zaman baxımından keyfiyyətlərinin artırılmasına yönəldilmiş texniki-təşkilati tədbirlər kompleksini əhatə edir
- ☐ iş qüvvəsi, əmək predmetləri və əmək vasitələrinin ərazi baxımından düzgün yerləşdirilməsinə yönəldilmiş texniki-təşkilati tədbirlər kompleksini əhatə edir

280 İstehsalın tipi müəyyən olunur:

- ☐ məhsulun nomenklaturasının genişliyi, buraxılışın müntəzəmliyi, stabilliyi və həcmi ilə şərtlənən istehsalın texniki, təşkilati, texnoloji və iqtisadi xüsusiyyətləri ilə
- ☐ istehsalın texniki, təşkilati, texnoloji, mexaniki, fiziki və iqtisadi xüsusiyyətləri ilə;
- ☐ istehsalın texniki, təşkilati, texnoloji, mexaniki, kimyəvi və iqtisadi xüsusiyyətləri ilə
- ☒ məhsulun nomenklaturasının genişliyi, buraxılışın müntəzəmliyi, stabilliyi və həcmi ilə şərtlənən istehsalın texniki, təşkilati və iqtisadi xüsusiyyətləri ilə
- ☐ məhsulun nomenklaturasının genişliyi, buraxılışın müntəzəmliyi, stabilliyi və həcmi ilə şərtlənən istehsalın texniki, təşkilati, texnoloji, mexaniki və iqtisadi xüsusiyyətləri ilə

281 Müəssisənin istehsal potensialı nədir?

- ☐ müəssisəyə dövlətin icazə verdiyi maksimum istehsal imkanı və istehsal gücü
- ☒ müəssisənin kadrları, istehsal vasitələri, informasiya və maliyyə vəsaitlərinin məcmusudur
- ☐ müəssisə məhsullarının satıla biləcək maksimum həcmi
- ☐ bazarın yerli məhsul tutumu
- ☐ müəssisənin illik istehsal həcmi

282 Müəssisənin quruluşunun formalaşmasına aşağıdakı amillərdən hansı təsir göstərmir?

- ☐ istehsalın ixtisaslaşdırılması və kooperativləşdirilməsi səviyyəsi
- ☒ müəssisənin nizamnamə fondu
- ☐ məhsulun nomenklaturası
- ☐ istehsalın həcmi
- ☐ məhsulun konstruktiv quruluşu və onun hazırlanması texnologiyası

283 Müəssisənin istehsal quruluşuna aid deyil

- ☐ istehsal bölmələrinin işçilərinin onların ümumi sayında payları
- ☐ istehsal bölmələrinin istehsalın ümumi həcmində payları
- ☐ istehsal bölmələrinin əsas fondlarının onların ümumi həcmində payları
- ☐ müəssisənin məhsul buraxılışında ayrı-ayrı istehsal bölmələrinin paylarını
- ☒ müəssisənin istehsal bölmələrində işləyənlərin sayında ayrı-ayrı kateqoriyalı işçilərin payları

284 Məhsulun istehsalında iştirak etməyən bölmə hansıdır?

- ☐ əsas sex
- ☐ xidmətedici sex
- ☒ sosial-məişət bölməsi
- ☐ köməkçi sex
- ☐ yardımçı sex

285 Müəssisənin əlaltı sexləri nə ilə məşğul olurlar?

- ☐ xidmətedici sexlərin normal fəaliyyəti üçün şərait yaradırlar
- ☐ əsas sexlərin normal işləmələri üçün şərait yaradırlar
- ☒ müəssisədə istehsal tullantılarından təkrar emalını həyata keçirirlər
- ☐ müəssisədə profil məhsulların istehsalını həyata keçirirlər
- ☐ köməkçi sexlərin normal işləmələri üçün zəruri şəraiti yaradırlar

286 Müəssisə ləğv edilərkən hansı kreditörün tələbləri ilk növbədə ödənilir?

- ☐ Birinci növbədə büdcəyə məjburi ödənişlər üzrə borc ödənilir
- ☐ Birinci növbədə işdən çıxma müavinətlərinin verilməsi, əmək müqaviləsi üzrə işləyən şəxslərin əməyinin ödənilməsi və müəhləlik müqavilələri üzrə haqların ödənilməsi üzrə hesablaşmalar aparılır
- ☐ Birinci növbədə müvafiq vədəli ödənişlərin kapitallaşdırılması yolu ilə o fiziki şəxslərin tələbləri ödənilir ki, ləğv edilən müəssisə onların qarşısında həyata və ya sağlamlığa zərər vurulması üçün məsuliyyət daşıyır
- ☐ Birinci növbədə qalan kreditör ilə hesablaşmalar aparılır
- ☒ Birinci növbədə ləğv edilən müəssisənin əmlakının girov qoyulması ilə təmin edilmiş öhdəliklər üzrə kreditörün tələbləri ödənilir

287 Nizamnamə kapitalının (fondunun) həcmi:

- ☐ vergi orqanı tərəfindən müəyyən edilir
- ☒ müəssisə yaradılarkən müəyyən edilir
- ☐ dövlət qeydiyyatına alındıqdan sonra müəyyən edilir
- ☐ Ədliyyə Nazirliyi tərəfindən müəyyən edilir
- ☐ müəssisə fəaliyyət göstərərkən onun rəhbərliyi tərəfindən müəyyən edilir

288 Müəssisə bölündükdə onun öhdəlikləri:

- ☐ onun öhdəlikləri əmlakı hesabına ödənilir
- ☐ onun öhdəlikləri müəssisələrdən birinə keçir
- ☐ mövcud öhdəliklər ləğv edilir
- ☐ yaranan müəssisələrdən biri kreditörlərə verilməklə öhdəliklər ödənilir
- ☒ onun öhdəlikləri bölüşdürücü akt üzrə uyğun hissələrdə yaranan yeni müəssisələrə keçir

289 Müəssisənin istehsal quruluşu

- ☐ onun kapitalının strukturunu əks etdirir
- ☐ onun idarəetmə strukturudur
- ☐ onun təsərrüfat fəaliyyətinin idarə edilməsi mexanizmidir
- ☐ onun dövrüyyə vəsaitlərinin strukturunu əks etdirir
- ☒ onun daxili bölmələrinin tərkibi və nisbətlerini əks etdirir

290 Fəaliyyət miqyasına görə sənaye müəssisələri bölünürülər:

- ☐ axınlı, dəstəli və fərdi müəssisələrə
- ☐ xırda, böyük və transmilli müəssisələrə
- ☐ kiçik, böyük, qarışıq müəssisələrə
- ☒ kiçik, orta və iri müəssisələrə
- ☐ kütləvi, seriyalı və fərdi müəssisələrə

291 İxtisaslaşdırılma dərəcəsinə görə müəssisələr bölünürülər:

- ☐ kütləvi, seriyalı və fərdi müəssisələrə
- ☐ istehsal, kommersiya və xidmət müəssisələrinə
- ☐ ixtisaslaşdırılmış, ixtisaslaşdırılmış, kombinəlanmış müəssisələrə
- ☐ ixtisaslaşdırılmış, axınlı və fərdi müəssisələrə
- ☒ ixtisaslaşdırılmış, universal və qarışıq müəssisələrə

292 Müəssisə ləğv edilmir:

- ☒ onun təsisçiləri (iştirakçıları) dəyişdikdə
- ☐ onun yaradılması zamanı yol verilmiş qanunvericilik pozuntuları ilə əlaqədar
- ☐ onun təsisçilərinin (iştirakçıların) ümumi yığıncağının qərarı ilə
- ☐ lazımı xüsusi icazə (lisenziya) olmadan fəaliyyət göstərdikdə
- ☐ qanunla qadağan edilmiş fəaliyyət həyata keçirdikdə

293 Müəssisənin ləğv edilməsi prosesinə aid deyil

- ☒ onun kadrlarının tərkibinin müəyyən edilməsi
- ☐ onun kreditör-lərinin irəli sürdükləri tələblərin siyahısının müəyyən edilməsi
- ☐ onun kreditörlərinin tələblərini bildirməsi qaydası və müddəti haqqında məlumatın dərc edilməsi
- ☐ onun kreditörlərini aşkar edilməsi və debitor borclarının alınması
- ☐ onun əmlakının tərkibinin müəyyən edilməsi

294 Müəssisənin xarici mühitini formalaşdıran subyektlərə aid deyil

- ☐ onun təhcizatçıları
- ☐ onun məhsulunun potensial və mövcud istehlakçıları
- ☐ dövlət orqanları
- ☐ borc verən qurumlar
- ☒ onun kadrları

295 Müəssisələrin qarşısında duran əsas vəzifələrə aid deyil

- ☐ müəssisənin maliyyə resurslarından səmərəli istifadə etmək
- ☐ ən az xərcə daha yüksək iqtisadi nəticələr əldə etmək
- ☐ əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsinə və fondveriminin artırılmasına nail olmaq
- ☐ buraxılacaq məhsulların keyfiyyətini yaxşılaşdırmaq

296 Müəssisənin istehsal-təsərrüfat fəaliyyəti ilə əlaqədar qərarların qəbul edilməsində nəzərə alınmayan amillər:

- ☐ müəssisənin qarşısına qoyulan məqsədlər
- ☐ müəssisənin istehsal gücü
- ☐ müəssisənin istehsal potensialı
- ☐ potensial və mövcud alıcıların zövqlərinin dəyişməsi
- ☒ müəssisənin fəaliyyət göstərəcəyi sahələrdə əsas fondların quruluşunda baş verən dəyişikliklər

297 Müəssisənin hüquqi şəxs kimi xüsusiyyətlərinə aid deyil

- ☐ müəssisə, iştirakçılarının mülkiyyətindən fərqli olan, xüsusilaşmış mülkiyyətə malik olur
- ☐ müəssisə öz öhdəliklərinə görə müstəqil məsuliyyət daşıyır
- ☐ müəssisə, iştirakçılarının tərkibindən asılı olmayaraq, prinsipə, müddətsiz mövcud olur
- ☒ müəssisənin bağladığı əqdlərə görə yaranan öhdəlikdə onun rəhbərinin şəxsi öhdəliklərinə çevrilir
- ☐ müəssisə, müstəqil iradəyə malik olur

298 Hansı halda müəssisə törəmə müəssisəsi hesab edilir?

- ☐ bir müəssisə digərinin nizamnamə kapitalında 10 faizə malikdirsə və bu iştirak payı müəssisənin ümumi yığıncağını istənilən vaxı çağırmağa imkan verirsə, onda ikinci müəssisə birincinin törəmə müəssisəsi hesab edilir
- ☐ bir müəssisə digərinin nizamnamə kapitalının 49 faizinə malikdirsə və ya onlar arasında bağlanmış müqaviləyə görə onun istehsal etdiyi məhsulun 75 faizini alırsa, onda ikinci müəssisə birincinin törəmə müəssisəsi hesab edilir
- ☒ bir müəssisə digərinin nizamnamə kapitalında üstün iştirakına və ya onlar arasında bağlanmış müqaviləyə görə onun qəbul etdiyi qərarları müəyyənləşdirmək imkanına malik olursa, onda ikinci müəssisə birincinin törəmə müəssisəsi hesab edilir
- ☐ bir müəssisə digərinin nizamnamə kapitalında 25 faizə malikdirsə, onda ikinci müəssisə birincinin törəmə müəssisəsi hesab edilir
- ☐ bir müəssisə digərinin istehsal etdiyi məhsulların hamısını alırsa və bağlanmış müqaviləyə görə onun istehsal etdiyi məhsulun hamısını yaxın iki ildə almalıdırsa, onda birinci müəssisə ikincinin törəmə müəssisəsi hesab edilir

299 Asılı müəssisə nədir?

- ☒ bir müəssisə digərinin nizamnamə kapitalında 20 faizdən çox paya malikdirsə, onda ikinci müəssisə birincinin asılı müəssisəsi hesab edilir
- ☐ bir müəssisə digərinin nizamnamə kapitalında 10 faizə malikdirsə, onda ikinci müəssisə birincinin asılı müəssisəsi hesab edilir
- ☐ bir müəssisə digərinin istehsal etdiyi məhsulların hamısını alırsa, onda birinci müəssisə ikincinin törəmə müəssisəsi hesab edilir
- ☐ bir müəssisə digərinin nizamnamə kapitalının 100 faizinə malikdirsə, onda ikinci müəssisə birincinin asılı müəssisəsi hesab edilir
- ☐ bir müəssisə digərinin nizamnamə kapitalında üstün iştirakına və ya onlar arasında bağlanmış müqaviləyə görə onun qəbul etdiyi qərarları müəyyənləşdirmək imkanına malik olursa, onda ikinci müəssisə birincinin asılı müəssisəsi hesab edilir

300 Müəssisənin əsas sexlərin istehsal tullantılarından təkrar istifadə edilməsi (təkrar istehsalı) məqsədilə hansı sex yaradılır?

- ☐ köməkçi sex
- ☒ yardımçı sex
- ☐ əsas sex
- ☐ xidmətedici sex
- ☐ sosial-məişət bölməsi

301 Maşınqayırma zavodlarında hazırlıq sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- ☐ köməkçi sexə
- ☐ yardımçı sexə
- ☒ əsas sexə
- ☐ xidmətedici sexə
- ☐ sosial-məişət bölməsinə

302 Maşınqayırma zavodlarında yığma sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- ☐ köməkçi sexə
- ☐ yardımçı sexə
- ☒ əsas sexə
- ☐ xidmətedici sexə
- ☐ sosial-məişət bölməsinə

303 Metallurgiya kombinatlarında domna sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- ☐ köməkçi sexə
- ☐ yardımçı sexə
- ☒ əsas sexə
- ☐ xidmətedici sexə
- ☐ sosial-məişət bölməsinə

304 Metallurgiya kombinatlarında marten sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- ☐ köməkçi sexə
- ☐ yardımçı sexə
- ☒ əsas sexə
- ☐ xidmətedici sexə
- ☐ sosial-məişət bölməsinə

305 Müəssisənin əsas sexiləri nə ilə məşğul olurlar?

- ☐ xidmətedici sexlərin normal fəaliyyəti üçün şərait yaradırlar
- ☐ əsas sexlərin normal işləmələri üçün şərait yaradırlar
- ☐ köməkçi sexlərin normal işləmələri üçün zəruri şəraiti yaradırlar
- ☒ texnoloji prosesin hansısa mərhələsinin yerinə yetirilməsi ilə məşğul olurlar
- ☐ müəssisədə istehsal tullantılarından təkrar emalını həyata keçirirlər

306 Müəssisənin köməkçi sexiləri nə ilə məşğul olurlar?

- ☐ xidmətedici sexlərin normal fəaliyyəti üçün şərait yaradırlar
- ☒ əsas sexlərin normal işləmələri üçün şərait yaradırlar
- ☐ müəssisədə istehsal tullantılarından təkrar emalını həyata keçirirlər
- ☐ texnoloji prosesin hansısa mərhələsinin yerinə yetirilməsi ilə məşğul olurlar
- ☐ əsas və köməkçi sexlərin normal işləmələri üçün zəruri şəraiti yaradırlar

307 Müəssisənin xidmətedici sexiləri nə ilə məşğul olurlar?

- ☐ yardımçı sexlərin normal fəaliyyəti üçün şərait yaradırlar
- ☐ əsas sexlərin normal işləmələri üçün şərait yaradırlar
- ☐ müəssisədə istehsal tullantılarından təkrar emalını həyata keçirirlər
- ☐ texnoloji prosesin hansısa mərhələsinin yerinə yetirilməsi ilə məşğul olurlar
- ☒ əsas və köməkçi sexlərin normal işləmələri üçün zəruri şəraiti yaradırlar

308 Metallurgiya kombinatlarında yayma (prokat) sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- ☐ xidmətedici sexə
- ☐ sosial-məişət bölməsinə
- ☒ əsas sexə
- ☐ yardımçı sexə
- ☐ köməkçi sexə

309 Metallurgiya kombinatlarında koks sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- ☐ köməkçi sexə
- ☐ yardımçı sexə
- ☒ əsas sexə
- ☐ xidmətedici sexə
- ☐ sosial-məişət bölməsinə

310 Toxuculuq fabriklərində əyirici sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- ☐ köməkçi sexə
- ☐ yardımçı sexə
- ☒ əsas sexə
- ☐ xidmətedici sexə
- ☐ sosial-məişət bölməsinə

311 Toxuculuq fabriklərində toxucu sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- ☐ köməkçi sexə
- ☐ yardımçı sexə
- ☒ əsas sexə
- ☐ xidmətedici sexə
- ☐ sosial-məişət bölməsinə

312 Toxuculuq fabriklərində naxışvurma sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- ☐ köməkçi sexə
- ☐ yardımçı sexə
- ☒ əsas sexə
- ☐ xidmətedici sexə
- ☐ sosial-məişət bölməsinə

313 İstehsal müəssisəsində alət sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- ☒ köməkçi sexə
- ☐ yardımçı sexə
- ☐ əsas sexə
- ☐ xidmətedici sexə
- ☐ sosial-məişət bölməsinə

314 İstehsal müəssisəsində təmir sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- ☒ köməkçi sexə
- ☐ yardımçı sexə
- ☐ əsas sexə
- ☐ xidmətedici sexə
- ☐ sosial-məişət bölməsinə

315 İstehsal müəssisəsində model sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- ☒ köməkçi sexə
- ☐ yardımçı sexə
- ☐ əsas sexə
- ☐ xidmətedici sexə
- ☐ sosial-məişət bölməsinə

316 İstehsal müəssisəsində nəqliyyat və enerji sexləri aşağıdakılardan hansına aiddir?

- ☐ köməkçi sexə
- ☐ yardımçı sexə
- ☐ əsas sexə
- ☒ xidmətedici sexə
- ☐ sosial-məişət bölməsinə

317 Müəssisənin hansı təşkilati-hüquqi forması təsis edilərkən müqavilə tərtib edilmir?

- ☐ şərikli və payçı müəssisələr
- ☐ şərikli müəssisələr
- ☐ səhmdar cəmiyyətlər
- ☒ fərdi müəssisələr
- ☐ məhdud məsuliyyətli müəssisələr

318 İstehsal müəssisəsində su təchizatı aşağıdakılardan hansına aiddir?

- ☐ köməkçi sexə
- ☐ yardımçı sexə
- ☐ əsas sexə
- ☒ xidmətedici sexə
- ☐ sosial-məişət bölməsinə

319 İstehsal müəssisəsində anbar təsərrüfatı aşağıdakılardan hansına aiddir?

- ☐ köməkçi sexə
- ☐ yardımçı sexə
- ☐ əsas sexə
- ☒ xidmətedici sexə
- ☐ sosial-məişət bölməsinə

320 İstehsal müəssisəsində tara hazırlayan sexlər aşağıdakılardan hansına aiddir?

- ☐ köməkçi sexə
- ☒ yardımçı sexə
- ☐ əsas sexə
- ☐ xidmətedici sexə
- ☐ sosial-məişət bölməsinə

321 İstehsal müəssisəsində işlənmiş yağların regenerasiyası ilə məşğul olan sexlər aşağıdakılardan hansına aiddir?

- ☐ xidmətedici sexə
- ☒ yardımçı sexə
- ☐ əsas sexə
- ☐ sosial-məişət bölməsinə
- ☐ köməkçi sexə

322 İstehsal müəssisəsində kompressor stansiyaları aşağıdakılardan hansına aiddir?

- ☒ xidmətedici sexə
- ☐ sosial-məişət bölməsinə
- ☐ yardımçı sexə
- ☐ əsas sexə
- ☐ köməkçi sexə

323 İstehsal müəssisəsində eksperimental sexləri aşağıdakılardan hansına aiddir?

- ☐ köməkçi sexə
- ☐ yardımçı sexə
- ☐ əsas sexə
- ☒ xidmətedici sexə
- ☐ sosial-məişət bölməsinə

324 İstehsalın ictimai təşkili formaları hansılardır?

- ☒ istehsalın təmərküzləşdirilməsi, ixtisaslaşdırılması, kooperativləşdirilməsi və kombinləşdirilməsi
- ☐ istehsalın elektrikləşdirilməsi, mexanikləşdirilməsi, avtomatlaşdırılması və kimyalaşdırılması
- ☐ fərdi, seriyalı və kütləvi istehsal
- ☐ istehsalın təmərküzləşdirilməsi, ixtisaslaşdırılması, mexanikləşdirilməsi və avtomatlaşdırılması
- ☐ istehsalın mexanikləşdirilməsi, kompleks mexanikləşdirilməsi, avtomatlaşdırılması və kompleks avtomatlaşdırılması

325 İstehsalın təmərküzləşməsi aşağıdakılardan hansı biri ilə xarakterizə olunur?

- ☐ müəssisədə işçilərinin sayının azalması
- ☐ müəssisənin ölçülərinin kiçilməsi
- ☐ texnologiyadan müxtəlif istehsalların bir müəssisədə uzlaşdırılması
- ☐ əmək bölgüsünün dərinləşməsi
- ☒ müəssisələrin iriləşməsi

326 Nisbi təmərküzləşdirmə nədir?

- ☐ sahəyə daxil olan müəssisələrin işçilərinin sayının artmasıdır
- ☐ sahəyə daxil olan müəssisələrin əsas fondlarının dəyərinin artmasıdır
- ☐ sahəyə daxil olan müəssisələrin ölçülərinin artmasıdır
- ☐ sahəyə daxil olan müəssisələrin ölçülərinin azalmasıdır
- ☒ sahənin ümumi istehsalında iri müəssisələrin payının artmasıdır

327 Aşağıdakı cəhətlərdən hansı təmərküzləşmə prosesinə xasdır?

- ☐ məhsul istehsalının müəssisələr arasında bərabər bölünməsi
- ☐ məhsul bazarının müəssisələr arasında bərabər bölünməsi
- ☐ eyni məhsulu istehsal edən müəssisələrin sayının artması
- ☐ eyni məhsulu istehsal edən müəssisələrin hamısının bir mərkəzdən idarə edilməsi
- ☒ məhsul istehsalının iri müəssisələrdə cəmləşməsi

328 Təmərküzləşmənin formaları hansılardır?

- ☐ aqreqat, mexaniki, texniki
- ☐ konstruksiya, texnologiyadan ardıcılıq, son məhsul istehsalı və təşkilati-təsərrüfat
- ☒ aqreqat, istehsal-texniki və texnologiyadan
- ☐ fərdi, seriyalı və kütləvi
- ☐ istehsal, satış, idxal və ixrac

329 Təmərküzləşmənin vəziyyətini və dinamikasını öyrənmək hansı göstəricilərdən istifadə olunur?

- ☐ ölçülərinə görə ən kiçik ölçülü müəssisələr qrupunun istehsal həcmi
- ☐ milli iqtisadiyyatın əsas fondları dəyərinə görə strukturu
- ☐ sənayenin tərkibində olan müstəqil sahələrin sayı, hər sahədə müəssisələrin sayı və orta ölçüsü
- ☐ müəssisənin istehsal səviyyəsinin yalnız fəaliyyət göstərdiyi sahədə deyil, ümumiyyətlə sənayedəki xüsusi çəkisi və əsas fondların orta illik dəyəri

- ☒ məhsul istehsalının həcmi, heyətin orta illik sayı, istehsal əsas fondlarının orta illik dəyəri

330 Təmərküzləşmənin aqreqat formasının öyrənilməsi zamanı hansı göstəricilərin tətbiqi daha məqsəduyğundur?

- ☐ dəyər göstəriciləri
☐ nisbi göstəricilər
☐ ümumiləşdirilmiş göstəricilər
☒ natural göstəricilər
☐ inteqral göstəricilər

331 Müəssisənin ölçüsü nədir?

- ☐ İstehsal prosesinin nəticəsi olmaqla müəyyən dövr ərzində müəssisənin əldə etdiyi mənfəətin həcmi əks etdirir
☐ Bu, istehsalın ölçüsüdür
☒ istehsal prosesinin təşkili forma-larının kəmiy-yət xarakteristikasıdır və müəssisədə toplanmış məd-ıdi və əmək resurs-larının məcmusu ilə, həmçinin istehsalın öl-çüsü ilə müəyyən olunur
☐ İstehsal prosesinin nəticəsi olmaqla müəyyən dövr ərzində müəssisənin istehsal xərclərinin həcmi ilə müəyyən olunur
☐ istehsal prosesinin nəticəsini ifadə edir və natural, əmək və ya dəyər göstəricilərinə məhsulun kəmiyyəti ilə müəy-yən olunur

332 Fərdi əmək bölgüsü nədir?

- ☐ müəssisə miqyasında istifadə olunan in-san əməyinin, tətbiq edilən texnikanın xüsusiyyətləri əsasında bir sı-ra funksiya və əməliyyatlar üzrə öz tərkib hissələrinə parçalanmasıdır
☐ iqtisadiyyatın iri sahələrə – sənaye, kənd təsərrüfatı, nəqliyyat və s. bu kimi sahələrə bölünməsidir
☒ müəssisə miqyasında istehsal fəaliyyətinin müxtəlif növləri üzrə tərkib his-sələrinə – sex və istehsal sahələrinə - ayrılmasıdır
☐ ölkənin beynəlxalq bazarlarda bir məhsul üzrə ixtisaslaşmasıdır
☐ sənayenin, kənd təsərrüfatının və başqa sahələ-rin daxilində müxtəlif müstəqil sahələrin (alt sahələrin) əmələ gəlməsidir

333 İctimai əmək bölgüsünün formaları hansılardır?

- ☐ mütləq, nisbi, inteqrallaşdırılmış
☐ fərdi, texniki, texnoloji
☒ ümumi, xüsusi, fərdi
☐ fiziki, mexaniki, texnoloji
☐ fərdi, seriyalı, kütləvi

334 İxtisaslaşdırma nədir?

- ☐ müəssisənin mümkün olan bütün fəaliyyət sferalarına daxil olmasıdır
☐ müəssisənin nisbətən uzun müddətə müəyyən bazar seqmentinə uyğun fəaliyyətidir
☐ müəssisənin həmişə eyni istehlakçılara xidmət göstərməsi və məhsul satmasıdır
☐ müəssisənin həmişə eyni məhsul göndərənlərlə işləməsidir
☒ konstruktiv quruluşuna, hazırlanma texnologiyasına və iqtisadi təyinatına görə həmcins məhsul istehsalın məhdud sayda müəssisələrdə təmərküzləşməsidir

335 İxtisaslaşdırma necə meydana çıxır?

- ☐ müəssisələrin ölçüsünün böyüməsi nəticəsində
☒ əmək bölgüsünün inkişafı və dərinləşməsi nəticəsində
☐ müxtəlif istehsalların bir müəssisədə birləşməsi nəticəsində
☐ müəssisələr arasında uzunmüddətli təsərrüfat əlaqələrinin yaranması nəticəsində

- ☐ istehsalın iri müəssisələrdə cəmlənməsi nəticəsində

336 İstehsalın kooperasiyalaşdırılması nədir?

- ☐ bir-birinin fəaliyyət nəticələrinə ehtiyacı olan müəssisələrin öz aralarında əmtəə və xidmətlərlə hesablaşmaları prosesidir
- ☐ bazar segmentini ələ keçirmək üçün müəssisələrin gizli razılığıdır
- ☒ müəyyən bir məhsulun birgə istehsalı ilə məşğul olan müəssisələr arasındakı uzunmüddətli təsərrüfat əlaqələri formasıdır
- ☐ müəssisələrin hər hansı məhsulun birgə istehsalı üçün yaratdıqları birlik formasıdır
- ☐ ölkədə hər hansı məhsul istehsal etmək məqsədilə xarici investorların cəlb edilməsidir

337 İstehsalın kooperativləşdirilməsinin formaları hansılardır?

- ☐ texnoloji, əşya, mexaniki
- ☒ aqreqat, hissə və texnoloji mərhələ üzrə
- ☐ aqreqat, istehsal-texniki və texnoloji
- ☐ əşya, texniki, fiziki
- ☐ əşya, istehsal-texniki və texnoloji mərhələ üzrə

338 Müəssisə miqyasında ixtisaslaşdırma nədir?

- ☐ eyni adlı məhsulların bazarda satışının yalnız bir müəssisədə cəmləşməsidir
- ☐ ictimai və ya şəxsi tələbatı ödəmək üçün məhdud nomenklaturada məhsul istehsalının nisbətən uzun dövr üçün bir sahədə cəmləşməsidir
- ☒ özünün konstruk-si-ya-sına, hazırlanma texnologiyasına görə analoq təşkil edən, tət-biq sahəsi məhdud olan, istehsalı uzun dövr üçün təkrar-la-nan məhsul istehsalının bir müəssisədə təmərküzləşməsidir
- ☐ müəyyən texnoloji əməliyyat-ların yerinə yetirilməsi üçün onların sex, istehsal sahəsi və iş yerləri arasında bölüşdürülərək cəmləşdirilməsidir
- ☐ özünün konstruk-si-ya-sına, hazırlanma texnologiyasına görə fərqli olan istehsalların bir müəssisədə cəmləşməsidir

339 Müəssisədaxili ixtisaslaşdırma nədir?

- ☐ istehsal prosesinin və iş yerlərinin səmərəli və yüksək məhsul-darlıqlı texnika ilə təmin olunmasıdır
- ☐ özünün konstruk-si-ya-sına, hazırlanma texnologiyasına görə fərqli olan istehsalların bir müəssisədə cəmləşməsidir
- ☐ özünün konstruk-si-ya-sına, hazırlanma texnologiyasına görə analoq təşkil edən, istehsalı uzun dövr üçün təkrar-la-nan məhsul istehsalının bir müəssisədə cəmləşdirilməsidir
- ☐ ictimai və ya şəxsi tələbatı ödəmək üçün məhdud nomenklaturada məhsul istehsalının bir müəssisədə cəmləşdirilməsidir
- ☒ müəyyən texnoloji əməliyyat-ların yerinə yetirilməsi üçün onların sex, istehsal sahəsi və iş yerləri arasında bölüşdürülərək cəmləşdirilməsidir

340 Sahə üzrə ixtisaslaşma nədir?

- ☐ özünün konstruk-si-ya-sına, hazırlanma texnologiyasına görə fərqli olan istehsalların bir sahədə cəmləşməsidir
- ☐ iqtisadi əməkdaşlıq birliklərinə daxil olan ölkələrin müəyyən məhsulların istehsalı və satışı üzrə ixtisaslaşmasıdır
- ☐ iqtisadiyyatın iri sahələrə – sənaye, kənd təsərrüfatı, nəqliyyat və s. bu kimi sahələrə bölünməsidir
- ☐ ictimai və ya şəxsi tələbatı ödəmək üçün geniş nomenklaturada məhsul istehsalının müəyyən dövr üçün bir sahədə cəmləşməsidir
- ☒ ictimai və ya şəxsi tələbatı ödəmək üçün məhdud nomenklaturada məhsul istehsalının nisbətən uzun dövr üçün hazırlanmasını təmin etmək məqsədilə bu işə hər hansı sahənin uyğunlaşdırılmasıdır

341 Texniki əmək bölgüsü nədir?

- ☒ müəssisə miqyasında istehsal fəaliyyətinin müxtəlif növləri üzrə tərkib his-sələrinə – sex və istehsal sahələrinə – ayrılmasıdır
- ☐ sənayenin, kənd təsərrüfatının və başqa sahələrin daxilində müxtəlif müstəqil sahələrin (alt sahələrin) əmələ gəlməsidir
- ☐ iqtisadiyyatın iri sahələrə – sənaye, kənd təsərrüfatı, nəqliyyat və s. bu kimi sahələrə bölünməsidir
- ☐ ayrı-ayrı iş yerlərində tətbiq olunan texnika və texnologiyanın fərqli olmasıdır
- ☐ istehsal prosesləri arasında olan texnoloji fərqlərdir

342 Ümumi əmək bölgüsü nədir?

- ☐ ictimai və ya şəxsi tələbatı ödəmək üçün məhdud nomenklaturada məhsul istehsalının nisbətən uzun dövr üçün hazırlanmasını təmin etmək məqsədilə bu iş hər hansı sahənin uyğunlaşdırılmasıdır
- ☒ iqtisadiyyatın iri sahələrə – sənaye, kənd təsərrüfatı, nəqliyyat və s. bu kimi sahələrə bölünməsidir
- ☐ ölkənin beynəlxalq bazarlarda bir məhsul üzrə ixtisaslaşmasıdır
- ☐ istehsal proseslərində müasir texnika və texnologiyanın tətbiq edilməsidir
- ☐ sənayenin, kənd təsərrüfatının və başqa sahələrin daxilində müxtəlif müstəqil sahələrin (alt sahələrin) əmələ gəlməsidir

343 Aşağıdakı sənaye sahələrinin hansında kombinəlmə imkanları daha məhduddur?

- ☐ yeyinti sənayesi
- ☐ neft-kimya sənayesi
- ☐ neft emalı sənayesi
- ☐ metallurgiya
- ☒ maşınqayırma

344 əmək predmetlərinin emalının ayrı-ayrı mərhələlərinin birləşdirilməsi xarakterindən asılı olaraq kombinəlmənin formaları hansılardır? (Sürət 08.10.2015 16:52:43)

- ☐ alət, hissə və texnoloji mərhələ üzrə
- ☐ aqreqat, istehsal-texniki və texnoloji
- ☒ xammalın ardıcıl emalına görə, xammalın kompleks emalına görə, tullantılardan istifadəyə görə
- ☐ şaquli, üfiqi və qarışıq
- ☐ fərdi, seriyalı və kütləvi

345 Aşağıdakı əlamətlərdən hansə kombinləşdirməni xarakterizə edir? (Sürət 08.10.2015 16:52:45)

- ☐ Kombinləşdirmə - müəssisədə istehsalın təşkili tiplərindən biridir
- ☐ Kombinləşdirmə - müəssisənin maliyyə vəziyyətinin təhlili vasitəsidir
- ☐ Kombinləşdirmə - marketinqin təşkili üsuludur
- ☒ Kombinləşdirmə - istehsalın ictimai təşkili formalarından biridir
- ☐ Kombinləşdirmə - müəssisədə istehsalın təşkili üsullarından biridir

346 Aşağıdakı əlamətlərdən hansı kombinləşmiş müəssisələr üçün səciyyəvi deyil? (Sürət 08.10.2015 16:52:50)

- ☒ istehsallardan hər birinin məhsulu birbaşa satış bazarlarına çıxarılır
- ☐ texnoloji prosesin bir mərhələsindən digərinə keçid fasiləsiz baş verir
- ☐ texnoloji prosesin bir mərhələsindən digərinə keçid ən qısa yolla baş verir
- ☐ istehsallardan birinin nəticəsi digəri üçün başlanğıc olur
- ☐ istehsallardan birinin məhsulu digəri üçün material və ya yarımfabrikat rolunda çıxış edir

347 Aşağıdakı cəhətlərdən hansı həm kombinəlməyə, həm də təmərküzləşməyə şamil olunur?

- ☐ müxtəlif istehsalların birliyi
- ☐ işçilərin sayının azalması

- ☐ analogi məhsullar istehsal edən müəssisələrin birliyi
- ☒ müəssisələrin ölçüsünün böyüməsi
- ☐ müəssisələrin istehsal etdiyi məhsul digəri üçün xammaldır

348 Aşağıdakı cəhətlərdən hansı kombinəlaşmə üçün səciyyəvi deyildir?

- ☐ vahid enerji sistemi
- ☒ vahid satış şəbəkəsinin olması
- ☐ müxtəlif istehsalların ərazicə birliyi
- ☐ vahid nəqliyyat bazası
- ☐ kombinata daxil olan istehsalların texniki-iqtisadi vəhdəti

349 Aşağıdakılardan hansı kombinəlaşdırmanın səciyyəvi xüsusiyyəti hesab olunur?

- ☐ istehsalın yalnız sifarişlər əsasında olması, sifariş edilmiş məhsulların bir neçə müəssisə tərəfindən istehsalı
- ☐ istehsal prosesinin mərhələləri arasındakı ahəngdarlı, müəssisələrin mülkiyyətçisinin eyni şəxs olması, vahid mərkəzləşdirilmiş idarəetmə sistemi
- ☐ istehsal prosesinin yalnız bir müəssisədə baş verməsi, istehsal olunmuş məhsulların istehlakçıya çatdırılmasında heç bir vasitəçidən istifadə edilməməsi
- ☒ müxtəlif istehsalların birliyi, kombinata daxil olan müəssisələrin texniki-iqtisadi vəhdəti, vahid enerji sistemi və nəqliyyat bazası
- ☐ müxtəlif müəssisələrin istehsalı olan hissə və qovşaqların bir müəssisədə son məhsul formasında yığılması

350 İstehsalın ixtisaslaşması və kombinəlaşmanın qarşılaşdırılmasını nəzərdə tutan aşağıdakı fikirlərdən hansı düzdür?

- ☐ ixtisaslaşma müəssisənin məhsul bazarını məhdudlaşdırır, kombinəlaşma isə genişləndirir
- ☐ ixtisaslaşma müəssisənin buraxdığı məhsul nomenklaturasını genişləndirir, kombinəlaşma isə məhdudlaşdırır
- ☒ ixtisaslaşma müəssisənin buraxdığı məhsul nomenklaturasını məhdudlaşdırır, kombinəlaşma isə genişləndirir
- ☐ ixtisaslaşma müəssisənin istehsal xərclərinə qənaət yaradır, kombinəlaşma isə xərclərin artmasına gətirib çıxarır
- ☐ ixtisaslaşma müəssisənin buraxdığı məhsulun həcmi məhdudlaşdırır, kombinəlaşma isə genişləndirir

351 İstehsallar arasında əlaqələrin xarakterindən asılı olaraq kombinəlaşmanın tipləri hansılardır?

- ☐ aqreqat, istehsal-texniki, texnoloji
- ☐ fərdi, seriyalı, kütləvi
- ☐ xammalın ardıcıl emalı, xammalın kompleks emalı, tullantılardan istifadə
- ☒ şaquli, üfiqi, qarışıq
- ☐ alət, hissə və texnoloji mərhələ üzrə

352 Kombinəlaşmanın əsas şərti nədir?

- ☐ kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələr arasında bazarın bölüşdürülməsidir
- ☒ müxtəlif profilli istehsalların eyni bir məkanda təmərküzləşdirilməsidir
- ☐ kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələrdə eyni texnoloji avadanlıqlardan istifadə edilməsidir
- ☐ eyni bir ərazidə analogi müəssisələrin cəmləşdirilməsidir
- ☐ müxtəlif profilli istehsalların eyni bir ölkədə yerləşdirilməsidir

353 Qarışıq kombinəlaşma tipi nə vaxt olur?

- ☒ xammalın bir növünün ardıcıl emalından əsas yarımfabrikat və ya hazır məhsul, tullantılardan isə əlavə yarımfabrikat və ya əlavə hazır məhsullar alınanda
- ☐ xammal kompleks emal olunanda
- ☐ xammal ardıcıl emal olunanda
- ☐ müxtəlif müəssisələrdə istehsal edilən hissə və qovşaqlar bir müəssisədə hazır məhsul kimi yığılanda

- ☐ məhsulun həm istehsalı, həm də satışı bir müəssisədə cəmləşəndə

354 Sənayedə kombinəlaşdırma nədir?

- ☐ istehsalın daha iri müəssisələrdə təmərküzləşməsi prosesidir
☐ birlik və müəssisələrin istehsal etdiyi məhsulların növü, tipi, ölçüsü və modellərin sayının artması prosesidir
☒ texnoloji və təşkilati baxımdan əlaqəli olan müxtəlif sahələrə məxsus ayrı-ayrı istehsalların vahid istehsal kompleksində birləşdirilməsi-dir
☐ oxşar məhsulları istehsal edən müxtəlif müəssisələrin bir mərkəzdən idarə edilməsidir
☐ müəssisələrin fəaliyyətlərinin dövlət tərəfindən əlaqələndirilməsidir

355 Üfiqi kombinəlaşma tipinin səciyyəvi xüsusiyyəti hansıdır?

- ☐ bu, xammalın ardıcıl olaraq emal edilərək yarımfabrikat və hazır məhsula çevrilməsini nəzərdə tutur
☐ bu, xammalın bir növünün ardıcıl emalından əsas yarımfabrikat və ya hazır məhsulun, tullantılardan isə əlavə yarımfabrikat və ya əlavə hazır məhsulların alınmasını nəzərdə tutur
☐ bu, xammalın bir-biri ilə əlaqəli bir neçə müəssisədə hazır məhsula çevrilməsini nəzərdə tutur
☐ bu, əlaqəli istehsalların hamısında istehsal həcmələrinin böyüməsini nəzərdə tutur
☒ bu, ilkin xammalın emalının bir neçə axınının mövcudluğunu nəzərdə tutur ki, nəticədə bir neçə sahənin məhsulu alınır

356 Yüngül sənaye üçün kombinəlaşmanın hansı forması daha səciyyəvi ola bilər?

- ☐ xammalın kompleks emalına görə
☐ tullantılardan istifadəyə görə
☒ xammalın ardıcıl emalına görə
☐ üfiqi kombinəlaşma
☐ istehsal-texniki

357 Anbarların çox sayda istehlakçı sexlərə xidməti zamanı hansı reyslərdən istifadə olunur?

- ☐ zona
☐ şüa
☐ dairəvi
☐ rəqqas
☒ zona-dairəvi

358 Maddi-texniki təminatın hansı forması seçilərkən tranzit və sifariş normaları əsas götürülür?

- ☐ Kontrakt sistemi
☒ Tranzit forma
☐ «Dəqiq vaxtında» sistemi
☐ Ənənəvi forma
☐ Anbar forma

359 İstehsal ehtiyatları səviyyəsinə nəzarətin A, B, S üsulunda A qrupuna adətən ümumi material ehtiyatlarının bütün dəyərinin neçə faizi aid olunur?

- ☐ 5 - 10 faizi
☐ 25-30 faizi
☐ 15-20 faizi
☒ 70-80 faizi
☐ 40-55 faizi

360 İstehsal ehtiyatları səviyyəsinə nəzarətin A, B, S üsulunda B qrupuna adətən bütün material nomenklaturunun sayca neçə faizi aid olunur?

361 İstehsal ehtiyatları səviyyəsinə nəzarətin A, B, S üsulunda B qrupuna adətən bütün material nomenklaturunun sayca neçə faizi aid olunur?

- ☐ 7 faizi
- ☐ 45 faizi
- ☐ 23 faizi
- ☐ 15 faizi
- ☒ 25 faizi

362 İstehsal ehtiyatları səviyyəsinə nəzarətin A, B, S üsulunda B qrupuna adətən ümumi material ehtiyatlarının bütün dəyərinin neçə faizi aid olunur?

- ☐ 80 faizi
- ☐ 65 faizi
- ☒ 20 faizi
- ☐ 75 faizi
- ☐ 35 faizi

363 İstehsal ehtiyatları səviyyəsinə nəzarətin A, B, S üsulunda S qrupuna adətən bütün material nomenklaturunun sayca neçə faizi aid olunur?

- ☐ 25-30 faizi
- ☒ 60-65 faizi
- ☐ 40- 45 faizi
- ☐ 80-85 faizi
- ☐ 70-75 faizi

364 İstehsal ehtiyatları səviyyəsinə nəzarətin A, B, S üsulunda S qrupuna adətən ümumi material ehtiyatlarının bütün dəyərinin neçə faizi aid olunur?

- ☐ 30 faizi
- ☐ 55 faizi
- ☒ 45-50 faizi
- ☐ 5 faizi
- ☐ 75-80 faizi

365 İstehsal vasitələrinə tələbatın hesablanması hansı göstəricilərdən daha çox istifadə olunur?

- ☐ əmək məhsuldarlığı və qəbul edilmiş sifarişlər portfelindən
- ☐ işçilərin sayı və vaxt fondundan
- ☐ fondverimi və dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə sürətindən
- ☒ qəbul edilmiş sifarişlər portfeli və materialın məsrəf normasından
- ☐ dövriyyə vəsaitlərinin yüklənmə əmsalı və materialın məsrəf normasından

366 Aşağıdakı prinsiplərin hansından marketinq şöbəsi yaradılarkən istifadə edilmir?

- ☒ ahəngdarlıq prinsipi üzrə təşkil
- ☐ bazar prinsipi üzrə təşkil
- ☐ əmtəə-bazar prinsipi üzrə təşkil
- ☐ funksional prinsip üzrə təşkil
- ☐ əmtəə istehsalı prinsipi üzrə təşkil

367 Aşağıdakılardan hansı marketinqin funksiyalarına aiddir?

- ☐ avadanlıqlara tələbatın müəyyən edilməsi

- ☐ xammala tələbatın müəyyən edilməsi
- ☐ işçilərin sayının planlaşdırılması
- ☐ əmək məhsuldarlığının artırılması yollarının müəyyən edilməsi
- ☒ əmtələrin satış bazarlarının müəyyənləşdirilməsi

368 Aşağıdakılardan hansı marketinqin idarə edilməsi prosesinə aid deyil?

- ☐ bazar imkanlarının təhlili
- ☒ materiallara tələbatın hesablanması
- ☐ məqsədli bazarın seçilməsi
- ☐ marketinq tədbirlərinin həyata keçirilməsi
- ☐ marketinq kompleksinin işlənilib hazırlanması

369 Aşağıdakılardan hansı satış kanalında olan axınlara daxil edilir?

- ☒ sifarişlər axını
- ☐ tələb axını
- ☐ iş qüvvəsinin axını
- ☐ resurs axını
- ☐ iqtisadi axın

370 Aşağıdakılardan hansı satış kanalında olan axınlara daxil edilmir?

- ☐ informasiya axını
- ☐ fiziki axın
- ☐ maliyyə axını
- ☒ iş qüvvəsinin axını
- ☐ mülkiyyət hüququnun axını

371 Aşağıdakılardan hansı satışın planlaşdırılmasına aid edilir?

- ☐ maddi-texniki təminat planlarının tərtib etmək
- ☐ müəssisədə innovasiya prosesinin planlaşdırılması
- ☒ əlavə xidmətlərin, xarici ticarət əməliyyatlarının, reklam fəaliyyətinin planlaşdırılması
- ☐ müəssisənin əmək resurslarına olan tələbatın planlaşdırılması
- ☐ əmək haqqının müəyyənləşdirilməsi

372 Aşağıdakılardan hansı satışın planlaşdırılmasına aid edilmir?

- ☐ məqsədlərin müəyyən olunması
- ☐ konyunktura və tələb üzrə proqnozların hazırlanması
- ☒ mənfəətin bölgüsü
- ☐ satışın idarəedilməsi üzrə xərclər smetalarının tərtibi
- ☐ məhsulların reallaşdırılması proqnozlarının işlənməsi

373 Aşağıdakılardan hansı satışın təşkilinə aid edilmir?

- ☒ iş qüvvəsi və istehsal vasitələrinin məkan baxımından düzgün əlaqələndirilməsinin təşkili
- ☐ ticarət kommunikasiyalarının, hüquqi və iddia işlərinin təşkili
- ☐ tələbin stimullaşdırılmasının və reklam fəaliyyətinin təşkili
- ☐ əmtəənin hərəkəti texnologiyası
- ☐ informasiya-dispetçer xidmətinin hesabatlarının hazırlanmasının təşkili

374 Marketinq proqramının hazırlanmasında aşağıdakı elementlərin hansından istifadə edilmir?

- ☐ satış bazarının müəyyən edilməsi

- ☐ bazar seqmentinin müəyyən edilməsi
- ☒ dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə uzunluğunun müəyyən edilməsi
- ☐ marketing məqsədlərinin müəyyən olunması
- ☐ daxili və xarici mühit amillərinin təsirinin uçota alınması ilə planların dəqiqləşdirilməsi

375 Marketing şöbəsi yaradılarkən aşağıdakı prinsiplərin hansından istifadə olunur?

- ☐ sosial prinsip
- ☐ təklif prinsipi
- ☒ coğrafi prinsip
- ☐ təşkilati prinsip
- ☐ stimullaşdırıcı prinsip

376 Məhsulun fondtutumluğu nədir?

- ☐ əsas fondların orta illik dəyərinin məhsulun maya dəyərinə nisbətini göstərir
- ☐ əsas fondların 1 manatına orta illik dəyərini istehsal edilmiş məhsulun 1 manatına düşən istehsal edilmiş məhsulun həcmi göstərir
- ☐ istehsal edilmiş məhsulun 1 manatına düşən əsas fondların orta illik dəyərini göstərir
- ☐ məhsul vahidinin düşən istehsal fondlarının dəyərini göstərir
- ☒ məhsulun maya dəyərində amortizasiya ayırmalarının xüsusi çəkisidir

377 Məhsulun materialtutumluğu nədir?

- ☐ məhsul vahidinin istehsalına nə qədər material işlədildiyini göstərir
- ☐ müəssisədə anbarların hazır məhsul tutma qabiliyyətidir
- ☐ müəssisə anbarının nə qədər material tutumu olduğunu göstərir
- ☒ məhsulun maya dəyərində material xərclərinin nisbətən böyük xüsusi çəkiyə malik olduğunu göstərir
- ☐ məhsul vahidinə işlədilən material həcmindən tullantı həcmi çıxıldıqdan sonra qalan hissədir

378 Aşağıdakılardan hansı xərc maddəsi istehsal maya dəyərinin tərkibinə aid deyil?

- ☐ əsas xammal və materiallara sərf edilən xərclər
- ☐ texnoloji avadanlıqlar üzrə amortizasiya ayırmaları
- ☐ istehsal fəhlələrinin əmək haqqı
- ☒ məhsulun satışı ilə əlaqədar xərclər
- ☐ ümum sex xərcləri

379 Müəssisənin idarə edilməsi xərcləri hansı növ xərc maddəsinə daxildir?

- ☐ texnoloji maya dəyərinə
- ☒ ümumzavod xərclərinə
- ☐ sex maya dəyərinə
- ☐ istehsaldankənar xərclərə
- ☐ ümum sex xərclərinə

380 Aşağıdakılardan hansı xərc maddəsi şərti-dəyişən xərclərə aiddir?

- ☐ ümum sex xərcləri
- ☐ müəssisənin idarə edilməsi xərcləri
- ☐ ümumzavod xərcləri
- ☐ sexin idarəetmə aparatının əmək haqqını
- ☒ istehsal fəhlələrinin əsas əmək haqqı

381 Müəssisədə istehsal xərcləri smetası:

- ☐ kalkulyasiya maddələri üzrə hesablanır və məhsul vahidinin istehsalına çəkilən xərcləri göstərir
- ☐ istehsaldankənar xərcləri əhatə edir
- ☐ sex maya dəyərini hesablamaq üçün tərtib edilir
- ☒ istehsal proqramını yerinə yetirmək üçün müəssisənin sərf edəcəyi xərclərin cəmini göstərir
- ☐ müəssisədə şərti-sabit xərcləri müəyyən etmək üçün tərtib edilir

382 Müəssisədə məhsulun maya dəyərinin aşağı salınması ehtiyatlarına aid deyil:

- ☒ müəssisədə işçilərin əmək haqlarının və onların sosial inkişafına xərclərin artırılması
- ☐ müəssisədə əmək məhsuldarlığının artırılması
- ☐ müəssisədə istehsaldankənar xərclərinin azaldılması
- ☐ müəssisədə məhsulun istehsalına çəkilən material xərclərinin aşağı salınması
- ☐ müəssisədə məhsulun fondtutumunun aşağı salınması

383 Aşağıdakılardan hansı xərc maddəsi sex maya dəyərinin tərkibinə aid deyil?

- ☐ xammal, material, yarımfabrikat və dəstləşdirici məmulatlara sərf edilən xərclər
- ☐ texnoloji avadanlıqlar üzrə amortizasiya ayırmalar
- ☐ istehsal fəhlələrinin əmək haqqı
- ☒ inzibati idarə işçilərinin əmək haqqı
- ☐ ümum sex xərcləri

384 Aşağıdakılardan hansı zərərsizliyin təhlilinin əsas vəzifələrinə aid deyil?

- ☐ zərərsizlik həddinin tapılması
- ☒ işçilərin sayının müəyyən edilməsi
- ☐ planlaşdırılmış mənfəəti əldə etmək üçün məhsulun satış həcminin müəyyən olunması
- ☐ planlaşdırılan səviyyədə mənfəəti və tələbi təmin etməyə imkan verən bir məhsulun qiymətinin müəyyən edilməsi
- ☐ ən səmərəli istehsal texnologiyasının seçilməsi

385 Aşağıdakılardan hansı zərərsizliyin təhlilinin əsas vəzifələrinə aiddir?

- ☐ müəssisənin təşkilati-hüquqi formasının müəyyən edilməsi
- ☐ işçilərin sayının müəyyən edilməsi
- ☐ planlaşdırılmış mənfəətin bölgüsünün müəyyən olunması
- ☐ avadanlıqlara tələbatın müəyyən edilməsi
- ☒ optimal istehsal planının qəbulu

386 Məhsulun əməktutumluğu nədir?

- ☐ məhsul vahidinin istehsalına sərf edilən əməyin (adam-saatların) miqdarını göstərir
- ☐ müəssisədə məsul istehsalında iştirak edən işçilərin sayını göstərir
- ☐ məhsulun əməktutumunu göstərir
- ☐ işçilərin əmək haqqının azalması hesabına məhsulun maya dəyərinin azalmasını göstərir
- ☒ məhsulun maya dəyərində əmək haqqı xərclərinin xüsusi çəkisidir

387 Müəssisədə məhsulun maya dəyərinin təhlili və planlaşdırılması zamanı əsasən aşağıdakı göstəricilərdən istifadə edilmir?

- ☐ istehsal xərcləri smetası
- ☐ əmtəəlik məhsulun maya dəyəri
- ☐ bütün nomenklatura üzrə məhsul vahidinin maya dəyərinin kalkulyasiyası
- ☒ əmtəəlik məhsula görə hesablanan əmək məhsuldarlığı göstəricisindən
- ☐ əmtəəlik məhsulun maya dəyərinin və əmtəəlik məhsulun 1 manatına düşən xərclərin aşağı salınması üzrə tapşırıqlar

388 Məhsul vahidinin kalkulyasiyasının xərc maddələri hansılardır?

- ☐ material xərcləri (qaytarılan, istifadəsi mümkün olan tullantıların dəyəri çıxılmaqla), əmək haqqı xərcləri, sosial sığorta ayırmaları, əsas fondların amortizasiyası və sair xərclər
- ☐ qeyri-istehsal xərcləri, sex xərcləri, idarəetmə xərcləri, sosial sığortaya ayırmalar, nəqliyyat və rabitə xərcləri
- ☐ xammal və əsas materiallar, yanacaq, nəqliyyat xərcləri, amortizasiya ayırmaları, sex və ümumzavod xərcləri
- ☒ xammal və materiallar, texnoloji ehtiyaclar üçün yanacaq və enerji, istehsal fəhlələrinin əsas əmək haqqı, istehsal fəhlələrinin əlavə əmək haqqı, sosial sığortaya ayırmalar, sex xərcləri, ümumzavod xərcləri
- ☐ icarə, nəqliyyat, rabitə, reklam, texniki və texnoloji xərclər, sair istehsal və qeyri-istehsal xərcləri

389 Məhsulun tam maya dəyərinin müəyyən olunması aşağıdakı hansı məsələlənin həlli üçün zəruri deyil:

- ☐ qiymətin əmələgəlməsi
- ☐ işin maliyyə nəticələrini, uyğun olaraq vergini və mənfəəti düzgün müəyyən etmək
- ☒ müəssisədə əmək məhsuldarlığını və fondverimini hesablamaq
- ☐ məhsulun maya dəyərinə ayrı-ayrı xərc maddələrinin təsirini müəyyən etmək
- ☐ marketinq tədqiqatları və bunun əsasında ən az xərcə yeni məhsul istehsalına başlamaq haqqında qərarın qəbulu

390 Aşağıdakılardan hansı müəssisədə maya dəyərinin idarəedilməsi prosesinə aid olunmur?

- ☐ maya dəyərinin proqnozlaşdırılması və planlaşdırılması
- ☐ maya dəyərinin aşağı salınması yollarının müəyyən olunması
- ☒ məhsulun keyfiyyətinin yüksəldilməsi
- ☐ məhsulun maya dəyərinin təhlili
- ☐ məhsulun maya dəyərinin kalkulyasiyası

391 Sənaye müəssisələrində materiallara qənaətin həcmi necə hesablanır?

- ☐ məhsul vahidinə material məsrəf norması ilə hesabat ilində materialın faktik məsrəfi göstəricilərinin hasili kimi
- ☐ məhsul vahidinə material məsrəf norması, hesabat ilində faktiki istehsalın həcmi və hesabat ilində materialın faktik məsrəfi göstəricilərinin cəmi kimi
- ☒ məhsul vahidinə material məsrəf norması ilə hesabat ilində faktiki istehsalın həcmi və hesabat ilində materialın faktik məsrəfinin fərqi kimi
- ☐ məhsul vahidinə material məsrəf norması, hesabat ilində faktiki istehsalın həcmi və hesabat ilində materialın faktik məsrəfi göstəricilərinin hasili kimi
- ☐ məhsul vahidinə material məsrəf norması ilə hesabat ilində faktiki istehsalın həcmi və hesabat ilində materialın faktik məsrəfinin fərqi kimi

392 Hazır məhsula dövriyyə vəsaitlərinin normativi necə hesablanır?

- ☐ istehsal maya dəyəri ilə əmtəəlik məhsulun bir günlük buraxılışının hazır məhsuldan günlük ehtiyat normasına nisbəti kimi
- ☐ istehsal maya dəyəri ilə əmtəəlik məhsulun bir günlük buraxılışı ilə hazır məhsuldan günlük ehtiyat normasının fərqi kimi
- ☐ istehsal maya dəyəri ilə əmtəəlik məhsulun bir günlük buraxılışı ilə hazır məhsuldan günlük ehtiyat normasının cəmi kimi
- ☒ istehsal maya dəyəri ifadəsində əmtəəlik məhsulun bir günlük buraxılışı və hazır məhsulun günlük ehtiyat normasının hasili kimi
- ☐ hazır məhsuldan günlük ehtiyat normasının istehsal maya dəyəri ilə əmtəəlik məhsulun bir günlük buraxılışına nisbəti kimi

393 Bitməmiş istehsalda dövriyyə vəsaitlərinin normativi necə hesablanır?

- ☐ istehsal tsiklinin günlərlə uzunluğu, məhsul istehsalına çəkilən birgünlük xərclər və xərclərin çoxalma əmsalının cəmi kimi

- ☐ istehsal tsiklinin günlərlə uzunluğunun məhsul istehsalına çəkilən birgünlük xərclərə nisbəti kimi
- ☒ istehsal tsiklinin günlərlə uzunluğu, məhsul istehsalına çəkilən birgünlük xərclər və xərclərin çoxalma əmsalının hasili kimi
- ☐ istehsal tsiklinin günlərlə uzunluğu ilə məhsul istehsalına çəkilən birgünlük xərclərin cəminin xərclərin çoxalma əmsalına nisbəti kimi
- ☐ istehsal tsiklinin günlərlə uzunluğunun xərclərin çoxalma əmsalına nisbəti kimi

394 Xərclərin qeyri-bərabər artımı üçün istehsal tsiklinin müddəti üzrə xərclərin çoxalma əmsalı necə hesablanır?

- ☐ bitməmiş istehsaldakı məmulatların orta dəyəri ilə məmulatların istehsal maya dəyərinin cəmi kimi
- ☐ bitməmiş istehsaldakı məmulatların orta dəyəri ilə məmulatların istehsal maya dəyərinin hasili kimi
- ☐ bitməmiş istehsaldakı məmulatların orta dəyəri ilə məmulatların istehsal maya dəyərinin fərqi kimi
- ☐ məmulatların istehsal maya dəyərinin bitməmiş istehsaldakı məmulatların orta dəyərinə nisbəti kimi
- ☒ bitməmiş istehsaldakı məmulatların orta dəyərinin məmulatların istehsal maya dəyərinə nisbəti kimi

395 Fərz edək ki, məhsulun xalis çəkisi 1,2 kq-dır. Məhsul vahidinin istehsalına məsrəf norması 1,6 kq müəyyən edilmişdir. Məhsulun hər birinin istehsalına faktiki material sərfi isə 1.5kq təşkil etmişdir. Belə olan halda materialdan qənaət neçə faiz olmuşdur?

- ☐ 2,6 %
- ☐ 4,6 %
- ☐ 3,6 %
- ☒ 6,6 %
- ☐ 5,6 %

396 Müəssisədə pul vəsaiti saxlanılmasının hansı motivi yolverilməzdir?

- ☐ sövdələşmə
- ☐ xəbərdarlıq
- ☒ cərimələr
- ☐ möhtəkirlik
- ☐ əmək haqqının ödənilməsi

397 Məsrəf normaları tətbiq miqyasına görə necə qruplaşdırılır?

- ☐ fərdi və kütləvi normalar
- ☐ müfəssəl və fərdi normalar
- ☒ fərdi və qrup normaları
- ☐ perspektiv və müfəssəl normalar
- ☐ kütləvi və iriləşdirilmiş normalar

398 Dövriyyə vəsaitlərinin ayın əvvəlinə qalığı 200 min man, ayın axırına qalığı 300 min man-a, reallaşdırılmış məhsulun həcmi 1200 min manatdırsa, onda ay üzrə dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə əmsalı nəyə bərabərdir?

- ☐ 2,4;
- ☒ 4,8;
- ☐ 4;
- ☐ 12.
- ☐ 6;

399 Müəssisədə bitməmiş istehsalın həcminə hansı amil təsir göstərmir?

- ☐ istehsal olunan məhsulun həcmi və tərkibi;
- ☐ istehsal tsiklinin uzunluğu;

- ☒ debitor borclərinin həcmi və tərkibi;
- ☐ istehsal prosesində xərclərin artma xarakteri.
- ☐ məhsulun maya dəyəri;

400 Böyük miqdarda və müntəzəm istifadə olunan köməkçi materiallara avans edilmiş dövriyyə vəsaitlərinin normativi necə hesablanır?

- ☐ analitik metodla, keçmiş illərin məlumatları əsasında hesablanır;
- ☒ xammal və əsas materiallar üzrə hesablanılan qaydada hesablanır;
- ☐ cari, sığorta və hazırlıq ehtiyatı kimi hesablanır;
- ☐ bitməmiş istehsal üzrə hesablandığı kimi hesablanır.
- ☐ gələcək dövrün xərclər üzrə hesablandığı kimi hesablanır;

401 Dövriyyə vəsaitlərinin ayın əvvəlinə qalığı 360 min man, ayın axırına qalığı 120 min man-a, reallaşdırılmış məhsulun həcmi 1200 min manatdırsa, onda ay üzrə dövriyyə vəsaitlərinin yüklənmə əmsalı nəyə bərabərdir?

- ☐ 0,1;
- ☐ 0,3;
- ☒ 0,2;
- ☐ 0,6.
- ☐ 0,4;

402 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin istehsal ehtiyatlarına aid deyil?

- ☐ tara və tara materialları
- ☐ xammal, əsas material və satın alınmış yarımfabrikatlar
- ☐ alətlər, təsərrüfat əşyaları və digər azqiymətli, tezköhnələn əşyalar
- ☐ köməkçi materiallar
- ☒ yola salınmış, lakin haqqı ödənilməmiş məhsullar

403 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin tədavül fondlarına aid deyil?

- ☐ anbardakı hazır məhsul
- ☐ yola salınmış, lakin haqqı ödənilməmiş məhsullar
- ☒ az qiymətli və tez köhnələn əşyalar
- ☐ debitor borcları
- ☐ pul vəsaitləri

404 Gələcək dövrün xərclərinə daxildir:

- ☐ hazırkı dövrdə çəkilmiş, lakin gələcəkdə gəlir kimi məhsulun reallaşdırılmasından əldə edilən vəsaitlər;
- ☒ hazırkı dövrdə çəkilmiş, lakin gələcəkdə xərc kimi məhsulun maya dəyərində daxil edilməklə geri qaytarılan xərclər;
- ☐ hazırkı dövrdə satılmış, lakin gələcəkdə ödəniləcək məhsullar;
- ☐ hazırkı dövrdə maya dəyərində daxil edilmiş və xərc kimi geri qaytarılmış xərclər;
- ☐ gələcəkdə çəkilmiş, lakin hazırkı dövrdə xərc kimi məhsulun maya dəyərində daxil edilməklə geri qaytarılan xərclər;

405 Tədavül fondlarına daxildir:

- ☐ bitməmiş istehsal;
- ☐ maşın və avadanlıqlar;
- ☐ hazır məhsul
- ☐ istehsal ehtiyatları.
- ☐ gələcək dövrün xərcləri;

406 Müəssisədə bitməmiş istehsalatı aşağıdakılardan hansı aiddir?

- ☐ hazır məhsulun dəyəri
- ☐ yeni məhsulun layihələndirilməsi və nümunəsinin yaradılması ilə əlaqədar xərclər;
- ☐ istehsal prosesinə daxil olmamış xammal və materialların dəyəri;
- ☒ istehsal prosesinə daxil olmuş və emal prosesində olan xammal və materialların dəyəri.
- ☐ əsas fondların yaradılması ilə əlaqədar xərclər;

407 Hazır məhsul:

- ☐ normalaşdırılan dövriyyə fondlara aiddir
- ☐ normalaşdırılmayan tədavül fondlarına aiddir
- ☐ istehsal ehtiyatlarına aiddir
- ☐ əsas fondlara aiddir
- ☒ normalaşdırılan tədavül fondlarına aiddir

408 İstehsal müəssisələrində adətən gələcək dövrün xərcləri dövriyyə fondlarının neçə faizini təşkil edir?

- ☐ 25
- ☐ 15
- ☐ 20
- ☒ 5
- ☐ 10

409 Maddi resursların təfsilləşdirmə dərəcəsinə görə məsrəf normaları necə qruplaşdırılır?

- ☐ iriləşdirilmiş və kütləvi normalar
- ☒ iriləşdirilmiş və müfəssəl normalar
- ☐ müfəssəl və qrup normaları
- ☐ perspektiv və müfəssəl normalar
- ☐ qrup və iriləşdirilmiş normalar

410 Hansı məsrəf norması məhsul vahidinə hər hansı adda bir material növündən maksimum yol verilə bilən məsrəf həddini nəzərdə tutur?

- ☐ perspektiv məsrəf norması
- ☐ fərdi məsrəf norması
- ☒ iriləşdirilmiş məsrəf norması
- ☐ qrup məsrəf norması
- ☐ müfəssəl məsrəf norması

411 Hansı məsrəf norması məhsul vahidinə hər hansı materialdan konkret texniki parametrləri göstərilməklə hesablanır?

- ☐ fərdi məsrəf norması
- ☐ qrup məsrəf norması
- ☒ müfəssəl məsrəf norması
- ☐ perspektiv məsrəf norması
- ☐ iriləşdirilmiş məsrəf norması

412 Müəssisənin dövriyyə fondları nədir?

- ☐ istehsal prosesinə uzun müddət xidmət edən, natural formasını dəyişmədən öz dəyərini istehsal edilən məhsulun üzərinə hissə-hissə keçirən istehsal fondlarıdır
- ☐ istehsal prosesində iştirakından asılı olmayaraq, dəyərini itirən fondlardır

- ☐ yalnız bir istehsal tsiklində iştirak edib, öz dəyərini yaradılan məhsulun üzərinə hissə-hissə keçirən və öz natural formasını dəyişən istehsal fondlarıdır
- ☒ yalnız bir istehsal tsiklində iştirak edib, öz dəyərini yaradılan məhsulun üzərinə tamamilə keçirən və öz natural formasını dəyişən istehsal fondlarıdır
- ☐ öz natural formasını dəyişən, lakin istehsal prosesində birbaşa iştirak etməyən fondlar

413 Dövriyyə fondlarının tərkib ünsürləri hansılardır?

- ☐ pul vəsaitləri, azqıymətli tezköhnələn əşyalar, debitor borcları
- ☐ yanacaq, təmir ehtiyatları və hazır məhsul
- ☐ tədavül fondları, gələcək dövrün xərcləri və pul vəsaitləri
- ☐ gələcək dövrün xərcləri, tədavül fondları, pul vəsaitləri
- ☒ istehsal ehtiyatları, bitməmiş istehsal və gələcək dövrün xərcləri

414 Dövriyyə vəsaitlərinə nələr aiddir?

- ☒ dövriyyə fondları və tədavül fondları
- ☐ dövrüyyə fondları və əsas fondlar
- ☐ istehsal ehtiyatları və qurğuları
- ☐ pul vəsaitləri və çoxillik əkmələr
- ☐ gələcək dövrün xərcləri və ötürücü qurğular

415 Müəssisədə materiallardan ehtiyat növləri hansılardır?

- ☐ cari, istehsal, satış, sığorta
- ☐ uzun müddətli, qısamüddətli, cari, hazırlıq
- ☐ cari, mövsümü, müddətli, hazırlıq
- ☐ istehsal, satış, xidmət, cari
- ☒ cari, hazırlıq, sığorta, mövsümü

416 Məsrəf normasına daxil olmayan nədir?

- ☒ təchizat itkiləri
- ☐ texnoloji itkilər
- ☐ texnoloji tullantılar
- ☐ texniki-təşkilati itkilər
- ☐ xalis məsrəf

417 Normalaşdırılmayan dövriyyə vəsaitlərinə aiddir:

- ☐ hazır məhsul
- ☐ bitməmiş ehtiyatlar
- ☐ istehsal ehtiyatları
- ☒ pul vəsaitləri
- ☐ gələcək dövrün xərcləri

418 Müəssisənin uğurlu innovasiya fəaliyyəti son nəticədə nəyə gətirib çıxarır?

- ☐ məhsul istehsalının artmasına və satılmayan məhsulun çoxalmasına
- ☐ əlavə xərclərin artmasına və mənfəətin azalmasına
- ☒ müəssisənin rəqabət qabiliyyətinin güclənməsinə və mənfəətinin artmasına
- ☐ müəssisənin sənədləşmə işlərinin artmasına
- ☐ müəssisənin ölkədə və xaricdə tanınmağına

419 Sertifikasiya:

- ☐ məhsullar üçün norma, qayda və xarakteristikaları müəyyənləşdirən fəaliyyətdir
- ☐ məhsulların istehsalı üçün məsrəf normalarının işlənilib hazırlanmasına yönəldilmiş fəaliyyətdir
- ☒ məhsul keyfiyyətinin standartlarda öz əksini tapmış tələblərə cavab verməsini sınaqdan keçirilməsidir
- ☐ məmulatların konstruksiyasına daxil olan müvafiq hissələrin eyniləşdirilməsinə yönəldilmiş fəaliyyətdir
- ☐ məhsulların istehsalı üçün müəyyən edilmiş normalar əsasında kadrlara tələbatın hesablanmasına yönəldilmiş fəaliyyətdir

420 əhəmiyyəti, tətbiq miqyası və məsuliyyət dərəcəsi-nə görə standartlar hansı növlərə bölünür?

- ☐ məhsul, xidmət, sənaye, ticarət standartlarına
- ☐ müəssisədaxili, müəsisələrarası, sahə, milli standartlara
- ☒ beynəlxalq, regional, dövlətlərarası, milli standartlara
- ☐ analitik, ekperimental, statistik standartlara
- ☐ material, hazır məhsul, xidmət standartlarına

421 Aşağıdakılardan hansı məhsulun keyfiyyəti göstəricilərinə aid deyil?

- ☐ texnolojilik göstəriciləri
- ☒ məhsulun maya dəyəri
- ☐ məhsulun nəql olunma qabiliyyəti
- ☐ standartlaşdırma və eyniləşdirmə (unifikasiya) göstəriciləri
- ☐ məhsulun estetik göstəriciləri

422 Aşağıdakılardan hansı məhsulun keyfiyyəti standartlarının növlərinə aid deyil?

- ☐ beynəlxalq standartlar
- ☐ dövlətlərarası standartlar
- ☐ regional standartlar
- ☐ milli standartlar
- ☒ mühasibat standartları

423 Məhsulun keyfiyyəti:

- ☐ satış zamanı formalaşır
- ☒ istehsal prosesində formalaşır
- ☐ bazarda formalaşır
- ☐ tədavül prosesində formalaşır
- ☐ məhsula servis prosesində formalaşır

424 Məhsulun keyfiyyəti:

- ☐ məhsulun təyinatına müvafiq istifadə edildiyini göstərən və istifadə səmərəliliyinin yüksəldilməsi imkanlarını müəyyən edən xassələrin məcmusudur
- ☐ məhsulun təyinatına müvafiq istifadə edildiyini göstərən və materialtutumunun aşağı salınması imkanlarını müəyyən edən xassələrin məcmusudur
- ☒ məhsulun təyinatına müvafiq müəyyən tələbatı ödəmə-yə yararlı olmasını şərtləndirən özünəməxsus xassələrin məcmusudur
- ☐ məhsulun təyinatına müvafiq müəyyən tələbatı ödəmə-yə yararlı olmasını şərtləndirən və yalnız istesalçı üçün əhəmiyyətli olan xassələrin məcmusudur
- ☐ məhsulun qiymətini müəyyən etməklə onun istehsalının rentabelliğini qiymətləndirməyə imkan verən göstəricilərin məcmusudur

425 Məhsulun keyfiyyətinin yüksəldilməsi:

- ☐ təklifin azılması deməkdir
- ☐ işçilərin sayının ixtisar edilməsi deməkdir
- ☐ məhsulların istehsalının faktiki həcmnin artması deməkdir

- ☒ məhsulların sayının kəmiyyətə nisbi mənada artırılması deməkdir
- ☐ məhsulların sayının kəmiyyətə nisbi mənada azalması deməkdir

426 Məhsulun rəqabətqabiliyyəti:

- ☐ yalnız onun qiyməti ilə müəyyən olunur
- ☐ dövriyyə və tədavi fondları istifadə göstərijiləri ilə müəyyən olunur
- ☒ alıcıların müəyyən qrupu üçün məntəqə kəsb edən və onların müəyyən tələbatlarının ödənilməsinə təminat edən xassələrin məcmusu ilə müəyyən olunur
- ☐ onun öz təyinatına müvafiq müəyyən tələbatı ödəməyə yararlı olmasını şərtləndirən, özünəməxsus xassələrin məcmusu ilə müəyyən olunur
- ☐ reallaşdırılmaya çəkilən xərjlərin həmi ilə müəyyən olunur

427 Standartlaşdırma:

- ☐ məhsulların istehsalı üçün müəyyən edilmiş normalar əsasında kadrlara tələbatın hesablanmasına yönəldilmiş fəaliyyətdir
- ☐ məhsulların istehsalı üçün məsrəf normalarının işlənilib hazırlanmasına yönəldilmiş fəaliyyətdir
- ☐ məhsul keyfiyyətinin standartlarda öz əksini tapmış tələblərə cavab verməsini sınaqdan keçirilməsidir
- ☐ məmulatların konstruksiyasına daxil olan müvafiq hissələrin eyniləşdirilməsinə yönəldilmiş fəaliyyətdir
- ☒ normaların işlənilib hazırlanması (yaradılması) üzrə fəaliyyətdir

428 Aşağıdakılardan hansı innovasiyanın əlamətləridir?

- ☐ elmi-texniki yenilik, sosial səmərəlilik, texnoloji səmərəlilik
- ☐ texnoloji səmərəlilik, istehsala tətbiqiliyi, kommersiya baxımından reallaşdırılması imkanı
- ☒ elmi-texniki yenilik, istehsala tətbiqiliyi, kommersiya baxımından reallaşdırılması imkanı
- ☐ elmi-texniki yenilik, sosial səmərəlilik, kommersiya baxımından reallaşdırılması imkanı
- ☐ iqtisadi səmərəlilik, istehsala tətbiqiliyi, kommersiya baxımından reallaşdırılması imkanı

429 Məhsul innovasiyası nədir?

- ☒ yeni məhsul növlərinin yaradılması və mənimsənilməsinə nəzərdə tutur
- ☐ idarəetmənin təşkilinin yeni metodlarının yaradılmasını nəzərdə tutur
- ☐ istehsalın təşkilinin yeni metodlarının yaradılmasını nəzərdə tutur
- ☐ məhsul istehsalının həcmi artırılmasını nəzərdə tutur
- ☐ məhsulların satış bazarının genişlənməsini nəzərdə tutur

430 Proses innovasiyası nədir?

- ☐ yeni məhsul növlərinin yaradılması və mənimsənilməsinə nəzərdə tutur
- ☐ idarəetmənin təşkilinin yeni metodlarının yaradılmasını nəzərdə tutur
- ☒ istehsalın təşkilinin yeni metodlarının yaradılmasını nəzərdə tutur
- ☐ məhsul istehsalının həcmi artırılmasını nəzərdə tutur
- ☐ məhsulların satış bazarının genişlənməsini nəzərdə tutur

431 İnnovasiyalar yeniliklərin səviyyəsinə görə hansı innovasiya növlərinə bölünür?

- ☐ məhsul və proses innovasiyalara
- ☐ məhsul, proses və nisbətən yeni innovasiyalara
- ☒ yeni və nisbətən yeni innovasiyalara
- ☐ sosial, məhsul və proses innovasiyalara
- ☐ məhsul, proses, yeni və nisbətən yeni innovasiyalara

432 İnnovasiya prosesinin əmtəyə çevrilməsi ilə onun hansı fazaları fərqlənir?

- ☐ elmi-tədqiqat işinin aparılması, yeniliyin diffuziyası
- ☐ sınaq işlərinin həyata keçirilməsi, yeniliyin diffuziyası
- ☐ elmi-tədqiqat işinin aparılması, sınaq işlərinin həyata keçirilməsi
- ☐ sınaq işlərinin həyata keçirilməsi, yaradılma və yayılma
- ☒ yaradılma və yayılma, yeniliyin diffuziyası

433 Aşağıdakılardan hansı innovasiya prosesinin gedişat ardıcılığını əks etdirir?

- ☐ layihələndirmə; işləmələr; fundamental tədqiqatlar; tətbiqi tədqiqatlar; tikinti; mənimsəmə; sənaye istehsalı; marketing; satış
- ☐ işləmələr; tətbiqi tədqiqatlar; fundamental tədqiqatlar; layihələndirmə; tikinti; mənimsəmə; sənaye istehsalı; marketing; satış
- ☐ tətbiqi tədqiqatlar; işləmələr; fundamental tədqiqatlar; layihələndirmə; tikinti; mənimsəmə; sənaye istehsalı; marketing; satış
- ☐ tətbiqi tədqiqatlar; fundamental tədqiqatlar; mənimsəmə; işləmələr; layihələndirmə; tikinti; sənaye istehsalı; marketing; satış
- ☒ fundamental tədqiqatlar; tətbiqi tədqiqatlar; işləmələr; layihələndirmə; tikinti; mənimsəmə; sənaye istehsalı; marketing; satış

434 Aşağıdakı əlamətlərdən hansı müəssisənin innovasiya fəaliyyətini bilavasitə səciyyələndirmir?

- ☐ yeni orijinal ideyanın reallaşdırılması və hazır məhsul şəklində bazara çıxarılması
- ☐ yeni idarəetmə üsullarının tətbiqi
- ☐ yeni satış bazarlarının və yeni satış üsullarının tapılması
- ☒ müəssisənin operativ istehsal fəaliyyətinin planlaşdırılması
- ☐ istehlakçıların istəklərinin öyrənilməsi sahəsində tədqiqatlar

435 İntelektual mülkiyyətə nə daxildir?

- ☐ kəşflər, ixtiralar, mal və xidmətlər, modellər, nəzəriyyələr, informasiya məhsulları, inventarlar
- ☐ kəşflər, ixtiralar, konsepsiyalar, sənaye məhsulları, xidmətlər, informasiya məhsulları (proqram məhsulları, radio və teleproqramlar), texnika
- ☐ kəşflər, ixtiralar, lisenziyalar, mülkiyyət hüquqları, modellər, nəzəriyyələr, informasiya məhsulları, avadanlıqlar
- ☐ kəşflər, ixtiralar, konsepsiyalar, modellər, nəzəriyyələr, informasiya məhsulları (proqram məhsulları, radio və teleproqramlar), məişət xidməti, lisenziyalar
- ☒ kəşflər, ixtiralar, konsepsiyalar, modellər, nəzəriyyələr, informasiya məhsulları (proqram məhsulları, radio və teleproqramlar), incəsənət əsərləri

436 Aşağıdakı mülahizələrdən hansı biri elmi-texniki tərəqqi ilə innovasiya arasında əlaqəni daha dolğun əks etdirir?

- ☒ İnnovasiya – elmi-texniki tərəqqinin potensial imkanlarının yeni məhsul və texnologiyalarda öz əksini tapan real elmi-texniki nailiyyətlərə çevrilməsini əks etdirir
- ☐ İnnovasiya – elmi-texniki tərəqqinin ilkin mərhələsidir
- ☐ İnnovasiya elə elmi-texniki tərəqqinin özüdür
- ☐ İnnovasiya həm elmi-texniki tərəqqini, həm də marketing fəaliyyətini birləşdirir
- ☐ İnnovasiya - fundamental tədqiqatlarının bazara çıxarılması və stılmasıdır

437 Texnoloji parametrlərindən asılı olaraq innovasiyalar aşağıdakı kimi qruplaşdırılır:

- ☐ idarəetmə və texnoloji innovasiyalar
- ☒ məhsul və proses innovasiyaları
- ☐ iqtisadi və təşkilati innovasiyalar
- ☐ təşkilati və proses innovasiyalar
- ☐ məhsul və əməliyyat innovasiyaları

438 Aşağıdakılardan hansını innovasiya proseslərinin idarə olunmasının daha vacib məsələsi hesab etmək olar:

- ☐ yeniliyin texnoloji potensialının onun iqtisadi potensialına uyğunlaşdırılmasının təmin edilməsini
- ☐ yeniliyin texnoloji potensialı ilə onun iqtisadi potensialının yaradılması
- ☐ yeniliyin iqtisadi potensialının onun texnoloji potensialına uyğunlaşdırılmasının təmin edilməsini
- ☐ yeniliyin texnoloji potensialının reallaşdırılması üçün onun iqtisadi potensialının yaradılması
- ☒ yeniliyin texnoloji potensialı ilə onun iqtisadi potensialının optimal uzlaşdırılmasının təmin edilməsi

439 Aşağıdakı fəaliyyətlərdən hansı biri müəssisənin innovasiya fəaliyyətinə aid edilə bilməz?

- ☐ iqtisadi dövriyyədə reallaşdırılacaq yeni yaxud təkmilləşdirilmiş məhsulun və ya texnoloji prosesin yaradılmasına istiqamətlənmiş elmi-tədqiqat, təcrübə-konstruktor və texnoloji işləmələrin yerinə yetirilməsi
- ☐ intellektual mülkiyyət obyektlərinə və məxfi elmi və texnoloji informasiyaya hüquqların əldə edilməsi, ötürülməsi və qorunması
- ☐ innovasiya infrastrukturunun yaradılması və inkişaf etdirilməsi
- ☐ istehsalın texnoloji cəhətdən yenidən təchiz edilməsinin və hazırlığının həyata keçirilməsi
- ☒ yeni proseslərin, məhsulların və məmulatların sınağının lisenziyalaşdırılması

440 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin innovasiya fəaliyyətinin maliyyələşdirilməsi mənbəyi rolunda çıxış edə bilməz?

- ☐ müəssisənin sərəncamında qalan mənfəət
- ☐ müəssisənin ehtiyat fondunun vəsaiti
- ☐ müəssisənin təsisçilərinin verdiyi vəsait
- ☐ müəssisənin cəlb etdiyi borc vəsaitləri
- ☒ müəssisənin əmək haqqı fondunun vəsaiti

441 Yeniliklərin tətbiqində özəl şirkətlərin son məqsədi:

- ☐ istehlakçıların tələbatını daha dolğun ödəməkdir
- ☒ öz mənfəətini artırmaqdır
- ☐ məhsulun keyfiyyətini yüksəltməkdir
- ☐ satış bazarlarını genişləndirməkdir
- ☐ rəqabət qabiliyyətini artırmaqdır

442 Patent nədir?

- ☐ müəssisənin dövlət qeydiyyatına alındığını təsdiq edən qeydiyyat şəhadətnaməsidir
- ☒ ixtiraya müəllifliyi təsdiq edən və sahibinə bu ixtira ilə bağlı müstəsna hüquqlar verən sənəddir
- ☐ məhsulun keyfiyyətini təsdiq edən sənəddir
- ☐ məhsulun qiymətli və ya təhlükəsizlik tələblərinə uyğunluğunu təsdiq edən sənəddir
- ☐ müəssisənin sahibkarlıq fəaliyyətlə məşğul olmasına isazə verildiyini təsdiq edən sənəddir

443 İstehsalın texniki hazırlığına aiddir:

- ☒ konstruktor və texnoloji hazırlıq
- ☐ təşkilati və maddi-texniki hazırlıq
- ☐ maddi-texniki və texnoloji hazırlıq
- ☐ xammalın istehsala verilməsinin hazırlığı və texnoloji hazırlıq
- ☐ yalnız konstruktor hazırlığı

444 İnnovasiya layihəsinin bölmələri arasında yoxdur:

- ☐ layihənin reallaşdırılması mexanizmi və motivasiya sistemi
- ☐ layihənin məqsədlər ağacı və onun reallaşdırılması üzrə tədbirlər sistemi

- ☐ layihənin kompleks əsaslandırılması
- ☐ layihənin həyata keçirilməsinin resurs (kompleks) təminatı
- ☒ məhsulun satış planı

445 əməyin ödənişinin işəməz forması olan mütərəqqi işəməz əmək haqqı sistemində:

- ☐ fəhlənin aldığı əmək haqqı onun xidmət etdiyi əsas fəhlələrin əmək haqqından və ya istehsal etdiyi məhsulun miqdarından birbaşa asılı olur
- ☐ işçilərin əmək haqqısı işləmiş olduqları saatların miqdarına görə hesablanır
- ☐ əmək haqqı briqadanın icra edəcəyi iş üzrə bütövlükdə hesablanır
- ☐ birbaşa əmək haqqından əlavə işin konkret kəmiyyət və keyfiyyət göstəriciləri üzrə tapşırıqların yerinə yetirilməsi və artırılması ilə yerinə yetirilməsi üçün müəyyən məbləğdə mükafat alır
- ☒ normadan artıq hazırlanmış hər məhsul üçün norma daxilində olan iş qiymətlərindən yüksək qiymətlə haqq verilir

446 İstehsal heyəti icra etdikləri funksiyaların xarakterinə görə hansı kateqoriyalarına bölünürlər?

- ☐ mühəndis-texniki işçilər, fəhlələr, şagirdlər, mühafizə işçiləri, vergi orqanlarının əməkdaşları
- ☒ fəhlələr, mühəndis-texniki işçilər, qulluqçular, kiçik xidmətdəci heyət, şagirdlər, mühafizə işçiləri
- ☐ sahibkarlar, səhmdarlar, menecerlər, fəhlələr, mühəndis-texniki işçilər, şagirdlər, qulluqçular
- ☐ menecerlər, marketoloqlar, mühasiblər, mühəndislər, yardımçı təsərrüfat işçiləri, payçılar
- ☐ baş mühəndis, ixtisaslı fəhlələr, qulluqçular, servis xidməti göstərənlər, satıcılar, klub işçiləri

447 Sənaye fəhlələri ixtisas dərəcələrinə görə neçə qrupa bölünürlər?

- ☐ 6
- ☐ 2
- ☒ 4
- ☐ 5
- ☐ 3

448 İşlərinin xarakterinə görə fəhlələr qrupuna aid deyil:

- ☐ məhsulun keyfiyyətinə nəzarət edənlər
- ☐ əmək predmetini emal edənlər
- ☒ müəssisə ərazisinə nəzarət edənlər
- ☐ təmir işini həyata keçirənlər
- ☐ xammal və hazır məhsulu nəql edənlər

449 Müəssisələrdə kadrların strukturu necə müəyyən edilir?

- ☐ əsas fəhlələrin sayında heyətin orta siyahı sayının xüsusi çəkisinə görə
- ☐ heyətin orta siyahı sayının rəhbər və mütəxəssislərin sayına nisbətinə görə
- ☐ köməkçi fəhlələrin sayının əsas fəhlələrin sayına nisbətinə görə
- ☒ heyətin orta siyahı sayında müxtəlif kateqoriyalı işçilərin xüsusi çəkisinə görə
- ☐ mühafizə işçilərinin sayının əsas və köməkçi fəhlələrin ümumi sayında xüsusi çəkisinə görə

450 Menecerlər hansı işçilər kateqoriyasına aiddir?

- ☐ fəhlələr kateqoriyasına
- ☐ qulluqçular kateqoriyasına
- ☒ mühəndis-texniki işçilər kateqoriyasına
- ☐ mühafizə işçiləri kateqoriyasına
- ☐ kiçik xidmətdəci heyət kateqoriyasına

451 Müəssisədə dəftərxana işçiləri hansı işçilər kateqoriyasına aiddir?

- ☐ fəhlələr kateqoriyasına
- ☒ qulluqçular kateqoriyasına
- ☐ mühəndis-texniki işçilər kateqoriyasına
- ☐ mühafizə işçiləri kateqoriyasına
- ☐ kiçik xidmətedici heyət kateqoriyasına

452 Müəssisədə təchizat-satış işçiləri hansı işçilər kateqoriyasına aiddir?

- ☐ fəhlələr kateqoriyasına
- ☒ qulluqçular kateqoriyasına
- ☐ mühəndis-texniki işçilər kateqoriyasına
- ☐ mühafizə işçiləri kateqoriyasına
- ☐ kiçik xidmətedici heyət kateqoriyasına

453 Müəssisədə işləyən kuryerlər hansı işçilər kateqoriyasına aiddir?

- ☐ fəhlələr kateqoriyasına
- ☐ qulluqçular kateqoriyasına
- ☐ mühəndis-texniki işçilər kateqoriyasına
- ☐ mühafizə işçiləri kateqoriyasına
- ☒ kiçik xidmətedici heyət kateqoriyasına

454 Sənaye fəhlələri icra etdikləri işin xarakterindən fərqlərə görə neçə qrupa bölünürlər?

- ☐ 2
- ☒ 4
- ☐ 3
- ☐ 6
- ☐ 5

455 Sənaye-istehsal heyətinə daxil edilmir:

- ☐ əsas fəhlələr
- ☐ mütəxəssislər
- ☐ köməkçi fəhlələr
- ☐ mühafizə işçiləri və yanğın söndürənlər
- ☒ mənzil-kommunal təsərrüfatının işçiləri

456 əmək haqqı nədir?

- ☒ iş qüvvəsinin kəmiyyəti və keyfiyyətinə görə işçiyə müəssisə tərəfindən ödənilən pul vəsaitidir
- ☐ işçinin ixtisas dərəcəsi əsasında ödənilən vəsait
- ☐ vaxtilə müəssisədə işləyib, lakin indi təqaüddə olan işçilərə müəssisələrin ödədiyi vəsait
- ☐ müəssisədə işçilərə yaxşı işlədiklərinə görə ödənilən mükafatlar
- ☐ işəgötürənin işçi ilə bağladığı müqaviləyə görə onun işdən çıxdığı halda ödədiyi vəsait

457 əməyin ödənilməsinin tarif sisteminə daxildir:

- ☐ tarif ixtisas məlumat (sorğu) kitabı, əmək haqqı təlimatı, əmək məcəlləsi
- ☐ əməyin ödənilməsi qaydası və əmək şəratinə qoyulan tələblər
- ☐ iş yerlərinin təşkilinə qoyulan tələblər, işçilərin ixtisasına qoyulan tələblər, işçinin əmək haqqı
- ☐ işçilərin mükafatlandırması sistemi, əmək haqqının minimum səviyyəsi
- ☒ tarif cədvəli, tarif dərəcəsi, tarif ixtisas məlumat (sorğu) kitabı

458 əməyin ödənişinin işəməz formasına aid deyil:

- ☐ birbaşa işəməuzd
- ☐ mütərəqqi işəməuzd
- ☐ dolaylı işəməuzd
- ☐ mükafatlı işəməuzd
- ☒ intensiv işəməuzd

459 əməyin ödənişinin vaxtamuzd formasına aiddir:

- ☐ birbaşa vaxtamuzd
- ☐ mütərəqqi vaxtamuzd
- ☐ dolaylı vaxtamuzd
- ☒ mükafatlı vaxtamuzd
- ☐ akord sistemi

460 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin qiymət siyasətinin köməyi ilə nail olmaq istədiyi məqsədlərə aid olunmur?

- ☐ Mənfəətin maksimumlaşdırılması
- ☐ Müəssisənin bazarda öz satış payını artırması məqsədi
- ☐ Müəssisənin likvidliyinin (ödəməqabiliyyətinin) təmin olunması məqsədi
- ☐ Bazarda müəssisənin stabil mövqeyinin saxlanması məqsədi
- ☒ İşçilərin sayının azaldılmasına nail olmaq məqsədi

461 Müəssisə öz məhsuluna qiymət müəyyən edərkən aşağıdakı amillərdən hansını nəzərə almalıdır?

- ☒ məhsulun maya dəyərini
- ☐ əsas fondların mənəvi köhnəlməsini
- ☐ işçilərin rəyini
- ☐ hazır məsul anbarının həcmi
- ☐ təhcizçilərin etibarlılığını

462 Məhsuluna qiymətinə hansı amil təsir etmir?

- ☐ məhsulun maya dəyəri
- ☐ inflyasiyanın səviyyəsi
- ☐ məhsulun əvəzədicilərinin qiyməti
- ☒ hazır məsul anbarının həcmi
- ☐ analoji məhsul istehsal edən rəqib müəssisələrin bazardakı davranışları

463 Qiymətlərin növlərinə aid deyil?

- ☐ topdansaş qiyəti
- ☐ nəqliyyat tarifləri
- ☐ tikinti məhsuluna qiyəti
- ☐ pərakəndəsaş qiyətləri
- ☒ qarışıq qiyətlər

464 Oligopolik sahə:

- ☐ təbii inhisarın mövcud olduğu sahədir
- ☐ eyni olmayan, lakin oxşar məhsullar istehsal edən nisbətən çoxlu sayda müəssisələrin mövcud olduğu sahədir
- ☒ nisbətən az sayda müəssisənin əmtəə və xidmətlər bazarında hakimlik etdiyi sahədir
- ☐ müəyyən məhsul istehsal edən və xidmət göstərən bir müəssisənin mövcud olduğu sahədir
- ☐ standart və ya eynicinsli məhsullar istehsal edən çoxlu sayda müəssisələrin mövcud olduğu sahədir

465 Müəssisədə xüsusi maliyyə resurslarının formalaşması mənbələrinə aşağıdakılardan hansı aiddir?

- ☐ istiqrazların satışından daxil olan vəsaitlər
- ☐ bank kreditləri
- ☐ kreditor borjları
- ☐ müəssisənin əmək haqqı üzrə borc öhdəlikləri
- ☒ səhmlərin satışından daxil olan vəsaitlər

466 Müəssisələrinin xüsusi vəsaitlərinin formalaşdırılması mənbələri hansılardır?

- ☐ məqsədli maliyyələşmə, bölüşdürülməyən mənfəət, yığım fondları
- ☒ mülkiyyətçi kapitalı, müəssisə tərəfindən yaradılmış ehtiyatlar
- ☐ əlavə kapital, nizamnamə kapitalı
- ☐ nizamnamə kapitalı, əlavə kapital, uzunmüddətli borjlar, qısamüddətli borjlar
- ☐ ehtiyat kapitalı, bank borcları, ianə və yardımlar

467 Müəssisənin balansının aktiv hissəsi nəyi göstərir?

- ☒ müəssisənin əmlakının tərkibini
- ☐ müəssisənin mənfəətinin bölgüsü qaydalarını
- ☐ müəssisənin əmlakının yaranma mənbəyini
- ☐ müəssisənin öhdəliklərini
- ☐ müəssisənin işçilərinin sayını

468 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin xüsusi vəsaitlərinin formalaşdırılması mənbələrinə aid deyil?

- ☐ mənfəət
- ☒ kreditor borcları
- ☐ amortizasiya ayrılmaları
- ☐ nizamnamə kapitalı
- ☐ səhm buraxılışından daxil olan vəsaitlər

469 Maliyyələşmə əmsalı necə hesablanır?

- ☐ müəssisənin borc vəsaitlərinin xüsusi vəsaitlərinə nisbətinin faizlə ifadəsi kimi
- ☐ müəssisənin xüsusi vəsaitləri ilə qısamüddətli borc vəsaitlərinin cəminin aktivlərin (və ya passivlərin) cəminə nisbətinin faizlə ifadəsi kimi
- ☐ müəssisənin xüsusi vəsaitləri ilə uzunmüddətli borc vəsaitlərinin cəminin aktivlərin (və ya passivlərin) cəminə nisbətinin faizlə ifadəsi kimi
- ☐ müəssisənin uzunmüddətli borc vəsaitlərinin aktivlərin (və ya passivlərin) cəminə nisbətinin faizlə ifadəsi kimi
- ☒ müəssisənin xüsusi vəsaitlərinin borc vəsaitlərinə nisbətinin faizlə ifadəsi kimi

470 Müəssisədə cəlb edilmiş maliyyə resurslarının formalaşması mənbələrinə aşağıdakılardan hansı aid deyil?

- ☐ bank kreditləri
- ☒ ehtiyat kapitalı
- ☐ kreditor borcları
- ☐ borc vəsaitləri
- ☐ istiqrazların və başqa borc qiymətli kağızların satışından daxil olan vəsaitlər

471 Müəssisədə xüsusi maliyyə resurslarının formalaşması mənbələrinə aşağıdakılardan hansı aid deyil?

- ☐ əlavə kapital
- ☐ ehtiyat kapitalı

- ☐ yığılmış mənfəət
- ☒ istiqrazların satışından daxil olan vəsaitlər
- ☐ mülkiyyətçi tərəfindən verilən kapital

472 Müəssisənin balansının passiv hissəsi nəyi göstərir?

- ☐ müəssisənin əmlakının tərkibini
- ☐ müəssisənin mənfəətinin bölgüsü qaydalarını
- ☒ müəssisənin əmlakının yaranma mənbəyini
- ☐ müəssisənin pul vəsaitlərini
- ☐ müəssisənin işçilərinin və əvədlilərinin sayını

473 Müəssisənin maliyyəsinin funksiyaları hansıdır?

- ☐ vergiödəmə, əlavə maliyyələşdirmə mənbələrinin ümumi şəkildə qiymətləndirilməsi, tələb olunan maliyyə resurslarının həjmi, kredit alma imkanlarının təhlili
- ☐ dövrüyyə vəsaitlərinin optimallığı, ümumi maliyyə təhlili
- ☐ ümumi maliyyə təhlili və planlaşdırılması, müəssisənin maliyyə resursları ilə təmin edilməsi, maliyyə resurslarının bölgüsü
- ☐ ümumi maliyyə təhlili, tələbolunan maliyyə resurslarının təhlili və planlaşdırılması
- ☒ müəssisənin istehsal potensialının formalaşdırılması və artırılması, onun optimal strukturunun təmin edilməsi, cari maliyyə-təsərrüfat fəaliyyətinin əmin edilməsi

474 Müəssisənin mütləq likvidliyi əmsalı necə hesablanır?

- ☐ pul vəsaitlərinin, qiymətli kağızların və debitor öhdəliklərinin cəminin qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi
- ☐ pul vəsaitləri ilə tez reallaşdırıla bilən qiymətli kağızların dəyərinin hasilinin qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi
- ☐ pul vəsaitləri, qiymətli kağızlar və debitor öhdəliklərinin hasilinin qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi
- ☒ pul vəsaitləri və tez reallaşdırıla bilən qiymətli kağızların dəyərinin cəminin qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi
- ☐ pul vəsaitləri və tez reallaşdırıla bilən qiymətli kağızların dəyərinin fərqlinin qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi

475 Müəssisənin təcili likvidliyi əmsalı necə hesablanır?

- ☐ pul vəsaitlərinin qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi
- ☒ pul vəsaitlərinin, qiymətli kağızların və debitor öhdəliklərinin cəminin qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi
- ☐ qiymətli kağızların və debitor öhdəliklərinin cəminin qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi
- ☐ pul vəsaitləri ilə kreditor borcların fərqlinin qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi
- ☐ pul vəsaitləri, qiymətli kağızlar və debitor öhdəliklərinin hasilinin qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi

476 Nizamnamə kapitalının (fondunun) həcmi:

- ☐ dövlət qeydiyyatına alındıqdan sonra müəyyən edilir
- ☐ müəssisə fəaliyyət göstərərəkən onun rəhbərliyi tərəfindən müəyyən edilir
- ☒ dövlət qeydiyyatına alınarkən müəyyən edilir
- ☐ Ədliyyə Nazirliyi tərəfindən müəyyən edilir
- ☐ vergi orqanı tərəfindən müəyyən edilir

477 Son istehlakçıya qədər bütün mərhələlərdə büdcəyə ödənilməli olan əlavə dəyər vergisinin məbləği necə hesablanır?

- ☐ alınmış əlavə dəyər vergisinin məbləği ilə ödənilmiş əlavə dəyər vergisinin məbləğinin cəmi kimi
- ☐ alınmış əlavə dəyər vergisinin məbləğinin ödənilmiş əlavə dəyər vergisinin məbləğinə nisbəti kimi
- ☐ alınmış əlavə dəyər vergisinin məbləği ilə ödənilmiş əlavə dəyər vergisinin məbləğinin hasili kimi
- ☐ ödənilmiş əlavə dəyər vergisinin məbləği ilə alınmış əlavə dəyər vergisinin məbləğinin fərqi kimi

- ☒ alınmış əlavə dəyər vergisinin məbləği ilə ödənilmiş əlavə dəyər vergisinin məbləğinin fərqi kimi

478 "Texnoloji trayektoriya" ayrısı nəyi göstərir:

- ☒ məhsulun texniki səviyyəsinin (texniki faydalılıq, güc, məhsuldarlıq və s.) artımı ilə bu məqsəd üçün sərf olunmuş resurslar arasındakı əlaqəni
- ☐ məhsulun texniki səviyyəsinin (texniki faydalılıq, güc, məhsuldarlıq və s.) artımı ilə onun qiyməti arasındakı əlaqəni
- ☐ məhsulun qiyməti ilə onun istehsalına sərf olunmuş resurslar arasındakı əlaqəni
- ☐ məhsulun texniki səviyyəsinin (texniki faydalılıq, güc, məhsuldarlıq və s.) artımı ilə məhsul satışından əldə olunan gəlirin artımı arasındakı əlaqəni
- ☐ məhsulun potensial texniki səviyyəsi (texniki faydalılıq, güc, məhsuldarlıq və s.) ilə onun real məhsuldarlığı arasındakı əlaqəni

479 Aşağıdakılardan hansı texniki-texnoloji innovasiyaların yaradılması məqsədlərinə aid deyil:

- ☐ elektronika və kompüter texnikası və s. əsasında istehsalatın idarəetmə proseslərinin kompleks tənzimlənməsi
- ☒ müəssisənin maşın və avadanlıqlarının əsaslı təmiri yolu ilə onların məhsuldarlığının artırılması
- ☐ istehsal olunan məmulatların konstruktiv-texnoloji mürəkkəbliyinin konstruktiv yeniliklər hesabına azaldılması
- ☐ yeni materialların tətbiqi hesabına məmulatların istehsalı üçün sərf olunan materialların həcmnin azaldılması
- ☐ texnoloji təchizatın, alətlərin, qurğuların texniki səviyyəsi və keyfiyyətinin yüksəldilməsi və əməyin elmi əsaslar əsasında təşkili hesabına məmulatların texnoloji ağırlığı və əl işinin azaldılması

480 İstehsalın texniki hazırlığının düzgün ardıcılığını seçin

- ☐ texnoloji hazırlıq mərhələsi, elmi-tədqiqat mərhələsi, konstruksiya mərhələsi
- ☐ texnoloji hazırlıq mərhələsi, konstruksiya mərhələsi, maddi və təşkilati hazırlıq mərhələsi
- ☐ elmi-tədqiqat mərhələsi, konstruksiya mərhələsi, maddi və təşkilati hazırlıq mərhələsi
- ☐ elmi-tədqiqat mərhələsi, maddi və təşkilati hazırlıq mərhələsi, texnoloji hazırlıq mərhələsi
- ☒ elmi-tədqiqat mərhələsi, konstruksiya mərhələsi, texnoloji hazırlıq mərhələsi

481 İstehsalın konstruktor hazırlığı mərhələsində:

- ☐ yeni texnoloji prosesin layihələndirilməsi həyata keçirilir
- ☐ istehsalın təkmilləşdirilməsi üzrə təkliflər hazırlanır
- ☒ yeni məhsulun layihələndirilməsi həyata keçirilir
- ☐ əmək, material, yanacaq və enerji məsrəflərinin normalaşdırılması həyata keçirilir
- ☐ əməyin təkmilləşdirilməsi üzrə təkliflər hazırlanır

482 İnnovasiya layihəsi nədir?

- ☐ ixtiranın tətbiqi çertyojudur
- ☐ konkret məkan və zaman çərçivəsində yeni məhsulun satışı üzrə elmi əsaslandırılmış məqsədlər və tədbirlər sistemini müəyyən edən sənədlər toplusudur
- ☒ konkret məkan və zaman çərçivəsində innovasiya prosesinin təşkili, problemin həlli üzrə elmi əsaslandırılmış məqsədlər və tədbirlər sistemini müəyyən edən sənədlər toplusudur
- ☐ yeiliyin, ixtiranın təsvirini müəyyən edən sənədlər toplusudur
- ☐ qeyd olunan bütün variantları birləşdirən sənədlər toplusudur

483 Bu göstəricilərin hansından müəssisənin innovasiya fəaliyyətinin səmərəliliyinin qiymətləndirilməsində istifadə olunmur?

- ☒ növbəlilik əmsalı
- ☐ daxili rentabellik norması
- ☐ xalis cari dəyər
- ☐ ödənmə müddəti

☐ rentabellik indeksi

484 Yeniliyin tətbiqi nəticəsində müəssisədə işçilərin əmək və istirahət şəraiti yaxşılaşıbsa, bu hansı səmərə hesab olunur?

- ☐ iqtisadi səmərə
- ☒ sosial səmərə
- ☐ elmi-texniki səmərə
- ☐ bu, səmərə deyil
- ☐ ekoloji səmərə

485 Müəssisələrdə məhsulun layihələndirilməsinin başlanğıc mərhələsi hansıdır?

- ☐ texnoloji hazırlıq
- ☒ elmi-tədqiqat işlərinin aparılması
- ☐ məhsulun bilavasitə istehsalı
- ☐ texnikanın istismarı
- ☐ məhsulların reallaşdırılması

486 İnnovasiyanın əlaməti hansıdır?

- ☐ istehsal prosesində bir dəfə iştirak edir
- ☐ yalnız yeni məhsul növləri formasında olması
- ☐ heç vaxt köhnəlməmə imkanı
- ☒ kommersiya baxımından reallaşdırılması imkanı
- ☐ əsas fondların dəyərini artırması imkanı

487 İstehsalın texnoloji hazırlığı mərhələsində:

- ☐ yeni məhsulun layihələndirilməsi həyata keçirilir
- ☐ tikinti işlərinin layihələndirilməsi həyata keçirilir əməyin təkmilləşdirilməsi üzər təkliflər hazırlanır
- ☒ yeni texnoloji prosesin layihələndirilməsi həyata keçirilir
- ☐ əmək, material, yanacaq və enerji məsrəflərinin normalaşdırılması həyata keçirilir
- ☐ əmək şəraitinin yaxşılaşdırılması üzər təkliflər hazırlanır

488 İstehsalın maddi hazırlığı mərhələsində:

- ☐ yeni məhsulun layihələndirilməsi həyata keçirilir
- ☐ yeni texnoloji prosesin layihələndirilməsi həyata keçirilir
- ☐ yeni texnoloji prosesin layihələndirilməsi həyata keçirilir
- ☐ əmək, material, yanacaq və enerji məsrəflərinin normalaşdırılması həyata keçirilir
- ☒ yeni məhsulun istehsalının maddi-texniki resurslarla təmin olunmasını həyata keçirilir

489 İstehsalın təşkilati hazırlığı mərhələsində:

- ☐ yeni məhsulun layihələndirilməsi həyata keçirilir
- ☐ tikinti işlərinin layihələndirilməsi həyata keçirilir əməyin təkmilləşdirilməsi üzər təkliflər hazırlanır
- ☐ yeni texnoloji prosesin layihələndirilməsi həyata keçirilir
- ☒ istehsalın və əməyin təşkilinin təkmilləşdirilməsi, onunla yeni məhsulun, yeni texnika və texnologiyanın hazırlanması şəraitinə uyğunlaşdırılması
- ☐ yeni məhsulun istehsalının maddi-texniki resurslarla təmin olunmasını həyata keçirilir

490 İnnovasiya fəaliyyəti:

- ☐ yeni əsas fondlarının yaradılması ilə əlaqədar təşkilati və maliyyə fəaliyyətini özündə birləşdirir
- ☐ yeni tikintinin layihələndirilməsi üzrə fəaliyyəti özündə birləşdirir

- ☒ yeniliyin yaradılması və istehlakçıya çatdırılması və ya tətbiqi ilə əlaqədar elmi-texniki, təşkilati, maliyyə və kommersiya fəaliyyətini özündə birləşdirir
- ☐ kadrların ixtisaslarının artırılması üzrə fəaliyyəti özündə birləşdirir
- ☐ müəssisədə əsas və köməkçi sexlərin layihələndirilməsi üzrə fəaliyyəti özündə birləşdirir

491 Aşağıdakılardan hansı keyfiyyətin təmin edilməsi ilə əlaqədar olan xərclərə aiddir?

- ☐ məhsulun istehsalı ilə əlaqədar olan xərclər
- ☐ istehsal fəhlələrinin əmək haqqı
- ☐ məhsulun satışı ilə əlaqədar olan xərclər
- ☒ yoxlama və sınaqların keçirilməsi ilə əlaqədar olan xərclər
- ☐ umumzavod xərcləri

492 Aşağıdakılardan hansı keyfiyyətin təmin edilməsində defektsiz məhsul istehsalına zəmanətin təmin edilməsi ilə bağlı olan xərclərə aid deyil?

- ☐ keyfiyyətin planlaşdırılması və idarə edilməsi ilə əlaqədar xərclər
- ☒ məhsulun realizasiyası imkanlarının təhlili ilə əlaqədar xərclər
- ☐ yoxlama və sınaqların keçirilməsi ilə əlaqədar xərclər
- ☐ avadanlığa və alətə texniki xidmətin təşkili, heyətin öyrədilməsi ilə əlaqədar xərclər
- ☐ zayın baş vermə səbəblərinin təhlili ilə əlaqədar xərclər

493 Aşağıdakılardan hansı keyfiyyətin təmin edilməsində nəzarətlə əlaqədar olan xərclərə aid deyil?

- ☐ nəzarəti həyata keçirən laboratoriya və digər xidmət sahələrinin saxlanması xərcləri
- ☐ nəzarət avadanlığı və cihazlarının alınması xərcləri
- ☐ materialın analizi və sınaqdan keçirilməsi xərcləri
- ☐ nəzarətçi-müfəttişlərin əmək haqqı xərcləri
- ☒ məhsulun yenidən emalı xərcləri

494 Məmulatın etibarlılığı:

- ☐ məmulatın xidmət müddəti ərzində istismar qabiliyyətini saxlamaq şərtlə onun üçün müəyyən edilmiş funksiyaları icra edə bilmək xassəsidir
- ☐ məmulatın xidmət müddəti ərzində aşınma sürətini ifadə edən xassəsidir
- ☐ məmulatın xidmət müddəti ərzində istismar xərjlərinin aşağı olmasını şərtləndirən xassəsidir
- ☒ məmulatın xidmət müddəti ərzində istismar qabiliyyətini saxlamaq şərtlə onun üçün müəyyən edilmiş funksiyaları icra edə bilmək xassəsidir
- ☐ məmulatın xidmət müddəti ərzində ətraf mühitə təsiri ifadə edən xassəsidir

495 Texnologilik göstəricilərinə nələr aiddir?

- ☐ maşının istismarının mürəkkəbliyi, sürəti və məhsuldarlığı göstəriciləri aid edilir
- ☐ maşının yığılmasının maya dəyəri, ergonomik və estetik göstəriciləri aid edilir
- ☐ maşının qabariti, işləmə prinsipləri, qiyməti əməktutumluğu göstəriciləri aid edilir
- ☐ maşının ergonomik və estetik göstəriciləri aid edilir
- ☒ maşının yığılmasının mürəkkəbliyi, material-əmək, fondutumluğu göstəriciləri aid edilir

496 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin qiymət siyasətinin qısamüddətli məqsədlərinə aid olunmur?

- ☐ bazar vəziyyətinin sabitləşdirilməsi
- ☐ potensial rəqabətin məhdudlaşdırılması
- ☒ istehsalın həciminin artırılması
- ☐ müəssisənin və ya məhsulun imijinin artırılması
- ☐ qiymət dəyişməsinin tələbə təsirinin azaldılması

497 Müəssisədə qiymətgöymənin metoduna aiddir:

- ☐ maya dəyəri üsəgəl əmək haqqı
- ☐ müşahidə
- ☐ analitik
- ☐ sex maya dəyəri üstəgəl ümumzavod xərcləri
- ☒ orta xərclər üstəgəl mənfəət

498 Qiymət funksiyalarına aiddir:

- ☒ uçot, stimullaşdırma və bölgü
- ☐ analitik, müşahidə və eksperimental
- ☐ uçot, stimullaşdırma və nəzarət
- ☐ stimullaşdırma, bölgü və tənzimləmə
- ☐ nəzarət, stimullaşdırma və bölgü

499 Aşağıdakılardan hansı bazar şəraitinə (strukturuna) aid deyil?

- ☐ Oligopolik şərait
- ☐ Təkmil rəqəbətlı şərait
- ☐ İnhisarçı rəqəbətlı şəraitı
- ☐ Xalis inhisar şəraitı
- ☒ Dinamik inkişaf şəraitı

500 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin qiymət siyasətinin qısamüddətli məqsədlərinə aid deyil?

- ☐ potensial rəqəbətin məhdudlaşdırılması
- ☒ Müəssisənin bazarda öz satış payını artırması
- ☐ bazar vəziyyətinin sabitləşdirilməsi
- ☐ müəssisənin və ya məhsulun imicinin artırılması
- ☐ qiymət dəyişməsinin tələbə təsirinin azaldılması

501 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin qiymət siyasətinin uzunmüddətli məqsədinə aiddir?

- ☒ müəssisənin bazarda öz satış payını artırması
- ☐ müəssisənin və ya məhsulun imicinin artırılması
- ☐ potensial rəqəbətin məhdudlaşdırılması
- ☐ qiymət dəyişməsinin tələbə təsirinin azaldılması
- ☐ bazar vəziyyətinin sabitləşdirilməsi

502 Tələb elastik olduqda, məhsulun qiymətinin aşağı salınması müəssisənin məcmu gəlirlərini:

- ☒ artırır
- ☐ sabitləşdirir
- ☐ dəyişmir
- ☐ azaldır
- ☐ həm artırır, həm də azaldır

503 Müəssisənin qiymət strategiyasının birinci mərhələsi olan ilkin mə-lu-mat-ların toplanması mərhələsinə nə müəyyən edilir?

- ☒ maliyyə resurslarının səmərəli istifadəsinə nə-zarət siste-mi-nin qiymətləndirilir
- ☐ maliyyə məq-səd-ləri, yəni mənfəət normasının səviyyəsi dəqiqləşdirilir
- ☐ məhsulun isteh-salına və satışına çəkil-çək xərcələr və onların strukturu qiymət-ləndirilir
- ☐ potensial alıcılar müəyyən olunur

- ☐ potensial rəqiblər müəyyən olunur

504 Bazarda qiymətləri formalaşdıran müəssisələrə hansı müəssisələr aiddir?

- ☐ kiçik və orta müəssisələr
☒ öz məhsullarına rəqiblərinədən fərqli olaraq qiymət müəyyən edə bilən bazar imkanlarına malik olan müəssisələr
☐ təkmil rəqabətli şəraitdə fəaliyyət göstərən müəssisələr
☐ tam ortaqlıqlar
☐ özlərinin müstəqil qiymət siyasətini həyata keçirmək üçün kifayət qədər bazar imkanlarına malik olmayan müəssisələr

505 Bazarda bazar qiymətlərinə əsaslanan müəssisələrə hansı müəssisələr aiddir?

- ☐ təbii inhisar
☐ öz məhsullarına rəqiblərinədən fərqli olaraq qiymət müəyyən edə bilən bazar imkanlarına malik olan müəssisələr
☐ bazarda qiymət lideri olan müəssisə
☐ xalis inhisar
☒ özlərinin müstəqil qiymət siyasətini həyata keçirmək üçün kifayət qədər bazar imkanlarına malik olmayan müəssisələr

506 Aşağıdakılardan hansı müəssisədə qiymətdoymanın metodlarına aid deyil?

- ☒ ümumsex xərclər əsasında qiymətin müəyyən olunması metodu
☐ "hiss edilən faydalılığı" əsasında qiymətin müəyyən olunması metodu
☐ «orta xərjlər üstəgəl mənfəət» metodu
☐ rəqib məhsulların qiymətini nəzərə alaraq qiymətin müəyyən edilməsi metodu
☐ cari qiymətlər səviyyəsində qiymətin müəyyən olunması metodu

507 Müəssisənin investisiya siyasəti və maliyyə aktivlərinin idarə edilməsi adlanan funksiya çərçivəsində müəssisənin maliyyə xidməti aşağıdakı hansı vəzifəni yerinə yetirmir?

- ☒ cari maliyyə-təsərrüfat fəaliyyətinin maliyyə vəsaitləri ilə təmin edilməsi
☐ əsas fondlara qoyuluşların (əsaslı tikintinin) məqsəduyğunluğu və səmərəliliyi, bunların tərkibi və quruluşunun qiymətləndirilməsi
☐ maliyyə resurslarının digər növ (material, əmək, pul) resurslara transformasiyasının optimallığının qiymətləndirilməsi
☐ maliyyə qoyuluşlarının səmərəliliyinin qiymətləndirilməsi
☐ dövriyyə vəsaitlərinin optimallığının qiymətləndirilməsi

508 Ümumi maliyyə təhlili və qiymətləndirilməsi adlanan funksiya çərçivəsində müəssisənin maliyyə xidməti aşağıdakı hansı vəzifəni yerinə yetirmir?

- ☐ maliyyə resurslarının vəziyyətinə və səmərəli istifadəsinə nəzarət sisteminin qiymətləndirilməsi
☒ istehsalın iqtisadi səmərəliliyinin və əmək məhsuldarlığının qiymətləndirilməsi
☐ müəssisənin aktivlərinin və bunların maliyyələşdirilməsi mənbələrinin ümumi şəkildə qiymətləndirilməsi
☐ əlavə maliyyələşdirmə mənbələrinin ümumi şəkildə təhlili və qiymətləndirilməsi
☐ müəssisənin əldə olunmuş iqtisadi imkanlarının saxlanması və onun fəaliyyətinin genişləndirilməsi üçün zəruri olan resursların tərkibinin və həcmələrinin qiymətləndirilməsi

509 Aşağıdakılardan hansı Azərbaycan Respublikasında müəssisələrin dövlət büdcəsinə ödədikləri vergilərə aid deyil?

- ☐ mənfəət vergisi
☒ gəlir vergisi
☐ torpaq vergisi

- ☐ əmlak vergisi
- ☐ əlavə dəyər vergisi

510 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin cəlb edilmiş vəsaitlərin əsas mənbələrinə aid deyil?

- ☐ istiqrazların satışından daxil olan vəsaitlər
- ☐ borc vəsaitləri
- ☐ bank kreditləri
- ☒ hüquqi və fiziki şəxslərin sair vəsaitləri (məqsədli maliyyə-tələş-dirmə, ianələr, xeyriyyə vəsaitləri və s.)
- ☐ kreditör borcları

511 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin fəaliyyətinin yekun büdcə planlaşdırıl-ması sisteminin tərkib elementlərinə aid deyil?

- ☐ pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat
- ☒ əsas fondların hərəkəti haqqında hesabat
- ☐ mənfəət və zərərlər balansı
- ☐ istehsal proqramı
- ☐ ilkin proqnoz məlumatları

512 Müəssisənin balansı nəyi göstərir?

- ☐ müəssisənin işçilərinin və avadanlıqlarının sayını göstərir
- ☒ müəssisənin əmlakının tərkibini və bu əmlakın yaranma mənbəyini göstərir
- ☐ müəssisənin əmlakının tərkibini və bu əmlakın istifadə istiqamətlərini göstərir
- ☐ müəssisənin mənfəəti və zərərinə göstərir
- ☐ müəssisənin mənfəətinin bölgüsü qaydalarını göstərir

513 Müəssisənin likvidliyi nədir?

- ☐ müəssisənin rəqabət apara bilmək qabiliyyətidir
- ☐ müəssisənin innovasiya prosesini həyata keçirə bilmək qabiliyyətidir
- ☐ müəssisənin qısa müddət ərzində debitor borclarını əldə edə bilmək qabiliyyətidir
- ☐ müəssisənin məhsul istehsal edə bilmək qabiliyyətidir
- ☒ müəssisənin özünün qısamüddətli öhdəliklərini yerinə yetirə bilmək qabiliyyətidir

514 Müəssisənin maliyyə xidmətinin başlıca vəzifələrinə aiddir:

- ☐ ümumi maliyyə təhlili və qiymətləndirilməsi, maliyyə resurslarının bölgüsü; dövrüyyə vəsaitlərinin idarə olunması
- ☐ müəssisənin maliyyə resursları ilə təmin edilməsi, müəssisənin maliyyə-iqtisadi vəziyyətinin təhlili, müəssisənin kredit siyasətinin işlənilib hazırlanması
- ☒ ümumi maliyyə təhlili və qiymətləndirilməsi; müəssisənin maliyyə resursları ilə təmin; maliyyə resurslarının bölgüsü
- ☐ müəssisənin maliyyə resursları ilə təmin; mənfəətin bölgüsü və istifadəsi siyasətinin seçilməsi
- ☐ uçot və vergi siyasətinin müəyyən edilməsi; istehsal xərclərinin idarə edilməsi

515 Müəssisənin maliyyə siyasətinin işlənilib hazırlanmasının əsas istiqamətlərinə aşağıdakılardan hansı aid deyil?

- ☐ müəssisənin amortizasiya siyasətinin seçilməsi
- ☐ müəssisənin kredit siyasətinin işlənilib hazırlanması
- ☐ müəssisənin vergi siyasətinin müəyyən edilməsi
- ☐ müəssisənin mənfəətin bölgüsü və istifadəsi siyasətinin seçilməsi
- ☒ müəssisənin elmi-texniki siyasətinin seçilməsi

516 Müəssisənin təcili likvidliyi necə hesablanır?

- ☐ müəssisənin qiymətli kağızların qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi müəyyən edilir
- ☒ pul vəsaitlərinin, qiymətli kağızların (qısamüddətli maliyyə qoyuluşlarının) və debitor öhdəliklərinin cəmiyyətinin qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi müəyyən edilir
- ☐ müəssisənin qısamüddətli öhdəliklərinin pul vəsaitlərinin, qiymətli kağızların (qısamüddətli maliyyə qoyuluşlarının) və debitor öhdəliklərinin cəmiyyətinə nisbəti kimi müəyyən edilir
- ☐ müəssisənin qısamüddətli öhdəliklərinin pul vəsaitlərinə nisbəti kimi müəyyən edilir
- ☐ müəssisənin pul vəsaitlərinin qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi müəyyən edilir

517 Müəssisə, bazarda öz satış payını artırmaq məqsədini hansı halda seçmir?

- ☐ qiymətlərin aşağı salınması müəssisənin bazardakı payına rəqibləri tərəfindən olan təhlükəni aradan qaldırır
- ☐ məhsul vahidinin qiymətini azaltmaqla satışın həcmi yükəltmək və bununla da ümumi mənfəəti artırmaq mümkündür
- ☐ istehlakçıların tələbi qiymətə görə elastikdir
- ☒ istehsalın həcmi artırılması nəticəsində miqyasından qənaət əldə edilmir
- ☐ satış həcmi artırılması məhsul vahidinə düşən istehsal və satış xərjlərinin nisbətən azalmasına səbəb olur

518 Müəssisənin qiymət siyasətinin hazırlanması mərhələlərinə nə aid deyil?

- ☐ qiymət qoymanın metodlarının seçilməsi
- ☐ tələbin müəyyən edilməsi
- ☐ qiymətməhləgəlmənin vəzifələrinin müəyyən olunması
- ☒ maliyyə resurslarının əldə edilməsi formalarının müəyyən edilməsini
- ☐ Rəqiblərin qiymət və məhsullarının təhlili

519 Müəssisənin qiymət siyasətinin hazırlanması mərhələlərinə nə aiddir?

- ☐ maliyyə qoyuluşlarının səmərəliliyinin qiymətləndirilməsi
- ☒ tələbin müəyyən edilməsi
- ☐ əlavə maliyyələşdirmə mənbələrinin ümumi şəkildə təhlili və qiymətləndirilməsi
- ☐ maliyyə resurslarının əldə edilməsi formalarının müəyyən edilməsini
- ☐ maliyyə resurslarının səmərəli istifadəsinə nəzarət sisteminin qiymətləndirilməsi

520 Müəssisənin qiymət strategiyasının hazırlanma prosesində rəqabətin təhlilində məqsəd nədən ibarətdir?

- ☐ maliyyə resurslarının əldə edilməsi formalarını müəyyən etməkdir
- ☐ maliyyə məqsədləri, yəni mənfəət normasının səviyyəsi dəqiqləşdirməkdir
- ☐ müəssisənin qiymət strategiyasının həyata keçirilməsinə dövlət orqanları-nın atacağı addımların, görəcəyi tədbirlərin təsirini müəyyən etməkdir
- ☐ resursların əldə oluna bilmə dərəcəsi və verilməsi müddətlərinin müəyyən etməkdir
- ☒ müəssisənin qiymət dəyişiklikləri-nə rəqiblərin mümkün münasibətlərinin qiymətləndirilməsi və bu zaman onların həyata keçirəcəyi tədbirləri proqnozlaşdırmaqdır

521 Müəssisənin qiymət strategiyasının hazırlanma prosesində dövlət tənzimlənməsinin qiymətləndirilməsində məqsəd nədən ibarətdir?

- ☐ maliyyə resurslarının əldə edilməsi formalarını müəyyən etməkdir
- ☐ müəssisənin qiymət dəyişiklikləri-nə rəqiblərin mümkün münasibətlərinin qiymətləndirilməsi və bu zaman onların həyata keçirəcəyi tədbirləri proqnozlaşdırmaqdır
- ☐ resursların əldə oluna bilmə dərəcəsi və verilməsi müddətlərinin müəyyən etməkdir
- ☒ müəssisənin qiymət strategiyasının həyata keçirilməsinə dövlət orqanları-nın atacağı addımların, görəcəyi tədbirlərin təsirini müəyyən etməkdir
- ☐ maliyyə məqsədləri, yəni mənfəət normasının səviyyəsi dəqiqləşdirməkdir

522 Müəssisənin qiymət strategiyasının hazırlanma prosesində bazar segmentlərinin təhlilində məqsəd nədən ibarətdir?

- ☒ müəssisənin fəaliyyətinin bazar şərtlərinin dəqiqləşdirilməsindən ibarətdir
- ☐ müəssisənin qiymət strategiyasının həyata keçirilməsinə dövlət orqanları-nın atacağı addımların, görəcəyi tədbirlərin təsirini müəyyən etməkdir
- ☐ resursların əldə oluna bilmə dərəcəsi və verilməsi müddətlərinin müəyyən etməkdir
- ☐ maliyyə resurslarının əldə edilməsi formalarını müəyyən etməkdir
- ☐ maliyyə məqsədləri, yəni mənfəət normasının səviyyəsi dəqiqləşdirməkdir

523 Aşağıdakılardan hansı məhsulun qiymətində güzəştlər sisteminə aiddir?

- ☐ məhsulun qiymətlərinin artırılmasını nəzərdə tutan güzəştlər
- ☐ məhsulun istehsalı planının işçilər tərəfindən yerinə yetirilməsini stimullaşdıran güzəştlər
- ☒ məhsulun qiymətinin nağd pulla, avansla və ya əvvəl-cə-dən ödənilməsinə stimullaşdıran güzəştlər
- ☐ rəqib məhsulların qiymətini artıran güzəştlər
- ☐ əmək məhsuldarlığını yüksəltmək üçün işçilərin əməyini stimullaşdıran güzəştlər

524 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin qiymət strategiyasının seçilməsinə təsir göstərmir?

- ☒ işçilərin əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsi üçün tədbirlər
- ☐ yüksək qiymətin azaldılması hesabına qiymətdə təshihlər aparılması müəssisə üçün itkilərlə nəticələnir
- ☐ məhsula kifayət qədər böyük sayda alıcılar tərəfindən yüksək və artan həcmdə tələb formalaşır
- ☐ nüfuzlu məhsullar üçün qiymətin artırılması tələbin artırılmasına səbəb olur
- ☐ qiymətin artırılması ona olan tələbin məhdudlaşdırılması ilə nəticələnir

525 Orta dəyişən xərclər necə hesablanır?

- ☒ ümumi dəyişən xərclərin məhsulun miqdarına nisbəti kimi hesablanır
- ☐ ümumi dəyişən xərclərin sabit xərclərə nisbəti kimi hesablanır
- ☐ ümumi dəyişən xərclərin məhsulun miqdarına hasili kimi hesablanır
- ☐ məhsulun miqdarının ümumi dəyişən xərclərə nisbəti kimi hesablanır
- ☐ ümumi dəyişən xərclərlə sabit xərclərin fərqi kimi hesablanır

526 Orta sabit xərclər necə hesablanır?

- ☒ ümumi sabit xərclərin məhsulun miqdarına nisbəti kimi hesablanır
- ☐ ümumi dəyişən xərclərin sabit xərclərə nisbəti kimi hesablanır
- ☐ ümumi xərclərin məhsulun miqdarına hasili kimi hesablanır
- ☐ məhsulun miqdarının ümumi sabit xərclərə nisbəti kimi hesablanır
- ☐ ümumi dəyişən xərclərlə sabit xərclərin fərqi kimi hesablanır

527 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin maliyyə siyasətinin işlənilməsinin strateji vəzifələrinə aid deyil?

- ☐ müəssisənin idarə edilməsinin səmərəli mexanizminin qurulması
- ☐ müəssisənin kapitalının strukturunun optimallaşdırılması və onun maliyyə sabitliyinin təmin edilməsi
- ☐ müəssisənin mənfəətinin maksimumlaşdırılması
- ☐ müəssisənin investisiya qoyuluşu üçün cazibədarlığının təmin edilməsi
- ☒ müəssisədə mənfəətin bölgüsü qaydalarının hazırlanması

528 Müəssisədə cari likvidlik əmsalı necə hesablanır?

- ☐ dövriyyə vəsaitlərinin cəminin qısamüddətli və uzunmüddətli öhdəliklərin cəminə nisbəti kimi
- ☐ xüsusi vəsaitlərin cəminin passivlərin cəminə nisbəti kimi
- ☒ dövriyyə vəsaitlərinin cəminin qısamüddətli borc öhdəlikləri və kreditor öhdəliklərinin cəminə nisbəti kimi

- ☐ xüsusi vəsaitlərin cəminin borc vəsaitlərinin cəminə nisbəti kimi
- ☐ xüsusi vəsaitlər və uzunmüddətli borc vəsaitlərinin cəminin aktivlərin cəminə nisbəti kimi

529 Mənfəətin funksiyalarına aiddir:

- ☐ ümumi maliyyə təhlili və qiymətləndirilməsi, müəssisənin maliyyə resursları ilə təmin; maliyyə resurslarının bölgüsü
- ☒ müəssisənin fəaliyyəti nəticəsində əldə edilmiş iqtisadi səmərəni xarakterizə edir, müəssisənin maliyyə resurslarının əsas elementidir, müxtəlif səviyyəli büdcələrin gəlir hissəsinin formalaşması mənbəyidir
- ☐ alıcılar bağlanmış sazişlərə əməl edirlər və aldıkları əmtəələrin dəyərini ödəyirlər; borcalanlar kredit müqavilələrinin tələblərini pozurlar və öz borclarını ödəyirlər
- ☐ ümumi maliyyə təhlili və qiymətləndirilməsi; maliyyə resurslarının bölgüsü; dövrüyyə vəsaitlərinin idarə olunması
- ☐ vergiödəyiciləri və vergiləri ödəyirlər; müəssisə və şirkətlər öz məsrəflərini əldə etdikləri gəlirlər hesabına ödəyirlər

530 Müəssisədə müstəqillik əmsalı necə hesablanır?

- ☐ dövrüyyə vəsaitlərinin cəminin qısamüddətli və uzunmüddətli öhdəliklərin cəminə nisbəti kimi
- ☒ xüsusi vəsaitlərin cəminin passivlərin cəminə nisbəti kimi
- ☐ dövrüyyə vəsaitlərinin cəminin qısamüddətli borc öhdəlikləri və kreditor öhdəliklərinin cəminə nisbəti kimi
- ☐ xüsusi vəsaitlərin cəminin borc vəsaitlərinin jəminə nisbəti kimi
- ☐ xüsusi vəsaitlər və uzunmüddətli borc vəsaitlərinin cəminin aktivlərin cəminə nisbəti kimi

531 Müəssisənin xalis aktivləri necə müəyyən olunur?

- ☐ müəssisənin ümumi aktivləri ilə ümumi öhdəliklərinin nisbəti kimi müəyyən olunur
- ☐ müəssisənin ümumi aktivləri ilə ümumi öhdəliklərinin hasili kimi müəyyən olunur
- ☐ müəssisənin ümumi aktivləri ilə ümumi öhdəliklərinin cəmi kimi müəyyən olunur
- ☐ müəssisənin ümumi öhdəlikləri ilə ümumi aktivlərinin fərqi kimi müəyyən olunur
- ☒ müəssisənin ümumi aktivləri ilə ümumi öhdəliklərinin fərqi kimi müəyyən olunur

532 Müəssisənin ödəmə qabiliyyəti necə hesablanır?

- ☒ dövrüyyə vəsaitlərinin cəminin qısamüddətli və uzunmüddətli öhdəliklərin cəminə nisbəti kimi
- ☐ xüsusi vəsaitlərin cəminin passivlərin cəminə nisbəti kimi
- ☐ dövrüyyə vəsaitlərinin cəminin qısamüddətli borc öhdəlikləri və kreditor öhdəliklərinin cəminə nisbəti kimi
- ☐ xüsusi vəsaitlərin jəminin borj vəsaitlərinin jəminə nisbəti kimi
- ☐ xüsusi vəsaitlər və uzunmüddətli borc vəsaitlərinin cəminin aktivlərin cəminə nisbəti kimi

533 Texnoloji əməliyyatların yerinə yetirilməsi ilə əlaqədar şəxsi məsrəflərinin məbləği hansı maya dəyərinə bərabərdir?

- ☐ tam maya dəyəri
- ☐ şəxsi maya dəyəri
- ☒ texnoloji maya dəyəri;
- ☐ kommersiya maya dəyəri;
- ☐ istehsal maya dəyəri;

534 Əsaslı xərclərə nə aiddir?

- ☒ əsas fondların yaradılmasına sərf olunan xərclər;
- ☐ əsas fəhlələrin əmək haqqı xərcləri;
- ☐ menecerlərin əmək haqqı xərcləri;
- ☐ material xərcləri.
- ☐ köməkçi fəhlələrin əmək haqqı xərcləri;

535 Məhsulun maya dəyərinin quruluşu dedikdə nə başa düşülür?

- ☐ müəssisənin mənfəətində maya dəyərinin xüsusi çəkisi;
- ☐ müxtəlif növ məsrəflərin dəyərində məhsulun tam maya dəyərinin xüsusi çəkisi;
- ☐ ümumi məhsul istehsalının həcmində maya dəyərinin xüsusi çəkisi;
- ☐ müəssisənin illik məhsul dövriyyəsinin həcmində maya dəyərinin xüsusi çəkisi.
- ☒ məhsulun tam maya dəyərində müxtəlif növ məsrəflərin xüsusi çəkisi;

536 Aşağıdakı xərc maddələrindən hansı maya dəyərinə daxil edilmir?

- ☐ material xərcləri;
- ☐ icarə haqqı xərcləri;
- ☐ əmək haqqı xərcləri;
- ☐ reklam xərcləri.
- ☐ sosial-mədəni ehtiyaclara çəkilən xərclər

537 İstehsalın həcmindən aslı olaraq xərclər necə qruplaşdırılır?

- ☐ müstəqim və sex xərcləri;
- ☐ sadə və kompleks xərclər;
- ☒ müstəqim və qeyri-müstəqim xərclər;
- ☐ qeyri-müstəqim və zavod xərcləri;
- ☐ sex və zavod xərcləri;

538 Müəssisədə maya dəyərinin idarə olunmasında hansı məsələ həll olunmur?

- ☒ digər müəssisələrin istehsal xərclərinə nəzarət etmək
- ☐ hər bir məhsul növünə qiymətin müəyyən edilməsi və məhsul vahidinin rentabelliyyənin müəyyənləşdirilməsi
- ☐ əmtəəlik (ümumi, reallaşdırılan) məhsulun və ayrı-ayrı məhsul növlərinin maya dəyərinin formalaşdırılması
- ☐ faktiki xərclərin plandan kənarlaşmalarına nəzarətin həyata keçirilməsi
- ☐ maya dəyərində aşağı salınması ehtiyatlarının aşkar edilməsi və onlardan istifadə olunması

539 İstehsal məsrəfləri iqtisadi elementlər üzrə necə qruplaşdırılır?

- ☐ xammal və materiallar, texnoloji ehtiyaclar üçün yanacaq və enerji, istehsal fəhlələrinin əsas əmək haqqı, istehsal fəhlələrinin əlavə əmək haqqı, sosial sığortaya ayırmalar, sex xərcləri, ümumzavod xərcləri
- ☐ material xərcləri (geri qaytarılan tullantıların dəyəri çıxılmaqla), amortizasiya ayırmaları, fəhlələrin əsas və əlavə əmək haqqı, fəhlələrin əlavə əmək haqqı, sosial ehtiyaclara ayırmalar və sair xərclər
- ☐ xammal, material, enerji, gələcək dövrün xərcləri, reklam xərcləri, zavoddaxili və zavoddan kənar nəqliyyat, su, qaz, cərimə və vergi və sair xərclər
- ☐ material, amortizasiya ayırmaları, nəqliyyat, satış və satışdan sonrakı servis xərcləri
- ☒ material xərcləri (qaytarılan, istifadəsi mümkün olan tullantıların dəyəri çıxılmaqla), əmək haqqı xərcləri, sosial sığorta ayırmaları, əsas fondların amortizasiyası və sair xərclər

540 Hansı xərclər dəyişən xərclərə aiddir?

- ☐ müəssisənin baş mühasibinin əmək haqqı
- ☐ təmir təsərrüfatında işləyən fəhlənin əmək haqqı
- ☐ müəssisə direktorunun əmək haqqı
- ☐ əsas fondların amortizasiyası xərcləri
- ☒ əsas sexdə işləyən əsas fəhlənin əmək haqqı

541 Hansı xərclər şərti sabit xərclərə aiddir?

- ☐ əsas xammal və material xərclər
- ☐ texnoloji ehtiyajlar üçün yanacaq xərcləri

- ☐ əsas istehsal fəhlələrin əmək haqqı
- ☒ əsas fondların amortizasiyası xərcləri
- ☐ satın alınmış dəstləşdirici məmulatlar və yarımfabrikatların alınması xərcləri

542 Xərclərin kalkulyasiya maddələri üzrə təsnifləşdirilməsi nəyə xidmət edir?

- ☐ ümumi məhsulun maya dəyərini müəyyən etməyə
- ☒ konkret məhsul vahidinin maya dəyərini müəyyən etməyə
- ☐ əmətəlik məhsulun maya dəyərini müəyyən etməyə
- ☐ amortizasiya ayırmalarını müəyyən etməyə
- ☐ əmək haqqı xərclərini müəyyən etməyə

543 Kompleks xərclərə hansı xərclər aiddir?

- ☐ xammal və əsas materiallara xərclər
- ☐ texnoloji avadanlıqların amortizasiyası
- ☐ texnoloji məqsədlər üçün yanacaq çəkilən xərclər
- ☒ ümumi sex xərcləri
- ☐ əsas sexdə işləyən əsas fəhlənin əmək haqqı

544 Məhsulun sex maya dəyərinə daxil edilməyən xərc növü hansıdır?

- ☐ texnoloji avadanlıqların saxlanılmasına və istismarına çəkilən xərclər
- ☐ əsas fəhlələrin əmək haqqı
- ☐ əsas və köməkçi materiallar
- ☐ köməkçi fəhlələrin əmək haqqı
- ☒ inzibati idarə işçilərinin əmək haqqı

545 Zərərsizlik həddi nədir?

- ☐ məhsul satışından mədaxilin məhsulun sex maya dəyərinə bərabər olduğu istehsalın həcmi göstərir;
- ☐ məhsul satışından mədaxilin məhsulun maya dəyərindən çox olduğu istehsalın həcmi göstərir;
- ☐ məhsul satışından mədaxilin məhsulun maya dəyərindən kiçik olduğu istehsalın həcmi göstərir;
- ☐ məhsul satışından mədaxilin məhsulun texnoloji maya dəyərinə bərabər olduğu istehsalın həcmi göstərir.
- ☒ məhsul satışından mədaxilin məhsulun maya dəyərinə bərabər olduğu istehsalın həcmi göstərir;

546 Müəssisədə normalaşdırılan işlərin icrası üçün fəhlə kadrlara tələbat necə hesablanır?

- ☐ istehsal proqramı üzrə məmulatların sayını 1 fəhlənin faydalı iş vaxtı fonduna bölünür
- ☒ bir məmulatın istehsalına vaxt normasını istehsal proqramı üzrə məmulatların sayına vurub 1 fəhlənin faydalı iş vaxtı fonduna bölünür
- ☐ bir məmulatın istehsalına vaxt normasını, istehsal proqramı üzrə məmulatların sayını 1 fəhlənin faydalı iş vaxtı fonduna vururlar
- ☐ bir məmulatın istehsalına vaxt normasını istehsal proqramı üzrə məmulatların sayına vururlar
- ☐ bir məmulatın istehsalına vaxt normasını 1 fəhlənin faydalı iş vaxtı fonduna bölünür

547 əmək haqqının səviyyəsinə təsir göstərməyən amil hansıdır?

- ☐ işin xarakteri
- ☐ dövlətin sosial siyasəti
- ☐ əmək bazarının konyukturası
- ☐ fərdi əmək müqaviləsinin şərtləri
- ☒ müəssisənin yaşayış yerinə yaxınlığı

548 əməyin təşkilinə və müəssisə kollektivinin idarə edilməsinə aid olmayan nədir?

- ☒ istehsalın texniki səviyyəsinin yüksəldilməsi
- ☐ işçilərin arasında iş bölgüsünün aparılması
- ☐ işçilərin işə qəbul olunması
- ☐ əməyin stimullaşdırılması
- ☐ kadrların hazırlanması və yenidən hazırlanması

549 əmək məhsuldarlığını yüksəltməyin maddi-texniki amillərinə aşağıdakılardan hansılar aiddir?

- ☐ istehsalın təmərküzləşmə və ixtisaslaşma səviyyəsinin yüksəldilməsi, sağlam, təhlükəsiz və estetik jəhətdən əlverişli əmək şəraitinin yaradılması, məhsulun keyfiyyətinin yüksəldilməsi
- ☒ istehsalın mexanikləşdirilməsi və avtomatlaşdırılması, yeni texnikanın tətbiqi və mövcud avadanlıqların modernləşdirilməsi, yəni texnologiya proseslərinin işlənməsi və tətbiqi
- ☐ istehsalın mexanikləşdirilməsi və avtomatlaşdırılması, yeni texnikanın tətbiqi və mövcud avadanlıqların modernləşdirilməsi, istehsalın təmərküzləşmə və ixtisaslaşma səviyyəsi
- ☐ mövcud avadanlıqların modernləşdirilməsi, istehsalın fasiləsizlik, ahəngdarlıq və proporsionallıq dərəcəsinin yüksəldilməsi
- ☐ yəni texnologiya proseslərinin işlənməsi və tətbiqi, istehsalın idarə edilməsinin təkmilləşdirilməsi, iş yerlərinin səmərəli təşkili

550 əmək məhsuldarlığını yüksəltməyin təşkilati amillərinə aşağıdakılardan hansılar aiddir?

- ☒ istehsalın təmərküzləşmə və ixtisaslaşma səviyyəsinin yüksəldilməsi, sağlam, təhlükəsiz və estetik jəhətdən əlverişli əmək şəraitinin yaradılması, istehsalın fasiləsizlik, ahəngdarlıq və proporsionallıq dərəcəsinin yüksəldilməsi
- ☐ istehsalın mexanikləşdirilməsi və avtomatlaşdırılması, yeni texnikanın tətbiqi və mövcud avadanlıqların modernləşdirilməsi
- ☐ istehsalın mexanikləşdirilməsi və mövcud avadanlıqların modernləşdirilməsi, kadrların mədəni-texniki və mənəvi səviyyəsinin yüksəldilməsi, istehsalın təmərküzləşmə və ixtisaslaşma səviyyəsi artırılması
- ☐ mövcud avadanlıqların modernləşdirilməsi, məhsulun keyfiyyətinin yüksəldilməsi, yəni texnologiya proseslərinin işlənməsi və tətbiqi
- ☐ yəni texnologiya proseslərinin işlənməsi və tətbiqi, istehsalın idarə edilməsinin təkmilləşdirilməsi, iş yerlərinin səmərəli təşkili, kollektivin əmək məhsuldarlığını yüksəltməsi üçün əlverişli maliyyə və digər iqtisadi stimulların yaradılması

551 əmək məhsuldarlığını yüksəltməyin iqtisadi amillərinə aşağıdakılardan hansı aiddir?

- ☐ istehsalın təmərküzləşmə və ixtisaslaşma səviyyəsinin yüksəldilməsi
- ☐ istehsalın idarə edilməsinin təkmilləşdirilməsi
- ☐ elmi-texniki tərəqqinin nailiyyətlərinin istehsalda tətbiqi
- ☐ yəni texnologiya proseslərinin işlənməsi və tətbiqi
- ☒ işçilər üçün əlverişli maliyyə və digər iqtisadi stimulların yaradılması

552 əməyin ödənilməsinin işəməz formasının tətbiqi şərti hansıdır?

- ☐ materiallardan israfçılıqla istifadə olunması
- ☐ texnoloji qaydaların pozulması
- ☒ görülən işlərin dəqiq hesablanmasının mümkünliyi
- ☐ əməliyyatların ardıcılıqla yerinə yetirilməsi
- ☐ avadanlıqlara xidmətin təşkilinin birqada üsulunun tətbiqi

553 Kimlər üçün əməyin ödənilməsinin dolayı işəməz formasından istifadə olunur?

- ☐ xidmətçilər
- ☒ köməkçi fəhlələr
- ☐ əsas fəhlələr
- ☐ rəhbərlər
- ☐ mütəxəssislər

554 Kadr axıcılığının motiv-lərinə aid deyil:

- ☒ istehsalın təmərküzləşmə səviyyəsi yüksəldilməsi
- ☐ ixtisasın artırılması im-kanlarının yoxluğu
- ☐ əmək şəraitinin əlverişsiz və əmək haqqının səviyyəsinin aşağı olması
- ☐ işin möv-süm-lü olması
- ☐ xidməti vəzifə üzrə inkişaf im-kanlarının yoxluğu

555 Növbədaxili iş vaxtı itkilərinə aiddir:

- ☐ müdiriyyətin icazəsinə görə işdə olmama
- ☐ xəstəlik üxəndən boşdayanma
- ☐ üzürsüz səbəbdən işdə olmama
- ☐ bütün günü boşdayanma
- ☒ materialın emal üçün gecikməsi

556 İş yerinə xidmət vaxtı norması nədir?

- ☒ fəhlənin avadanlıqların və iş yerinin işçi vəziyyətdə saxlanması ilə əlaqədar sərf etdiyi vaxtın plan ölçüsüdür
- ☐ rəhbərə bilavasitə tabe olan işçilərin sayının plan ölçüsüdür
- ☐ müəyyən müddət ərzində bri-qa-da tərəfindən yerinə yetirilməli olan zəruri çeşid və həjmdə iş-lərin plan ölçüsüdür
- ☐ müəyyən işin yerinə yetirilməsi üçün zəruri olan müəyyən peşə-ixtisas tərkibdə işçilərin sayının plan ölçüsüdür
- ☐ məhsul vahidinin hazırlanması və ya müəyyən həjm-də işin yerinə yetirilməsi üçün zəruri olan iş vaxtının plan ölçüsüdür

557 Aşağıdakılardan hansı gömrük rejiminə daxil deyildir?

- ☐ tranzit
- ☐ gömrük anbarı
- ☒ konsiqnasiya
- ☐ gömrük ərazisində emal
- ☐ təkrar idxal

558 Aşağıdakılardan hansı gömrük rejiminə daxil deyildir?

- ☒ lisenziyaləşdırma
- ☐ təkrar ixrac
- ☐ sərbəst anbar
- ☐ rüsumsuz ticarət mağazası
- ☐ əmtəələri məhv etmə

559 Aşağıdakılardan hansı gömrük dəyərinin müəyyən olunması üsuluna aid deyil?

- ☒ analitik üsul ilə
- ☐ eyni məhsulların sövdələşmə qiyməti ilə
- ☐ gətirilən məhsulların sövdələşmə qiyməti ilə
- ☐ həmcins məhsulların sövdələşmə qiyməti ilə
- ☐ dəyərin çıxılması üsulu ilə

560 Xarici iqtisadi əlaqələr üzrə ölkənin iqt-i-sadi siyasət tədbirlərinə aşağıdakılardan hansı aiddir?

- ☐ məh-su-lun alınması və gətirilmə yerinədək çəkilmiş bütün xərcləri minimumlaşdıran tədbirlər aiddir
- ☐ istehsalın və əməyin təşkilinin təkmilləşdirilməsinə yönəldilmiş tədbirlər aiddir
- ☐ qiymətləndirilən məhsulun ixrac edən ölkədə istehsalı xərclərinin səviyyəsini məhdudlaşdıran tədbirlər aiddir

- ☒ kvotalaşdırma, lisenziyalaşdırma, limitləşdirmə, minimum və maksimum qiymətlərin müəyyən edilməsi və s.-dən ibarət olan xarici iqtisadi fəaliyyəti stimullaşdıran və ya məhdudlaşdıran tədbirlər aiddir
- ☐ sürətli amortizasiya, vergi güzəştləri, əmək haqqının minimum əmək haqqı və s.-ni nəzərdə tutan tədbirlər aiddir

561 Aşağıdakılardan hansı xarici iqtisadi fəaliyyətin iqtisadi tən-zimləmə üsullarına aid deyil?

- ☐ gömrük rüsum-larını, standartların tətbiq edilməsi
- ☐ inzibati maneələrin aradan qaldırılması
- ☒ xarici iqtisadi fəaliyyətin lisenziyalaşdırılması
- ☐ xidmətlərin məhdudlaşdırılması
- ☐ valyuta kursu-nun idarə edilməsi, vergi mexa-nizmi

562 Kompensasiya rüsumları hansı halda tətbiq edilir?

- ☐ adətən məhsulların idxalının yerli isteh-sal-çı-la-ra ziyan vuran və ya ziyan vura biləcək kəmiyyət və şərtlərlə hə-yata keçirildiyi halda iqtisadi təhlükəsizlik tədbiri kimi və bəzi ö-l-kələrin və onların ittifaqlarının ölkənin mənafeyinə toxunan ayrı-seçkilik və digər hərəkətlərinə javab tədbiri kimi tətbiq edilir
- ☐ idxal olunan məhsulların qiyməti ölkənin gömrük ərazisinə gətirildiyi anda ixrac olunduğu ölkədəki real dəyərindən xeyli aşağı olduğu təqdirdə və belə bir idxal bu qəbildən olan yerli məhsulların istehsalçılarna ziyan vurduqda və onların istehsalının təşkilinə və genişləndirilməsinə maneçilik yaratdığı hallarda tətbiq edilir
- ☒ ölkənin gömrük ərazisinə gətirilən məh-sulların istehsalı və ixracı zamanı birbaşa və dolaylı subsidi-yalar-dan istifadə olun-duqda və bu idxal yerli istehsalçıların iqt-tisa-di mənafeyinə ziyan vura biləcəyi təqdirdə tətbiq olunur
- ☐ gömrük sərhədindən keçirilərkən onlar üçün faktiki ödənilmiş və ya ödənilməli olan sövdələşmə xərclərinə tətbiq olunur
- ☐ konkret ölkəyə müəyyən məhsul növü-nün və ya bütün növ məhsulların idxalını və ya ixracının, və ya bunların hər ikisinin qadağa edilməsi zamanı tətbiq olunur

563 Antidempinq rüsumları hansı halda tətbiq edilir?

- ☐ konkret ölkəyə müəyyən məhsul növü-nün və ya bütün növ məhsulların idxalını və ya ixracının, və ya bunların hər ikisinin qadağa edilməsi zamanı tətbiq olunur
- ☐ adətən məhsulların idxalının yerli isteh-sal-çı-la-ra ziyan vuran və ya ziyan vura biləcək kəmiyyət və şərtlərlə hə-yata keçirildiyi halda iqtisadi təhlükəsizlik tədbiri kimi və bəzi ö-l-kələrin və onların ittifaqlarının ölkənin mənafeyinə toxunan ayrı-seçkilik və digər hərəkətlərinə javab tədbiri kimi tətbiq edilir
- ☒ idxal olunan məhsulların qiyməti ölkənin gömrük ərazisinə gətirildiyi anda ixrac olunduğu ölkədəki real dəyərindən xeyli aşağı olduğu təqdirdə və belə bir idxal bu qəbildən olan yerli məhsulların istehsalçılarna ziyan vurduqda və onların istehsalının təşkilinə və genişləndirilməsinə maneçilik yaratdığı hallarda tətbiq edilir
- ☐ ölkənin gömrük ərazisinə gətirilən məh-sulların istehsalı və ixracı zamanı birbaşa və dolaylı subsidi-yalar-dan istifadə olun-duqda və bu idxal yerli istehsalçıların iqt-tisa-di mənafeyinə ziyan vura biləcəyi təqdirdə tətbiq olunur
- ☐ gömrük sərhədindən keçirilərkən onlar üçün faktiki ödənilmiş və ya ödənilməli olan sövdələşmə xərclərinə tətbiq olunur

564 Konsiqnasiya yolu ilə ixrac əməliyyatları nədir?

- ☒ xarici subyektlərlə bağlanmış müqavilələrə əsasən respublika hüduqlarından kə-nar-da müəyyən müddət ərzində satmaq məqsədilə məhsulların ixrac edilməsidir
- ☐ əməliyyatları ölkənin gömrük ərazi-si-nə daxil olan xarici mənşəli malları yenidən emal etmədən digər xa-rici ölkələrə ixracını nəzərdə tutur
- ☐ xarici ölkələrdə xidmət gös-təril-məsi, lizinq əməliyyatlarının aparılması, sərgilərdə, yarmar-ka-lar-da iştirakı və s. üçün məhsulların – yenidən işlənmədən – ölkəyə qaytarılması şərtlə ixracıdır
- ☐ idxal olunan əm-təə-lər gömrük rüsumları və vergilər alınmadan, həmçinin iqtisadi si-yasət tədbirləri tətbiq edilmədən, yerli məhsullara isə ixrac göm-rük re-jimi tətbiq etməklə, onların müvafiq ərazi sərhədlərində və ya bi-nalarda (yerlərdə) yerləşdirilməsi və istifadəsinə əsaslanır
- ☐ gömrük rejimi ölkə ərazi-sindən aparılmış əmtəələrin müəyyən müddətdə gömrük rüsumları və vergilər alınmadan gəriyə gətirilməsinə əsaslanan rejimdir

565 Təkrar ixrac (reeksport) əməliyyatları:

- ☐ kvotalaşdırma, lisenziyalaşdırma, limitləşdirmə, minimum və maksimum qiymətlərin müəyyən edilməsi və s.-dən ibarət olan xarici iqtisadi fəaliyyəti stimullaşdıran və ya məhdudlaşdıran tədbirlər aiddir
- ☒ ölkənin gömrük ərazi-si-nə daxil olan xarici mənşəli malları yenidən emal etmədən digər xarici ölkələrə ixracını nəzərdə tutur
- ☐ xarici ölkələrdə xidmət göstərilməsi, lizinq əməliyyatlarının aparılması, sərgilərdə, yarmarkalarda iştirakı və s. üçün məhsulların – yenidən işlənmədən – ölkəyə qaytarılması şərtlə ixracıdır
- ☐ kəşflər, firma nişanları, patent-lər, "nou-hau", müəllif hüquqları və digər-lə-ri-nin istifadəsinə görə vaxtaşırı ödənilən lisenziya haqqıdır
- ☐ gömrük rejimi ölkə ərazi-sindən aparılmış əmtəələrin müəyyən müddətdə gömrük rüsumları və vergilər alınmadan geriye gətirilməsinə əsaslanan rejimdir

566 Embargo:

- ☐ xarici şirkətin müəyyən haqq müqəbi-lin-də mineral xammalın kəşfiyyatı və hasilatını aparması üzrə məsələləri əks edir
- ☐ müəyyən müddət ərzində siyahıya daxil edilmiş əmtəələrin maneəsiz idxal və ixrac olunmasına icazəni əks edir
- ☒ konkret ölkəyə müəyyən məhsul növü-nün və ya bütün növ məhsulların idxalını və ya ixracının, və ya bunların hər ikisinin qadağan edilməsidir
- ☐ xarici subyektlərlə bağlanmış müqavilələrə əsasən respublika hüddudlarından kənar-da müəyyən müddət ərzində satmaq məqsədilə məhsulların ixrac edilməsidir
- ☐ müəyyən müddət ərzində konkret əmtəənin idxal və ixracına tətbiq olunan dəyər və natural ifadədə yol verilə bilən məhdudiyyətləri əks etdirir

567 "Franko-anbar (satıcı)" nədir?

- ☐ məhsulgöndərmənin şərtinə görə, yük istehlakçının "məskun-laş-dığı" dəmiryolu stansiyasının ünvanına istehsalçı müəssisə tərəfindən göndərilir
- ☒ müqaviləyə görə satıcı məhsulunu öz anbarından alıcı müəssisəyə təhvil verir
- ☐ istehsalçı öz məhsulunu istehlakçının "məskunlaşdığı" məkanda onun anbarına təhvil verirsə, bu halda bütün xərclər – yükləmə, nəqləmə, boşaltma, məhsulun korlanması riski ilə əlaqədar xərclər əmtəənin qiymətinə əlavə edir
- ☐ məhsul göndərən müəssisə istehlakçı müəssisədə xammal-materialı istehsal istehlakına hazırlayır
- ☐ müqaviləyə görə alıcı müəssisə məhsulu əmtəə birjasından təhvil alır

568 Aşağıdakılardan hansı gömrük rejiminə daxil deyildir?:

- ☐ dövlətin xeyrinə əmtəədən imtina
- ☐ sərbəst gömrük zonası
- ☐ gömrük nəzarəti altında emal
- ☐ sərbəst dövriyyə üçün buraxılış
- ☒ frəncayzinq

569 Aşağıdakılardan hansı əsaslı vəsait qoyuluşunun təkar istehsal quruluşunu xarakterizə edən göstəricilərə aid deyil?

- ☐ müəssisənin texniki cəhətdən silahlan-dırılmasına çəkilən xərclərin əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi məbləğində xüsusi çəkisi
- ☐ müəssisənin rekonstruksiya edilməsinə çəkilən xərclərin əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi məbləğində xüsusi çəkisi
- ☐ mövcud güclərin genişləndirilməsinə çəkilən xərclərin əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi məbləğində xüsusi çəkisi
- ☒ əsas fondların amortizasiyasının əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi məbləğində xüsusi çəkisi
- ☐ yeni tikin-tiyə çəkilən xərclərin əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi məbləğində xüsusi çəkisi

570 İnvestisiya layihələrinin səmərəliliyinin təhlili aşağıdakı hissələrdən ibarətdir:

- ☐ sosioloji, sosial, siyasi-iqtisadi təhlil
- ☐ sosial-iqtisadi, maliyyə, texnoloji təhlil
- ☒ ümumiqtisadi, texniki-iqtisadi, maliyyə təhlili
- ☐ texniki-iqtisadi, maliyyə təhlili, sosioloji
- ☐ ümumiqtisadi, texniki-iqtisadi, texnoloji təhlil

571 İnvestisiya layihəsinin texniki-iqtisadi əsaslandırılması nədir?

- ☐ müəyyən olunmuş rentabellik səviyyəsində investisiyanın həyata keçirilməsinin sosial-psixoloji, siyasi-iqtisadi və ekoloji imkanlarının tədqiqidir
- ☐ müəyyən olunmuş rentabellik səviyyəsində investisiyanın həyata keçirilməsinin istehsal güclərinin artımına təsirinin tədqiqidir
- ☒ müəyyən olunmuş rentabellik səviyyəsində investisiyanın həyata keçirilməsinin texniki, iqtisadi, ekoloji və maliyyə imkanlarının tədqiqidir
- ☐ müəyyən olunmuş rentabellik səviyyəsində investisiyanın həyata keçirilməsinin fondveriminin yüksəldilməsinə təsirinin tədqiqidir
- ☐ müəyyən olunmuş rentabellik səviyyəsində investisiyanın həyata keçirilməsinin mənəvi aspektlərinin tədqiqidir

572 İnvestisiya qoyuluşlarının optimal variantının seçilməsində əsas göstərici hansıdır?

- ☒ xalis cari dəyər
- ☐ maya dəyəri
- ☐ kapital qoyuluşunun qaytarılma müddəti
- ☐ məhsulun əmək tutumu
- ☐ məhsulun kapital tutumu

573 Aşağıdakı alternativ investisiya layihələri variantlarından hansı seçilməlidir?

- ☐ xalis cari dəyər 100 manata bərabərdir
- ☐ xalis cari dəyər 300 manata bərabərdir
- ☐ xalis cari dəyər 200 manata bərabərdir
- ☐ xalis cari dəyər 150 manata bərabərdir
- ☒ xalis cari dəyər 350 manata bərabərdir

574 Müxtəlif investisiya layihələrinin müqayisəsi və seçilməsi hansı göstəricilər vasitəsilə həyata keçirilir?

- ☐ məhsulun rentabelliği; mənfəətin həcmi, daxili rentabellik norması
- ☐ istehsal olunmuş məhsulun həcmi, reallaşdırılmış məhsulun həcmi, fondverimi
- ☒ xalis cari dəyər, daxili rentabellik norması, ödənmə müddəti
- ☐ daxili rentabellik norması, əmək məhsuldarlığı, materialtutumu
- ☐ investisiyanın ödənilmə əmsalı, mütləq səmərəlilik göstəricisi, əmək məhsuldarlığı

575 Hansı halda investisiya layihəsinin qəbul edilməsi haqında qərar verilə bilər?

- ☒ xalis cari dəyər sıfırdan böyükdür
- ☐ fondverimi sıfıra bərabərdir
- ☐ əmək məhsuldarlığı sıfıra bərabərdir
- ☐ xalis cari dəyər 0-dan kiçikdir
- ☐ istehsal gücündən istifadə əmsalı 0,5-ə bərabərdir

576 Aşağıdakı alternativ investisiya layihələri variantlarından hansı seçilməlidir?

- ☒ xalis cari dəyər sıfırdan böyükdür
- ☐ xalis cari dəyər 0-dan kiçikdir

- ☐ daxili rentabellik norması diskont dərəcəsinə bərabərdir
- ☐ fondverimi sifıra bərabərdir
- ☐ istehsal gücündən istifadə əmsalı 0,5-ə bərabərdir

577 İnvestisiya kimi sahibkarlıq obyektlərinə nə qoyula bilməz?

- ☐ pul, məqsədli bank əmanətləri, kreditlər, paylar, səhmlər və başqa qiymətli kağızlar
- ☐ daşınan və daşınmaz əmlak
- ☒ işçi qüvvəsi, müavinətlər və bank lisenziyası
- ☐ bu və ya digər istehsal növünün təşkili üçün zəruri olan, ancaq patentləşdirilməmiş, texniki sənədləşdirilmə, vərdiş və istehsalat təcrübəsi kimi tərtib edilmiş texniki, texnoloji, kommersiya və digər biliklərin məcmusu
- ☐ müvafiq qaydada rəsmiləşdirilmiş elmi-təcrübi və digər intellektual sərvətlər

578 Müəssisələrdə hansı istiqamətə investisiya yönəldilmir?

- ☐ müəssisənin istehsal ehtiyatlarının bərpasına
- ☒ işçilərin əmək haqqının artırılmasına
- ☐ istehsal güclərinin genişləndirilməsinə
- ☐ yeni məhsul növlərinin işlənməsinə
- ☐ texnika və texnologiyanın modernləşdirilməsinə

579 Aşağıdakılardan hansı müəssisədə investisiya fəaliyyətinin maliyyələşdirilməsi mənbələrinə aid deyil?

- ☐ borc maliyyə vəsaitləri
- ☐ büdcədən və büdcədən kənar fondlardan məqsədli investisiya ayırmaları
- ☒ işçilərin əmək haqqı və sosial sığortaya ayırmalar
- ☐ istiqrazların yerləşdirilməsindən cəlb edilən vəsaitlər
- ☐ səhmlərin yerləşdirilməsindən cəlb edilən vəsaitlər

580 Aşağıdakılardan hansını kapital əmələ gətirən investisiyaya aid etmək olmaz?

- ☐ yeni müəssisələr tikilməsinə investisiya qoyuluşu
- ☐ fəaliyyət göstərən müəssisələrin genişləndirilməsinə investisiya qoyuluşu
- ☒ qiymətli kağızların alınmasına investisiya qoyuluşu
- ☐ müəssisənin texniki cəhətdən yenidən qurulmasına investisiya qoyuluşu
- ☐ müəssisənin rekonstruksiya edilməsinə investisiya qoyuluşu

581 İdarəetmə sistemi:

- ☐ idarəetmə subyekti ilə idarə olunan obyektin məcmusudur
- ☐ idarəetmənin strukturu, idarəetmə qərarlarının, idarəetmə kadrlarının məcmusudur
- ☐ idarəetmə qərarlarının və idarəetmə kadrlarının məcmusudur
- ☒ idarəetmə məqsədlərinin, idarəetmənin strukturu, forma və metodlarının məcmusudur
- ☐ idarəetmə məqsədlərinin, idarəetmədə istifadə olunan texnikanın, idarəetmə qərarlarının məcmusudur

582 İdarəetmədə qarşıya qoyulan məqsədlər hansı tələbə cavab verməyə bilər?

- ☐ məqsədlərin uzlaşması, vəhdətdə olması və bir-birinə zidd olmaması
- ☒ təhcizatçıların mənafeyinə tabe olması
- ☐ real olması (yerinə yetirilməsinin mümkün olması)
- ☐ çevik olması
- ☐ icraçılar üçün aydın olması

583 Müəssisədə idarə etmə mexanizminin hansı təşkilati quruluşunda idarəetməni bütünlükdə müəyyən kollektivə başçılıq edən xətti rəhbərlər həyata keçirir, onlara isə ayrı-ayrı qərarları

hazırlayarkən ixtisaslaşmış funksional aparrat kömək edir?

- ☐ matrisa quruluşu
- ☐ funksional quruluşu
- ☒ qərargah quruluşu
- ☐ proqram məqsədli və çevik quruluşu
- ☐ xətti quruluşu

584 Müəssisədə idarə etmə mexanizminin hansı təşkilati quruluşunda obyektlər üzrə rəhbərlərin ayrılır və bunlardan hər biri həmin obyektin idarə edilməsi ilə əlaqədar olan bütün qərarları işləyib hazırlayır və qəbul edir?

- ☐ qərargah quruluşu
- ☒ xətti quruluş
- ☐ matrisa quruluşu
- ☐ proqram məqsədli və çevik quruluş
- ☐ funksional quruluş

585 Müəssisədə idarə etmə mexanizminin hansı təşkilati quruluşunda kollektivin idarə edilməsinə dair bütün iş növləri müxtəlif funksional bölmələr arasında bölüşdürülür və bu bölmələrdən hər biri müəyyən işləri yerinə yetirir?

- ☐ xətti quruluş
- ☐ qərargah quruluşu
- ☐ matrisa quruluşu
- ☒ funksional quruluş
- ☐ proqram məqsədli və çevik quruluş

586 İdarəetmə prosesi nədir?

- ☐ rəhbər kadrların və mütəxəssislərin seçilməsi və yerləşdirilməsi, onların əməyinin təşkili, əməyin iyerarxiyası və funksional bölgüsünün formalaşması, idarəetmə orqanları aparatının quruluşunun müəyyənləşdirilməsi və işçilərin sayının müəyyən olunması, müəssisənin fəaliyyətini tənzimləyən qanunların qəbul edilməsi kimi əməliyyatlar kompleksi başa düşülür
- ☐ gələcəkdə həyata keçiriləcək fəaliyyətin parametrlərinin müəyyən edilməsi, qarşıya qoyulmuş məqsədlərə nail olmaq üçün layihələrin hazırlanması, müəssisələrin yaradılması proseslərinin məcmusu başa düşülür
- ☐ müəssisənin qarşısında qoyulmuş sosial-iqtisadi məqsədlərə nail olmanın yolları və metodlarını müəyyənləşdirilməsi, istehsalın avtomatlaşdırılması və mexanikləşdirilməsi başa düşülür
- ☒ idarə olunan obyektin qarşısında duran vəzifələrin müəyyən edilmiş müddətə və ehtiyatlardan səmərəli istifadə etməklə yerinə yetirilməsinə yönəldilmiş idarəetmə qərarlarının əsaslandırılması, qəbul edilməsi və icrasının təşkili məqsədilə qarşılıqlı əlaqədə və müəyyən ardıcılıqla yerinə yetirilən müxtəlif xarakterli əmək və maşın əməliyyatlarının kompleksi kimi başa düşülür
- ☐ işçilərin peşə-ixtisas tərkibinin müəyyənləşdirilməsi, əmək məhsuldarlığına təsir edən amillərin araşdırılması, istehsalın avtomatlaşdırılması və mexanikləşdirilməsi kimi ardıcıl əməliyyatların məcmusu başa düşülür

587 Strategiya nədir?

- ☐ perspektiv dövr üçün iqtisadi inkişaf və sosial tərəqqinin əsas problemlərinin həlli yollarına, strateji məqsədlərə nail olmaq üçün qarşıya qoyulan vəzifələrin yerinə yetirilməsinə dair elmi cəhdlərdən əsaslandırılmış təsvər, mülahizə və tövsiyələrin məجمusudur
- ☒ uzun müddət üçün müəyyən edilmiş, rəqabət üstünlüklərinin və səmərəliliyin artırılması əsasında stabil iqtisadi göstəricilərə və bu göstəricilərin artımına nail olmağa imkan verən istiqamətlərin, fəaliyyət qaydaları və normalarının məجمusudur
- ☐ dövlət və təsərrüfat subyektləri tərəfindən müəyyən dövr ərzində icrası nəzərdə tutulan təsərrüfat tədbirləri üzrə məqsəd və vəzifələrin məجمusudur
- ☐ məqsədi, məzmunu, həcmi, metodları, ardıcılığı, icra olunma vaxtı göstərilməklə müəyyən bir dövr üçün yerinə yetirilməsi nəzərdə tutulan iş və tapşırıqların məجمusunu özündə əks etdirən sənəddir

- ☐ müəssisənin istehsal və maliyyə planlarının məcmusudur

588 Aşağıdakılardan hansı idarəetmənin əsas funksiyası olan planlaşdırmanın əhatə etdiyi mərhələlərə aid deyil?

- ☐ problemin təhlili və proqnozlaşdırma mərhələləri
☐ qəbul edilmiş qərarların qiymətləndirilməsi mərhələsi
☐ alternativ variantların müəyyən olunması mərhələsi
☐ məqsədlərin müəyyən edilməsi mərhələsi
☒ istehsal prosesinin ünsürləri arasında kooperasiyasının yaradılması mərhələsi

589 Aşağıdakılardan hansı idarəetmənin sosial-psixoloji metodunun təsir vasitələrinə aid deyil?

- ☐ işçilərin əməyə maraqlarının və yaradıcılıq təşəbbüslərinin artırılması
☐ işçi heyətinin təsərrüfat fəaliyyətinə və onun təşkilinə təsiri
☐ müəssisədə istehsalat mədəniyyətinin yüksəldilməsi
☒ əməyin normalaşdırılması
☐ əxlaq normaları və tərbiyəvi motivlər

590 İdarəetmə funksiyası dedikdə nə başa düşülür?

- ☐ idarəetmə məqsədlərinin və istehsalın təşkili prinsiplərinin məcmusu başa düşülür
☐ idarəetmə məqsədlərinin və vəzifələrinin məcmusu başa düşülür
☐ idarəetmə vəzifələrinin və metodlarının məcmusu başa düşülür
☒ idarəetmə vəzifələrini yerinə yetirmək üsulları və vasitələrinin məcmusu başa düşülür
☐ idarəetmə məqsədlərinin və metodlarının məcmusu başa düşülür

591 "Nail olunmuş səviyyədə" planlaşdırma:

- ☐ müəssisənin inkişaf planının məkan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş tədbirlər sistemini özündə əks etdirir
☐ planların tərtib olunmasının elmi bəzəti olan norma və normativlərə əsaslanır
☒ istehsal-təsərrüfat tapşırıqlarının müəssisənin fəaliyyətini əks etdirən göstəricilərin faktiki formalaşmış dinamikası əsasında müəyyən olunmasına əsaslanır
☐ müəssisənin ayrı-ayrı bölmələri arasında ən səmərəli proporsiya və kəmiyyət əlaqələrini müəyyən
☐ müəssisənin inkişaf planının məkan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş tədbirlər sistemini özündə əks etdir

592 əmtəəlik məhsula daxil edilmir:

- ☐ reallaşdırılmış məhsul
☐ plan ilinin axırı üçün hazır məhsul qalığı
☐ plan ilinin əvvəli üçün hazır məhsul qalığı
☒ bitməmiş istehsal qalığının dəyişməsi
☐ ilin əvvəli və axırı üçün pulu ödənilməyən satılmış məhsul

593 Aşağıdakılardan hansı operativ-istehsal planlaşdırılmasının vəzifələrinə aid deyil?

- ☐ istehsal proqramının və müəssisənin inkişaf planının digər göstəricilərinin vaxta görə yerinə yetirilməsinin dəqiqləşdirilməsi
☒ müəssisənin mənfəətinin bölgüsü qaydalarının hazırlanması
☐ yerinə yetirilməsi müddətləri göstərilməklə tapşırıqların konkretləşdirilməsi və sex, sahə, briqada və iş yerlərinə göndərilməsi
☐ istehsal prosesinin gedişinə nəzarət və onun tənzimlənməsi
☐ əlaqəli sex, sahə, briqada və iş yerlərinin fəaliyyətlərinin əlaqələndirilməsi

594 Fondverimi göstəricisinin səviyyəsinin artırılması tapşırıqları müəssisənin inkişaf planının hansı

bölməsinə aiddir?

- ☒ istehsalın iqtisadi səmərəliliyinin yüksəldilməsi planı
- ☐ məhsulun istehsalı və reallaşdırılması planı
- ☐ məhsulun istehsalı və reallaşdırılması xərcləri planı
- ☐ investisiya və yeni texnikanın tətbiqi planı
- ☐ maliyyə planı

595 Məhsulun istehsalı və reallaşdırılması xərcləri planıda:

- ☐ müəssisənin pul mədaxili və məxaricini, büdcə, bank və digər subyektlərlə hesablaşmaları əks olunur
- ☐ ayrı-ayrı məhsul növlərinin istehsalı üzrə natəbii və dəyər ifadəsində tapşırıqlar nəzərdə tutulur
- ☐ işçilərin zəruri sayı, əmək haqqı fondunun həjmi müəyyən olunur, əmək məhsuldarlığının artırılması, kadrın hazırlanması və yenidən hazırlanması üzrə tapşırıqlar öz əksini tapır
- ☐ müəssisənin inkişaf planının məkan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş tədbirlər sistemini özündə əks etdirir
- ☒ plan üzrə reallaşdırılan və əmtəlik məhsulun maya dəyəri, ayrı-ayrı məhsulların maya dəyəri üzrə tapşırıqlar öz əksini tapır

596 Operativ-istehsal planlaşdırılması?

- ☐ müəssisədə yeni bölmələrin tikintisi, elmi-tədqiqat işlərinin aparılması, innovasiya işləmələri, yeni məhsulların mənimlənməsi, mütərəqqi texnologiyaların tətbiqi, istehsal proseslərinin mexanikləşdirilməsi və avtomatlaşdırılması və s. üzrə tapşırıqları özündə əks etdirir
- ☐ müəssisədə mənfəət və rentabellik planlaşdırılmasını özündə əks etdirir
- ☐ müəssisənin pul mədaxili və məxaricini, büdcə, bank və digər subyektlərlə hesablaşmaları özündə əks etdirir
- ☐ müəssisədə istehsal heyətinin əmək şəraitinin, məişət və istirahət problemlərinin həlli üzrə tədbirləri özündə əks etdirir
- ☒ müəssisənin inkişaf planının məkan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş tədbirlər sistemini özündə əks etdirir

597 Planlaşdırmanın fasiləsizliyi:

- ☐ istehsal-texniki vəzifələrin həllinin alternativ variantlarının hazırlanması ilə əldə edilir
- ☐ müəssisənin pul mədaxili və məxaricini, büdcə, bank və digər subyektlərlə hesablaşmaları əks etdirir
- ☒ uzunmüddətli və qısamüddətli planların qarşılıqlı əlaqələndirilməsi yolu ilə təmin edilir
- ☐ müəssisənin inkişaf planının məkan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş tədbirlər sistemini özündə əks etdirir
- ☐ hər bir istehsal vahidi planının digər bölmələrin fəaliyyət planları arasında qarşılıqlı əlaqə, planlaşdırılan obyektin və onunla əlaqədar olan bölmələrin fəaliyyətilə bağlı olan bütün işlərin planda tam əks olunması deməkdir

598 Planlaşdırmanın iyerarxiyası əlamətinə görə planlar hansı növlərə bölünür?

- ☐ taktiki, analitik, operativ
- ☐ taktiki, funksional, strateji
- ☒ strateji, taktiki, operativ
- ☐ strateji, direktiv, indikativ
- ☐ funksional, analitik, çevik

599 Planlaşdırmanın kompleksliliyi:

- ☐ istehsal-texniki vəzifələrin həllinin alternativ variantlarının hazırlanması ilə əldə edilir
- ☐ müəssisənin pul mədaxili və məxaricini, büdcə, bank və digər subyektlərlə hesablaşmaları əks etdirir
- ☐ uzunmüddətli və qısamüddətli planların qarşılıqlı əlaqələndirilməsi yolu ilə təmin edilir
- ☒ məhsul istehsalı planı ilə digər bölmələrin fəaliyyət planları arasında qarşılıqlı əlaqə, planlaşdırılan obyektin və onunla əlaqədar olan bölmələrin fəaliyyətilə bağlı olan bütün işlərin planda tam əks olunması

- ☐ de-mək- müəssisənin inkişaf planının mə-kan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş təd-birlər sistemini özündə əks etdirir

600 Satışın proqnozlaşdırılması metodlarına aid deyil?

- ☐ müxtəlif struktur rəhbərlərinin sorğusu əsasında proqnozlaşdırma
☒ müəssisədəki avadanlıqların məhsuldarlığının qiymətləndirilməsi əsasında proqnozlaşdırma
☐ müəssisənin ti-jə-rət agentlərinin və onun satış bölmələrinin rəhbərlərinin qi-y-mət-lən-dirmələri əsasında proqnozlaşdırma
☐ müəssisənin bazardakı satış payı əsasında proqnozlaşdırma
☐ satışın həjmində dəyişik-lik-lə-rə səbəb olan meyllər əsasında proqnozlaşdırma

601 Aşağıdakı fikirlərdən hansı yanlıştır?

- ☐ İstehsalın ic-timai təşkili formaları ictimai istehsalın intensivləşdirilməsi və səmərəliliyinin yük-səl-dil-məsinin amilidir
☐ İs-teh-salın təmərküzləşməsi istehsalın ictimai təş-kili for-maları arasında daha mürəkkəbidir
☐ İstehsalın ic-timai təşkili formaları ictimai əmək bölgüsünün dərinləşməsinin nəticəsidir
☐ İstehsalın təmərküzləşməsi, ixtisaslaşması, kooperativləş-mə-si və kombinələşməsi arasında sıx qarşılıqlı əlaqələr vardır
☒ İstehsalın ic-timai təşkili formaları ilə istehsalın səmərəliliyinin artırılması arasında birbaşa əlaqə yoxdur

602 İstehsalın təmərküzləşməsi nədir?

- ☐ bütün sənaye müəssisələrinin birliyi
☐ yerli müəssisələr tərəfindən sənaye istehsalının getdikcə artması
☐ istehsal həcmində kiçik müəssisələrdə həyata keçməsi prosesinin genişlənməsi
☒ sahədə məhsul istehsalı üzrə iri müəssisələrin xüsusi çəkirlərinin mütəmadi artması
☐ sənaye sahəsində kiçik müəssisələrin tamamilə iflası

603 Kombinəlanmış istehsalların təmərküzləşməsi aşağıdakılardan hansına təminat vermir?

- ☐ texnoloji pro-seslərin yerinə yetirilməsinin ardıcılığını təmin edir
☐ aralıq məh-sul və tullantılardan istifadə edilməsini təmin edir
☐ xammalın kompleks emalını təmin edir
☒ müəssisənin mənfəətinin düzgün bölüşdürülməsini təmin edir
☐ ətraf mühitin çirklənməsinin azalma-sını təmin edir

604 Müəssisənin optimal ölçüsü nədir?

- ☐ az xərcə daha az mənfəət əldə edilə bilən ölçüsüdür
☐ mənfəətlə xərcin mütənasiblik təşkil etdiyi ölçüsüdür
☐ çox xərcə daha çox mənfəət əldə edilə bilən ölçüsüdür
☒ az xərcə daha yüksək təsərrüfat nəticələrinə nail olunan ölçüsüdür
☐ minimum xərcə risksiz fəaliyyət göstərə bilən ölçüsüdür

605 Müəssisənin minimal səmərəli ölçüsü nədir?

- ☐ müəssisənin uzunmüddətli orta isteh-sal xərclərini maksimumlaşdıran istehsal həc-mi
☐ uzunmüddətli dövrdə müəssisənin mənfəətini maksimumlaşdıran istehsal həc-mi
☒ müəssisənin uzunmüddətli orta isteh-sal xərclərini minimuma endirə biləcək ən aşağı istehsal həc-midir
☐ istehsal həcmində artım tempi ilə məhsul vahidinə çəkilən xərclərin artım tempinin bərabər olması
☐ müəssisədə istehsalın təkrarlanma dərəcəsi

606 İstehsal miqyasının müsbət effekti nədir?

- ☐ bu, istehsal həcmnin artmasına uyğun olaraq məhsul satışı həcmlərinin artmasını əks etdirir
- ☐ bu, istehsal həcmnin artmasına uyğun olaraq məhsul vahidinə çəkilən xərclərin artmasını əks etdirir
- ☐ bu, istehsala əlavə investisiya qoyuluşu yolu ilə məhsul istehsalı həcmlərinin artırılmasını əks etdirir
- ☐ bu, istehsal həcmnin artması ilə müəssisənin təsərrüfat əlaqələrinin genişlənməsini əks etdirir
- ☒ bu, istehsal həcmnin artması ilə məhsul vahidinə çəkilən xərclərin azalmasını əks etdirir

607 İstehsal miqyasının mənfi effekti nədir?

- ☐ bu, istehsal həcmnin artması ilə məhsul vahidinə çəkilən xərclərin azalmasını əks etdirir
- ☐ bu, istehsal həcmnin azalması ilə məhsul vahidinə çəkilən xərclərin azalmasını əks etdirir
- ☒ bu, istehsal həcmnin artması ilə məhsul vahidinə çəkilən xərclərin artmasını əks etdirir
- ☐ bu, istehsal həcmnin azalması ilə müəssisənin mənfəətinin azalmasını əks etdirir
- ☐ bu, istehsal həcmnin azalması ilə məhsul vahidinə çəkilən xərclərin artmasını əks etdirir

608 Miqyas artımından qənaətin (miqyasın müsbət effektinin) davamlı olduğu sənaye sahələrinə aşağıdakılardan hansı xasdır:

- ☒ belə sahələrdə iri ölçülü müəssisələr üstünlük təşkil edir
- ☐ belə sahələrdə kiçik ölçülü müəssisələr üstünlük təşkil edir
- ☐ belə sahələrdə orta ölçülü müəssisələr üstünlük təşkil edir
- ☐ belə sahələrdə çoxlu sayda kiçik müəssisələr fəaliyyət göstərir
- ☐ belə sahələrdə kiçik və orta ölçülü müəssisələr üstünlük təşkil edir

609 Aşağıdakı istehsal sahələrindən hansında həm kiçik, həm orta, həm də iri müəssisələr təqribən eyni dərəcədə səmərəli fəaliyyət göstərə bilirlər?

- ☒ ağac emalı və mebel istehsalı
- ☐ polimer materialların istehsalı
- ☐ musiqi alətlərinin hazırlanması
- ☐ əlvan metallurgiya
- ☐ kombinləşdirilmiş yem istehsalı

610 İstehsalın təmərküzləşdirilməsinin iqtisadi səmərəliliyi nədə ifadə olunur?

- ☐ müəssisənin ölçülərinin artması nəticəsində yeni iş yerlərinin yaradılmasında
- ☒ müəssisənin ölçülərinin artması nəticəsində istehsalın texniki-iqtisadi gös-təricilərinin yaxşılaşmasında
- ☐ müəssisənin ölçülərinin artması nəticəsində bazarlara daha çox məhsul çıxarılmasında
- ☐ müəssisənin ölçülərinin artması nəticəsində xammal və materialların emalı imkanlarının genişlənməsində
- ☐ eyniadlı məhsul istehsalçıların sayının azalması nəticəsində sahənin idarə edilməsinin asanlaşmasında

611 Metallurgiya və elektro-energetikada istehsalın təmərküzləşməsinə müəyyən edən əsas amil hansıdır?

- ☒ əsas aqreqlərin orta gücü
- ☐ istehsalın texnologiyası və təşkili xarakteri
- ☐ istehsal alətlərinin kompleksi
- ☐ istehsalda istifadə edilən xammal və materialların həcmi
- ☐ istehsal xərclərinin həcmi

612 Aşağıdakı amillərdən hansı istehsalın ixtisaslaşdırılmasının dərinləşməsinə mənfi təsir göstərir?

- ☒ müəssisənin buraxdığı məhsulun nomenklatura və çeşidinin genişlənməsi
- ☐ elmi-texniki tərəqqinin yüksək tempi
- ☐ buraxılan məhsula perspektiv dövr üçün tələbatın artması və satış bazarının genişlənməsi
- ☐ buraxılan məhsulun çeşidinin uzunmüddətli və məqsədəuyğun konstruktiv sabitliyinin yaradılması

- ☐ müəssisədə məhsul buraxılışının təmərküzləşməsi və istehsalın optimal ölçüyədək artması

613 Aşağıdakı fikirlərdən hansı yanlıştır:

- ☐ müəssisə miqyasında istifadə olunan insan əməyinin, tətbiq edilən texnikanın xüsusiyyətləri əsasında bir sıra funksiya və əməliyyatlar üzrə öz tərkib hissələrinə parçalanması texniki əmək bölgüsünü əks etdirir
- ☐ müəyyən texnoloji əməliyyatların yerinə yetirilməsi üçün onların sex, istehsal sahəsi və iş yerləri arasında bölüşdürülərək cəmləşdirilməsi müəssisədaxili ixtisaslaşdırmanı əks etdirir
- ☐ bilavasitə müəssisə miqyasında istehsal fəaliyyətinin müxtəlif növləri üzrə tərkib ayırması fərdi əmək bölgüsünü əks etdirir
- ☒ müəyyən texnoloji əməliyyatların yerinə yetirilməsi üçün onların sex, istehsal sahəsi və iş yerləri arasında bölüşdürülərək cəmləşdirilməsi müəssisə miqyasında ixtisaslaşdırmanı əks etdirir
- ☐ sahənin ümumi istehsalında iri müəssisələrin payının artması nisbi təmərküzləşmədir

614 Aşağıdakı fikirlərdən hansı yanlıştır?

- ☐ istehsalın ixtisaslaşdırılması istehsalda yüksək məhsuldarlıqlı texnika və texnologiya tətbiq etməyə, kadrların peşəkarlığının yüksəlməsinə, müəssisənin təşkilatı və istehsal strukturunu təkmilləşdirməyə imkan yaradır
- ☒ bazar münasibətləri inkişaf etdikcə istehsalın ixtisaslaşması və kooperasiyalaşdırılmasının iqtisadi əhəmiyyəti tədricən azalır
- ☐ istehsalın ixtisaslaşdırılması əsasında səmərəliliyinin artırılması sahə və müəssisədə həyata keçirilən təşkilatı, texniki və iqtisadi tədbirlərlə əlaqədardır
- ☐ istehsalın ixtisaslaşması və kooperativləşməsi kiçik, orta və iri müəssisələr arasında səmərəli təsərrüfat əlaqələrinin qurulmasına imkan verir
- ☐ istehsalın ixtisaslaşması və kooperativləşməsi ayrı-ayrı məhsul növlərinin hazırlanmasının kütləvililiyini artırır, xüsusi, yüksək məhsuldarlığa malik avadanlığın tətbiqini asanlaşdırır

615 Aşağıdakı göstəricilərin hansı kooperasiyalaşma səviyyəsini təhlilində istifadə edilir?

- ☐ məhsul bahidinin material tutumu
- ☐ müəssisənin pərakəndə satış şəbəkəsinə verdiyi məhsulun həcmi
- ☐ məhsul vahidinin maya dəyərində enerji məsrəflərinin xüsusi çəkisi
- ☒ məhsul vahidinin maya dəyərində "satın alınmış yarımfabrikat və məmulatlar" adlı xərc maddəsinin xüsusi çəkisi
- ☐ ixtisaslaşmış sex və istehsal sahələrinin xüsusi çəkisi

616 Bir il ərzində müəssisə tərəfindən 1 milyon 800 min manatlıq ümumi məhsul buraxılışı həyata keçirilmişdir. Bunun 1 milyon 260 min manatını əsas (profil) məhsul təşkil etmişdir. Bu məlumatlar əsasında müəssisənin ixtisaslaşdırılması əmsalını hesablayın.

- ☐ 60 faiz
- ☐ 80 faiz
- ☐ 45 faiz
- ☒ 70 faiz
- ☐ 65 faiz

617 İstehsalın ixtisaslaşdırılmasının iqtisadi səmərəliliyinin əsas göstəriciləri hansılardır?

- ☒ məhsul istehsalına cari məsrəflərə və onun istehsalçı-lara çatdırılmasına çəkilən nəqliyyat xərclərinə qənaət, istehsalın ixtisaslaşdırılmasından əldə edilən illik iqtisadi səmərə
- ☐ ixtisaslaşdırılmış sex və sahələrin xüsusi çəkisi, bir iş yerinə düşən hissə-əməliyyatların sayı
- ☐ əsaslı vəsait qoyuluşunun ödənmə müddəti, müəssisələr arasında kooperasiya əlaqələrinin müddəti
- ☐ məhsul istehsalına cari məsrəflərə və onun istehsalçı-lara çatdırılmasına çəkilən nəqliyyat xərclərinə qənaət,) ixtisaslaşdırılmış sex və sahələrin mənfəətinin həcmi
- ☐ ayrı-ayrı detalların, qovşaqların, aqreqatların və pəstahların buraxılışı üzrə ixtisaslaşdırılmış və ya mərkəzləşdirilmiş istehsal-ların müəssisə və sexləri tərəfindən buraxılan məhsulların istehsalın ümumi həcmində xüsusi çəkisi, ixtisaslaşdırılmış sex və sahələrin xüsusi çəkisi

618 Əlvan metal filizlərinin emalı kombinatları üçün kombinələşmənin hansı forması səciyyəvidir?

- ☐ xammalın kompleks emalına görə
- ☐ xammalın ardıcıl emalına görə
- ☒ tullantılardan istifadəyə əsaslanan
- ☐ şaquli kombinələşdirmə
- ☐ üfiqi kombinələşdirmə

619 Aşağıdakı sənaye sahələrinin hansında kombinələşmə mümkün deyildir?

- ☐ ağac emalı sənayesi
- ☐ yeyinti sənayesi
- ☐ metallurgiya
- ☐ emal sənayesi
- ☒ hasilat sənayesi

620 Emal sənaye müəssisəsinin hasilat müəssisəsinə yaxınlaşdırılmasına əsaslanan kombinatlar hansı istehsallar üçün səciyyəvidir?

- ☐ kütləvi və seriyalı istehsallar üçün
- ☐ avtomatlaşdırılmış istehsallar üçün
- ☐ əmək predmetinə təsirin mexaniki üsullarının tətbiqinə əsaslanan istehsallar üçün
- ☒ əmək predmetinə təsirin kimyəvi üsullarının tətbiqinə əsaslanan istehsallar üçün
- ☐ əmək predmetinə təsirin fiziki üsullarının tətbiqinə əsaslanan istehsallar üçün

621 Kombinələşməyə daxil olan müəssisələrin texniki-iqtisadi vəhdəti nə deməkdir?

- ☐ kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələrin istehsal etdikləri məhsulların qiymətləri bir-birinə uyğunlaşdırılır
- ☐ kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələrdə eyniadlı və eyni keyfiyyətdə məhsullar istehsal olunur
- ☐ kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələrdə istifadə edilən avadanlıqlar eyni olur, məhsulun nomenklaturası və çeşidi məhdudlaşdırılır
- ☒ kombinatın ümumi gəlirləri kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələr arasında bərabər bölünür
- ☐ kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələrin istehsal gücləri öz ölçülərinə görə uzlaşdırılmış olur, məhsulun nomenklaturası və keyfiyyətinə görə isə bir-birilə analoq təşkil edirlər

622 Neft-kimya kombinatlarının istehsalları üçün kombinələşmənin hansı tipi səciyyəvidir?

- ☒ üfiqi kombinələşdirmə
- ☐ xammalın kompleks emalı
- ☐ şaquli kombinələşdirmə
- ☐ qarışıq əlaqələr
- ☐ tullantılardan istifadəyə əsaslanan

623 Toxuculuq kombinatları üçün kombinələşmənin hansı forması səciyyəvidir?

- ☐ xammalın kompleks emalına görə
- ☐ tullantılardan istifadəyə görə
- ☒ xammalın ardıcıl emalına görə
- ☐ üfiqi kombinələşmə
- ☐ istehsal-texniki

624 Aşağıdakılardan hansıları istehsal amillərindən istifadənin səmərəliliyini xarakterizə edən göstəricilərdir?

- ☐ ümumi milli məhsul, ümumi rentabellik, məhsul vahidinin maya dəyəri
- ☐ ümumi daxili məhsul, ümumi gəlir

- ☐ əmək haqqının səviyyəsi, mənfəət
- ☒ əmək məhsildarlığı, fondverimi, dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə əmsalı
- ☐ əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmi, əmtəəlik məhsul

625 Materialtutumu göstəricisi aşağıdakı resurslardan hansılarının istifadəsinin səmərəliliyini xarakterizə edir?

- ☐ informasiya resurslarının
- ☐ əmək resurslarının
- ☐ əsas və tədavül fondlarının
- ☒ xammal və material resurslarının
- ☐ maliyyə resurslarının

626 əməyin səmərəlilik dərəcəsini hesablamaq üçün aşağıda verilənlərdən hansından istifadə edilir?

- ☒ vaxt vahidi ərzində istehsal edilən məhsulun həcmi
- ☐ vaxt vahidi ərzində sərf edilən materialların həcmi
- ☐ vaxt vahidi ərzində sərf edilən elektrik enerjisi
- ☐ investisiya qoyuluşunun rentabelliği
- ☐ məhsul vahidinin istehsalına sərf edilən xərclər

627 Aşağıdakılardan hansı istehsalın səmərəliliyini xarakterizə etmir?

- ☐ məhsul vahidinin maya dəyərinin azaldılması
- ☒ işçilərin sayının artması
- ☐ material məsrəflərinə qənaət eilməsi
- ☐ məhsul vahidi istehsalına sərf olunan vaxtın azaldılması
- ☐ vaxt vahidi ərzində istehsal olunan məhsulun kəmiyyətə çoxaldılması

628 Aşağıdakılardan hansı istehsalın səmərəliliyini əks etdirir?

- ☐ hazır məhsul anbarında məhsul ehtiyatlarının artması
- ☒ məhsulun əmək-tutumunun azaldılması
- ☐ avadanlıqların istifadəsiz qalma müddətinin artması
- ☐ məhsulun satış həcmi azalması
- ☐ anbarında material ehtiyatlarının artması

629 Fondverimi göstəricisi istehsalın təşkili ünsürlərinin hansından istifadənin səmərəliliyini xarakterizə edir?

- ☒ istehsal əsas fondlarının
- ☐ müəssisənin tədavül fondlarının
- ☐ istehsal dövriyyə fondlarının
- ☐ müəssisənin ehtiyat fondlarının
- ☐ müəssisənin pul fondlarının

630 Müəssisədə istehsal amillərindən istifadəni xarakterizə edən iqtisadi səmərəlilik göstəricilərinə aid deyil:

- ☒ satışın rentabelliği göstəricisi
- ☐ fondverimi göstəricisi
- ☐ əmək məhsuldarlığı göstəricisi
- ☐ dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə sürəti göstəricisi
- ☐ dövriyyə vəsaitlərinin yüklənmə əmsalı

631 Hər hansı təşkilati-texniki tədbirin həyata keçirilməsinin iqtisadi səmərəliliyi necə müəyyən olunur?

- ☒ müəyyən vaxt vahidi ərzində (il) alınan iqtisadi səmərənin onun istehsalına sərf edilmiş canlı və maddiləşmiş əməyin kəmiyyətinə nisbəti kimi
- ☐ müəyyən vaxt vahidi ərzində (il) alınan iqtisadi səmərə ilə onun istehsalına sərf edilmiş canlı və maddiləşmiş əməyin kəmiyyəti ilə cəmlənməsi kimi
- ☐ müəyyən vaxt vahidi ərzində (il) alınan iqtisadi səmərənin onun istehsalına sərf edilmiş canlı və maddiləşmiş əməyin kəmiyyətinə hasili kimi
- ☐ müəyyən vaxt vahidi ərzində (il) alınan iqtisadi səmərənin onun istehsalına sərf edilmiş yalnız canlı əməyin kəmiyyətinə nisbəti kimi
- ☐ müəyyən vaxt vahidi ərzində (il) alınan iqtisadi səmərədən onun istehsalına sərf edilmiş bütün xərclərin kəmiyyətinin çıxılması kimi

632 Aşağıdakı fikirlərdən hansı yanlıştır?

- ☐ İctimai istehsalın iqtisadi səmərəliliyini düzgün qiymətləndirmək üçün onun meyarı və göstəriciləri elmi-nəzəri və metodoloji cəhətdən dəqiq əsaslandırılmalıdır
- ☐ Səmərəlilik göstəricisi – səmərə ilə xərclərin kəmiyyət nisbəti, ictimai istehsalın səmərəliliyinin keyfiyyət səciyyəsidir
- ☐ Hər hansı bir sosial-iqtisadi prosesin kəmiyyət və keyfiyyət cəhətlərini özündə tam və dəqiqliklə əks etdirən meyar və göstəricilər olmalıdır həmin prosesin qiymətləndirilməsi və idarə edilməsi mümkün deyildir
- ☒ İctimai istehsalın səmərəlilik meyarı və ümumiləşdirici (meyar) göstəricisi arasında heç bir əlaqə və bağlılıq yoxdur
- ☐ Səmərə öz-özlüyündə ictimai istehsalın səmərəliliyi haqqında təsəvvür yarada bilmir, çünki mütləq rəqəmdir, onu yaradan xərclərlə əlaqəsizdir

633 Səmərəlilik meyarı nədir?

- ☐ İstehsal fəaliyyətinin aralıq nəticəsi olaraq məhsul istehsalına çəkilmiş xərclərin kəmiyyətidir
- ☐ İstehsal fəaliyyətində istifadə edilən bütün resursların istehlak həcmidir
- ☐ İstehsal fəaliyyətinin nəticəsi olaraq istehsal edilmiş məhsulun ümumi həcmnin dəyər ifadəsidir
- ☒ İstehsal fəaliyyətinin son nəticəsi olaraq məhsul istehsalına çəkilmiş xərclərin gətirdiyi səmərədir
- ☐ İstehsal fəaliyyəti zamanı məhsul istehsalına çəkilmiş xərclərin faydalı hissəsidir

634 İctimai istehsalın iqtisadi səmərəliliyinin meyarı aşağıda göstərilənlərdən hansıdır?

- ☐ milli sərvət
- ☐ il ərzində yaradılmış ümumi milli məhsul
- ☒ il ərzində yaradılmış milli gəlir
- ☐ il ərzində yaradılmış ümumi daxili məhsul
- ☐ il ərzində yaradılmış xalis milli məhsul

635 Müəssisə səviyyəsində istehsalın iqtisadi səmərəliliyinin meyarı aşağıda göstərilənlərdən hansıdır?

- ☐ ümumi gəlir
- ☐ əmtəəlik məhsul
- ☐ istehsal olunan məhsulun dəyər ifadəsində həcmi
- ☐ istehsal xərcləri
- ☒ mənfəət

636 Mütləq səmərəlilik nədir?

- ☐ əldə olunan səmərənin kəmiyyətə miqdarıdır
- ☐ əldə olunmuş səmərənin keyfiyyətini xarakterizə edir
- ☐ əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi məbləğidir

- ☐ əsaslı vəsait qoyuluşunun mənfəətə nisbətidir
- ☒ səmərənin əsaslı vəsait qoyuluşunun həcminə nisbətidir

637 Nisbi (müqaisəli) səmərəlilik nədir?

- ☐ səmərənin əsaslı vəsait qoyuluşunun məbləğinə nisbətidir
- ☐ səmərəliliyin orta göstəricisidir
- ☒ variantlar üzrə cari xərclərin fərqinin əsaslı vəsait qoyuluşlarının fərqinə nisbətidir
- ☐ əsaslı vəsait qoyuluşu həcmnin səmərəyə nisbətidir
- ☐ istehsal daxili ehtiyatlardan istifadə göstəricisidir

638 Müqayisəli (nisbi) səmərəlilik göstəricisi nə üçün hesablanır?

- ☐ layihə variantları üzrə ayrı-ayrılıqda gözlənilən gəlirlərin hesablanması üçün tətbiq edilir
- ☒ layihə variantlarından ən sərfəsinin seçilməsi məqsədilə hesablanır və tətbiq edilir
- ☐ layihə variantları üzrə sərf ediləcək investisiyanın həcmi hesablamq üçün tətbiq edilir
- ☐ müəssisənin mənfəətini hesablamaq üçün tətbiq edilir
- ☐ layihə variantları üzrə gözlənilən məsrəflərin müqayisəsi üçün tətbiq edilir

639 Müəssisələrdə əsaslı vəsait qoyuluşunun səmərəlilik göstəricisi kimi istifadə edilən rentabellik göstəricisi necə hesablanır?

- ☒ illik mənfəət artımının bu artımı təmin edən əsaslı vəsait qoyuluşuna nisbəti kimi
- ☐ illik mənfəətin bu mənfəəti təmin edən ümumi xərclərə nisbəti kimi
- ☐ illik mənfəət artımının bu artımı təmin edən əsaslı vəsait qoyuluşuna hasil kimi
- ☐ illik mənfəətin müəssisənin əsas və normalaşdırılan dövrəyə fondlarının orta illik dəyərinə nisbəti kimi
- ☐ illik mənfəət artımının bu artımı təmin edən əsas fondlara nisbəti kimi

640 Əmək məhsuldarlığı hansı istehsal amilindən istifadənin səmərəliliyini xarakterizə edir?

- ☒ əmək (iş qüvvəsi)
- ☐ kapital
- ☐ torpaq
- ☐ xammal
- ☐ sahibkarlıq qabiliyyəti

641 Müəssisədə investisiya layihəsinin qəbul edilməsi üçün integral səmərəlilik göstəricisi:

- ☐ sıfır (0) bərabər olmalıdır
- ☒ müsbət kəmiyyət olmalıdır
- ☐ mənfi kəmiyyət olmalıdır
- ☐ xərclərdən çox olmalıdır
- ☐ mənfəətə bərabər olmalıdır

642 Müəssisədə il ərzində 750 min manatlıq əlavə investisiya həyata keçirilərək yeni istehsal gücləri istifadəyə verilmişdir. Bunun nəticəsində növbəti ildə müəssisə 225 min manat əlavə mənfəət əldə etmişdir. Bu məlumatlar əsasında müəssisədə əsaslı vəsait qoyuluşunun rentabelliğini hesablayın.

- ☐ 35 %
- ☐ 25 %
- ☐ 525 min manat
- ☐ 975 min manat
- ☒ 30 %

643 Müəssisədə əməyin normalaşdırılması nəyi təmin etmir?

- ☐ peşə və ixtisas üzrə işçilərin zəruri sayını hesablamağı
- ☐ istehsal olunan detal, qovşaq və məmulatın plan əmək-tu-tu-mu-nu müəyyən etməyi
- ☐ əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsi tapşırığını əsaslandırmağı
- ☒ istehsal olunan məhsulların satış imkanlarını müəyyən etməyi
- ☐ əməyin nəticələrini qiymətləndirməyi

644 Vaxt norması nədir?

- ☐ müəyyən işin yerinə yetirilməsi üçün zəruri olan müəyyən peşə-ixtisas tərkibdə işçilərin sayının plan ölçüsüdür
- ☒ məhsul vahidinin hazırlanması və ya müəyyən həcm-də işin yerinə yetirilməsi üçün zəruri olan iş vaxtının planlaşdırılan miqdarıdır
- ☐ əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsi tapşırığının plan ölçüsüdür
- ☐ qurulmuş avadanlıqların miqdarının plan ölçüsüdür
- ☐ fəhlənin avadanlıqların və iş yerinin işçi vəziyyətdə saxlanması ilə əlaqədar sərf etdiyi vaxtın plan ölçüsüdür

645 əmək məhsuldarlığının qiymətləndirilməsi zamanı əməyin nəticəsini xarakterizə edən göstəricilərə aid deyil:

- ☐ natural göstəricilər
- ☐ şərti-natural göstəricilər
- ☒ texnolojilik göstəriciləri
- ☐ dəyər göstəriciləri
- ☐ əmək göstəriciləri

646 Aşağıdakılardan hansı əmək haqqı sistemlərinə aid deyil?

- ☐ birbaşa işəməzd
- ☐ dolaylı işəməzd
- ☒ sadələşdirilmiş işəməzd
- ☐ mükafatlı işəməzd
- ☐ mütərəqqi işəməzd

647 əməyin ödənişinin işəməzd forması olan mükafatlı işəməzd əmək haqqı sistemində:

- ☐ fəhlənin aldığı əmək haqqı onun xidmət etdiyi əsas fəhlələrin əmək haqqından və ya istehsal etdiyi məhsulun miqdarından birbaşa asılı olur
- ☒ birbaşa əmək haqqından əlavə işin konkret kəmiyyət və keyfiyyət göstəriciləri üzrə tapşırıqların yerinə yetirilməsi və artıqlaması ilə yerinə yetirilməsi üçün müəyyən məbləğdə mükafat alır
- ☐ normadan artıq hazırlanmış hər məhsul üçün norma daxilində olan iş qiymətlərindən yüksək qiymətlə haqq verilir
- ☐ işçilərin əmək haqqısı işləmiş olduqları saatların miqdarına görə hesablanır
- ☐ əmək haqqı briqadanın icra edəcəyi iş üzrə bütövlükdə hesablanılır

648 əməyin ödənişinin işəməzd forması olan akkord işəməzd əmək haqqı sistemində:

- ☐ fəhlənin aldığı əmək haqqı onun xidmət etdiyi əsas fəhlələrin əmək haqqından və ya istehsal etdiyi məhsulun miqdarından birbaşa asılı olur
- ☐ birbaşa əmək haqqından əlavə işin konkret kəmiyyət və keyfiyyət göstəriciləri üzrə tapşırıqların yerinə yetirilməsi və artıqlaması ilə yerinə yetirilməsi üçün müəyyən məbləğdə mükafat alır
- ☐ normadan artıq hazırlanmış hər məhsul üçün norma daxilində olan iş qiymətlərindən yüksək qiymətlə haqq verilir
- ☐ işçilərin əmək haqqısı işləmiş olduqları saatların miqdarına görə hesablanır
- ☒ əmək haqqı briqadanın icra edəcəyi iş üzrə bütövlükdə hesablanılır

649 Müəssisədə əsas fəhlələrin sayı necə müəyyən edilir?

- ☐ işçinin faydalı iş vaxtı fondunun istehsal ediləcək cəmi məhsulun əmək tutumuna nisbəti kimi
- ☐ istehsal ediləcək cəmi məhsulun əmək tutumu ilə işçinin faydalı iş vaxtı fondunun cəmi kimi
- ☐ istehsal ediləcək cəmi məhsulun əmək tutumu ilə işçinin faydalı iş vaxtı fondunun fərqi kimi
- ☐ istehsal ediləcək cəmi məhsulun əmək tutumu ilə işçinin faydalı iş vaxtı fondunun hasili kimi
- ☒ istehsal ediləcək cəmi məhsulun əmək tutumunun işçinin faydalı iş vaxtı fonduna nisbəti kimi

650 Müəssisədə əməyin normalaşdırılması nəyi təmin etmir?

- ☐ əmək haqqı fondunun həcmi müəyyən etməyi
- ☐ sexin, istehsal sahəsinin, ayrı-ayrı iş yerlərinin istehsal proqramlarını hesablamağı
- ☐ yeni texnikanın tətbiqi səmərəliliyini qiymətləndirməyi
- ☐ zəruri avadanlıqların miqdarını müəyyən etməyi
- ☒ avadanlıqların mexaniki gücünü müəyyən etməyi

651 Müəssisə işçiləri daha çox maraqlıdırlar ki:

- ☐ əmək məhsuldarlığı artsın
- ☒ əmək haqqı yüksəldilsin
- ☐ rentabellik yüksəlsin
- ☐ kreditlərə görə faizlər aşağı salınsın
- ☐ istehsal xərcləri azaldılsın

652 əmək məhsuldarlığının ölçülmə üsulları hansıdır?

- ☐ məhsul vahidi istehsalına sərf olunan fərdi və ictimai əmək
- ☐ məhsul vahidinə düşən əmək haqqının kəmiyyəti və əmək haqqı vahidinə düşən məhsulun həcmi
- ☒ məhsul vahidi istehsalına sərf olunan iş vaxtı və vaxt vahidi ərzində məhsul istehsalının həcmi
- ☐ hər bir işçinin əmək haqqı və məhsul vahidinə düşən əmək haqqı
- ☐ məhsul vahidi istehsalına sərf olunan iş vaxtı və vaxt vahidinə düşən əsas fondların dəyəri

653 əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsi amilləri hansılardır?

- ☐ intensiv, ekstensiv, dəyişən, qarışıq
- ☐ fəhlələrin iş vaxtının artırılması, növbələrin fasiləsizliyi və istirahət müddətinin qısaldılması
- ☐ analitik, statistik, eksperimental, qarışıq
- ☒ maddi-texniki, sosial, iqtisadi və təşkilati
- ☐ müəssisədə inzibati idarə heyyyətinin sayının artırılması, fəhlələr arasında rəqabət, əmək haqqının artırılması

654 Vaxt norması nədir?

- ☐ vaxt vahidində müvafiq ixtisaslı bir fəhlənin (icraçının), yaxud bir neçə icraçının müəyyən şəraitdə istehsal etməli olduğu məhsulun (işin) miqdarıdır
- ☐ növbə ərzində bir aqretata xidmət etmək üçün lazım olan fəhlələrin maksimum sayı və yaxud müəyyən təşkilati-texniki şəraitdə bir işçinin xidmət etdiyi mexanizmləri, cihazların və digər avadanlıqların miqdarıdır
- ☒ məhsul (iş) vahidi istehsalına sərf olunan iş vaxtının elmi əsaslandırılmış, planlaşdırılmış miqdarıdır
- ☐ əsas işin yerinə yetirilməsində fəhlənin köməkçi xarakter daşıyan işlərə sərf etdiyi vaxta deyilir
- ☐ verilən işin həcmi yerinə yetirmək üçün işə çıxan fəhlələrin zəruri miqdarının müəyyən edilməsidir

655 Müəssisədə kadrların idarə olunmasına aid deyil:

- ☐ kadrlara tələbatın planlaşdırılması
- ☒ əməyin fondla silahlanma səviyyəsinin artırılması
- ☐ kadrların seçilməsi
- ☐ əmək fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi
- ☐ əmək haqqının və güzəştlərin müəyyən olunması

656 Vaxtamuzd formada fəhlənin əməyi ödənilir:

- ☐ təqvim vaxtına görə
- ☐ hazırlanmış məmulatın sayına görə
- ☒ faktiki iş vaxtına görə
- ☐ materialtutumuna görə
- ☐ göstərilən xidmətin həcminə görə

657 Aşağıdakı ünsürlərdən hansı vaxt normasına aid deyil?

- ☐ əsas vaxt
- ☒ mənzuniyyət vaxtı
- ☐ iş yerinə xidmət vaxtı
- ☐ hazırlıq-tamamlama vaxtı
- ☐ köməkçi vaxt

658 Müəssisə miqyasında istehsalın təşkili hansı aspektlərdə həyata keçirilir?

- ☐ məkan, qarışıq və funksional aspektlərdə
- ☐ məkan, zaman və beynəlxalq aspektlərdə
- ☐ universal, zaman və funksional aspektlərdə
- ☐ universal, qarışıq və funksional aspektlərdə
- ☒ məkan, zaman və funksional aspektlərdə

659 Aşağıdakı amillərdən hansı müəssisənin ahəngdar işləməsində əsas rol oynayır?

- ☐ əməyin təşkili
- ☒ istehsalın təşkili
- ☐ təchizatın təşkili
- ☐ alət təsərrüfatının təşkili
- ☐ texnoloji maşın və avadanlıqların təmirinin təşkili

660 Aşağıdakı əlamətlərdən hansı istehsalın təşkilinin axınlı üsuluna aid deyil?

- ☐ istehsal prosesinin böyük sayda əməliyyatlara bölünməsi
- ☒ yalnız universal avadanlıqlardan istifadə
- ☐ istehsal prosesinin fasiləsizliyinin səviyyəyə yüksək olması
- ☐ avadanlıqların texnoloji xəritəyə müvafiq olaraq yerləşdirilməsi
- ☐ ayrı-ayrı əməliyyatların icrası üçün iş yerlərinin dəqiq ixtisaslaşması

661 Aşağıdakı əlamətlərdən hansı istehsalın təşkilinin dəstəli üsuluna aid deyil?

- ☐ bir iş yerinə bir neçə əməliyyatın təhkim edilməsi
- ☒ ayrı-ayrı əməliyyatların icrası üçün iş yerlərinin dəqiq ixtisaslaşması
- ☐ emal olunacaq materialın istehsala partiyalarla buraxılması
- ☐ bir neçə növ materialın eyni zamanda emalı
- ☐ eyni tip avadanlıqların əsasən qrup halında yerləşdirilməsi

662 Aşağıdakı əlamətlərdən hansı istehsalın təşkilinin fərdi üsuluna aiddir?

- ☒ istehsalı təkrar olunmayan geniş nomenklaturanın olması
- ☐ avadanlıqların texnoloji xəritəyə müvafiq olaraq yerləşdirilməsi
- ☐ ayrı-ayrı əməliyyatların icrası üçün iş yerlərinin dəqiq ixtisaslaşması
- ☐ istehsal prosesinin fasiləsizliyinin səviyyəyə yüksək olması
- ☐ emal olunacaq materialın istehsala partiyalarla buraxılması

663 Aşağıdakılardan hansı istehsal tsiklinin azaldılmasının əsas istiqamətlərinə aid deyil?

- ☐ texnologiyanın təkmilləşdirilməsi
- ☐ təbii proseslərin süni üsulların köməyi ilə sürətləndirilməsi
- ☐ nəqliyyat və nəzarət əməliyyatlarının texnoloci əməliyyatlarla səmərəli şəkildə əlaqələndirilməsi
- ☒ məhsulun fondtutumunun azaldılması
- ☐ növbələrarası fasilələrin azaldılması məqsədilə müəssisənin iş rejiminin təkmilləşdirilməsi

664 İstehsal prosesləri mürəkkəblilik dərəcəsinə görə necə təsnifləşdirilir?

- ☐ əsas, köməkçi və xidmətedici istehsal prosesləri
- ☐ mexaniki və fiziki-kimyəvi istehsal prosesləri
- ☒ sintetik, analitik və birbaşa istehsal prosesləri
- ☐ əsas, köməkçi və fərdi istehsal prosesləri
- ☐ dəstəli, fərdi və əsas istehsal prosesləri

665 Kiçik seriyalı istehsallar üçün təhkiməmə əmsalı bərabərdir:

- ☐ 10-15
- ☐ 1 – 10
- ☐ 16 -20
- ☐ 11 – 20
- ☒ 21 – 40

666 Təhkiməmə əmsalı necə hesablanır?

- ☐ iş yerlərinin vaxt vahidi ərzində yerinə yetirilən və ya yetirilməli olan texnoloji əməliyyatların sayına nisbəti kimi
- ☐ birqərarlıq göstəricisinin ahəngdarlıq göstəricisinə nisbəti kimi
- ☐ vaxt vahidi ərzində yerinə yetirilən və ya yetirilməli olan ahəngdarlıq göstəricisinin birqərarlıq göstəricisinə nisbəti kimi
- ☒ vaxt vahidi ərzində yerinə yetirilən və ya yetirilməli olan texnoloci əməliyyatların iş yerlərinin sayına nisbəti kimi
- ☐ vaxt vahidi ərzində yerinə yetirilən və ya yetirilməli olan vaxt vahidi ərzində qurulmuş avadanlıqların işçilərin sayına nisbəti kimi

667 əmək predmetlərinin texnoloji prosesə ardıcıl verilməsi zamanı istehsal tsiklinin uzunluğu necə hesablanır?

- ☒ dəstədəki detalların sayı ilə bütün əməliyyatlar üzrə bir detalın emalına sərf edilən vaxtın hasili kimi
- ☐ dəstədəki detalların daşınması üçün sərf olunan vaxtın ölçülməsi kimi
- ☐ dəstədəki detalların emalı zamanı təbii proseslərə sərf olunan vaxtın cəmi kimi
- ☐ dəstədəki detalların sayının bir detalın sexdə qalma vaxtına hasili kimi.
- ☐ dəstədəki detalların sayının bir detalın sexlərarası daşınmasına faktiki vaxt sərfinə hasili kimi

668 İstehsalın təşkilinin formalarına nə aid deyil ?

- ☐ texnoloci forma
- ☒ analitik forma
- ☐ predmet forması
- ☐ düzxətli forma
- ☐ fərdi forma

669 Dəstəli istehsalda ehtiyat məmulatın həcmi:

- ☐ məmulatlara günlük maksimum tələbatın istehsal tsiklinin uzunluğuna hasili kimi müəyyən olunur

- ☒ məmullatlara orta günlük tələbatın istehsal tsiklinin uzunluğuna hasili kimi müəyyən olunur
- ☐ məmullatlara günlük maksimum tələbatla minimum tələbat arasındakı fərqin istehsal tsiklinin uzunluğuna hasili kimi müəyyən olunur
- ☐ məmullatlara günlük minimum tələbatın sexlərin sayına hasili kimi müəyyən olunur
- ☐ məmullatlara günlük minimum tələbatın istehsal tsiklinin uzunluğuna hasili kimi müəyyən olunur

670 Dövriyyə ehtiyat məmulatı nə vaxt yaradılır?

- ☒ bir iş yerində əməliyyata sərf olunan vaxtın başqasına nisbətən fərqləndiyi halda yaradılır
- ☐ bir iş yerində əməliyyata sərf olunan vaxtın başqasına bərabər olduğu halda yaradılır
- ☐ ayrı-ayrı iş yerlərində, istehsal sahələri-ndə istehsalın həcmnin artırılması üçün yaradılır
- ☐ zadellərə olan günlük minimum tələbatı ödəmək üçün yaradılır
- ☐ iş yerlərinin əvvəlcədən nəzərdə tutul-ma-mış boşdayanmalar yarandığı və zay məhsulların buraxıldığı təqdirdə sığortalanmaq üçün yaradılır

671 İstehsal tsiklinin uzunluğu göstəricisindən:

- ☐ müəssisənin istehsal edilən məhsulların keyfiyyətini qiymtləndirərkən istifadə olunur
- ☐ məhsulun maliyyə vəziyyətini qiymtləndirərkən istifadə olunur
- ☒ bitməmiş istehsalın həcmi hesablayarkən istifadə olunur
- ☐ satış kanallarını müəyyən etmək üçün istifadə edilir
- ☐ kollektivin sosial inkişafını planlaşdırarkən istifadə edilir

672 Müəssisənin xarici iqtisadi fəaliyyətinin əsas motivi nədir?

- ☒ məhsul satışının miqyasının genişləndirməsi
- ☐ müəssisədə əmək tutumunun azaldılması
- ☐ müəssisədə əmək məhsuldarlığının artırılması
- ☐ idarəetmənin təşkilinin təkmilləşdirilməsi
- ☐ müəssisədə fondviminin artırılması

673 Müəssisənin xarici iqtisadi fəaliyyətində əsas tutduğu məqsədlərə nə daxildir?

- ☐ nizamnamə fondunun azaldılması
- ☐ əsas fondların ekstensiv istifadə əmsalının artırılması
- ☐ işçilərin əmək haqqının yüksəldilməsi
- ☐ müəssisənin əmək haqqı üzrə borclarının azaldılması
- ☒ təchizat və satış mənbələrinin diversifikasiyası

674 Müəssisənin xarici iqtisadi fəaliyyətində əsas tutduğu məqsədlərə nə daxil deyil?

- ☐ resursların əldə olunması
- ☐ satış mənbələrinin diversifikasiyası
- ☐ satışın artırılması
- ☒ əmək haqqının artırılması
- ☐ təchizat mənbələrinin diversifikasiyası

675 Hanısı variant gömrük rüsumu növünə aid deyil?

- ☐ advalor rüsum
- ☐ xüsusi rüsum
- ☒ strateji rüsum
- ☐ spesifik rüsum
- ☐ kompensasiya rüsumu

676 Müəssisənin xarici iqtisadi fəaliyyəti növlərinə nələr daxil deyil?

- ☐ ixrac və idxal
- ☒ planlaşdırma və proqramlaşdırma
- ☐ birbaşa investisiya və portifel investisiyası
- ☐ lisenziyalasdırma və françayzing
- ☐ idarəetmə kontraktları və «qıfıltı» kontraktlar

677 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin xarici iqtisadi fəaliyyətinə təsir edən amil-lərə aid deyil?

- ☐ coğrafi amillər
- ☐ tarixi amillər
- ☒ sosial amillər
- ☐ hüquqi və mədəni amillər
- ☐ siyasi və iqtisadi amillər

678 Müəssisənin ixrac əməliyyatlarına nələr daxil deyil?

- ☐ müvəqqəti ixrac
- ☐ kreditə ixrac
- ☐ konsiqnasiya
- ☒ françayzing
- ☐ təkrar ixrac

679 Müəssisə ixrac əməliyyatlarını həyata keçirərkən gömrük orqanlarına hansı sənədi təqdim etmir?

- ☒ müəssisənin nizamnaməsi
- ☐ xarici şəxslərlə bağlanmış müqavilə
- ☐ müəssisənin Dövlət Statistika Komitəsi tərəfindən müəyyən edilmiş kodu
- ☐ gömrük yük bəyannaməsi
- ☐ ixrac olunan məhsulların mənşəyi haqqında sənəd

680 Müəssisə idxal əməliyyatlarını həyata keçirərkən gömrük orqanlarına hansı sənədi təqdim etmir?

- ☒ dövlət qeydiyyatı şəhadətnaməsi
- ☐ gömrük yük bəyannaməsi
- ☐ əmtənin keyfiyyət sertifikatı
- ☐ əmtənin mənşəyini təsdiq edən sənəd
- ☐ invoys

681 Kvota:

- ☐ xarici şirkətin müəyyən haqq müqəbəlində mineral xammalın kəşfiyyatı və hasilatını aparması üzrə məsələləri əks edir
- ☐ müəssisənin istehsal-təsərrüfat fəaliyyəti zamanı məhsul vahidinə material sərfinin yuxarı həddini əks etdirir
- ☒ müəyyən müddət ərzində konkret əmtənin idxal və ixracına tətbiq olunan dəyər və natüral ifadədə yol verilə bilən məhdudiyyətləri əks etdirir
- ☐ dəyəri ödənilmədən ekvivalent məbləğdə qarşılıqlı əmtəə (məhsul) mübadiləsini əks etdirir
- ☐ müəyyən müddət ərzində siyahıya daxil edilmiş əmtəələrin maneəsiz idxal və ixrac olunmasına icazəni əks etdirir

682 Barter:

- ☐ xarici şirkətin müəyyən haqq müqəbəlində mineral xammalın kəşfiyyatı və hasilatını aparması üzrə məsələləri əks edir
- ☐ müəssisənin istehsal-təsərrüfat fəaliyyəti zamanı məhsul vahidinə material sərfinin yuxarı həddini əks etdirir
- ☐ müəyyən müddət ərzində konkret əmtənin idxal və ixracına tətbiq olunan dəyər və natüral ifadədə yol verilə bilən məhdudiyyətləri əks etdirir

- ☒ dəyəri ödənilmədən ekvivalent məbləğdə qarşılıqlı əmtəə (məhsul) mübadiləsini əks etdirir
- ☐ müəyyən müddət ərzində siyahıya daxil edilmiş əmtəələrin maneəsiz idxal və ixrac olunmasına icazəni əks edir

683 İdarəetmə aparatının ən geniş yayılmış sxemi hansıdır?

- ☐ matris sxemi
- ☐ funksional
- ☐ xətti
- ☐ məqsədli-proqram
- ☒ xətti-funksional

684 Bunlardan hansı müəssisənin idarəetmə mexanizminə aid olunmur?

- ☐ iqtisadi və hüquqi qanunlar və məhdudiyyətlər
- ☐ idarəetmənin funksional quruluşu
- ☐ idarəetmə prinsipləri və funksiyaları
- ☐ məlumatlar və onların işlənmə üsulları
- ☒ istehsal fəaliyyətinin lisenziyalaşdırılması

685 İdarəetmənin hansı prinsipinə görə işçi çox yerdən deyil, özünün tabe olduğu şəxsdən əmr almalıdır?

- ☐ İntizam prinsipi
- ☐ Səlahiyyət və məsuliyyət prinsipi
- ☐ İdarəetmədə əmək bölgüsü prinsipi
- ☐ İstiqamətlərin vahdət prinsipi
- ☒ Təkbəşnaçılıq prinsipi

686 İdarəetmənin hansı prinsipinə görə işçilər və maddi resurslar lazım olan vaxtda öz yerlə-rində olmalıdırlar?

- ☐ Səlahiyyət və məsuliyyət prinsipi
- ☐ Mərkəzləşdirmə prinsipi
- ☐ İntizam prinsipi
- ☒ Qayda prinsipi
- ☐ Ədalət prinsipi

687 İdarəetmənin hansı prinsipi heyət üzvlərinin mənafelərinin vahdətinin nəticəsidir?

- ☐ Səlahiyyət və məsuliyyət prinsipi
- ☒ Korporativ (müttəfiqlik) əhval-ruhiyyəsi prinsipi
- ☐ Təşəbbüskarlıq prinsipi
- ☐ Heyət üçün iş yerinin stabilliyi prinsipi
- ☐ Şəxsi mənafelərin ümumi mənafeyə tabe olması prinsipi

688 İdarəetmənin hansı prinsipinə görə hər bir işçiyə fərq qoyulmadan və həm də hörmətlə münasibət göstərməlidir?

- ☒ Ədalət prinsipi
- ☐ İdarəetmədə əmək bölgüsü prinsipi
- ☐ Səlahiyyət və məsuliyyət prinsipi
- ☐ Heyətin mükafatlandırılması prinsipi
- ☐ Təşəbbüskarlıq prinsipi

689 Aşağıdakılardan hansı idarəetmənin prinsiplərinə aid deyil?

- ☐ ədalət prinsipi
- ☒ ahəngdarlıq prinsipi
- ☐ intizam prinsipi
- ☐ istiqamətlərin vəhdəti prinsipi
- ☐ qayda prinsipi

690 Bunlardan hansı idarəetmənin iqtisadi metodunun mexanizminə aid olunmur?

- ☒ təlimat
- ☐ vergi
- ☐ gəlir və mənfəət
- ☐ əmək haqqı
- ☐ qiymət

691 Aşağıdakılardan hansı idarəetmənin inzibati metodun təsir vasitələrinə aid edilmir?

- ☒ əxlaq normaları
- ☐ qayda
- ☐ normativlər
- ☐ qərar
- ☐ göstərişlər

692 Menecment nədir?

- ☐ menejment texnikasının idarə edilməsi prosesini əhatə edir
- ☐ menecment idarəetmə anlayışından geniş mənada işlənir və milli iqtisadiyyatın idarə edilməsi prosesini əhatə edir
- ☒ menecment iqtisadiyyatın idarə edilməsinin bir hissəsi olmaqla, yalnız müəssisə miqyasındakı hadisə və prosesləri əhatə edir
- ☐ menecment komplekslərin iqtisadiyyatının idarə edilməsi prosesini əhatə edir
- ☐ menecment ölkə iqtisadiyyatının idarə edilməsi prosesini əhatə edir

693 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin inkişaf planının əsas bölməsi olan İstehsalın iqtisadi səmərəliliyinin artırılması planında nəzərə alınmır?

- ☐ kadrlardan istifadənin səmərəliliyinin artırılmasına dair tapşırıqlar
- ☐ əsas fondlardan istifadənin səmərəliliyinin artırılmasına dair tapşırıqlar
- ☒ ayrı-ayrı məhsulların istehsalı üzrə tapşırıqlar
- ☐ döviyyə vəsaitlərindən istifadənin səmərəliliyinin artırılmasına dair tapşırıqlar
- ☐ investisiya qoşulushlarından istifadənin səmərəliliyinin artırılmasına dair tapşırıqlar

694 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin maliyyə planında nəzərə alınmır?

- ☐ müəssisənin pul mədaxili
- ☐ müəssisənin pul məxarici
- ☐ bank və digər subyektlərlə hesablaşmalar
- ☒ fondveriminin planlaşdırılması
- ☐ büdcə ilə hesablaşmalar

695 Aşağıdakılardan hansı planlaşdırmanın metodlarına aiddir?

- ☐ funksional metod
- ☐ sosial-psixoloji metod
- ☐ inzibati metod
- ☒ normativ metod
- ☐ iqtisadi təhlil metodu

696 İstehsal proqramında:

- ☐ müəssisənin pul mədaxili və məxaricini, büdcə, bank və digər subyektlərlə hesablaşmaları əks etdirir
- ☒ ayrı-ayrı məhsul növlərinin istehsalı üzrə natürall və dəyər ifadəsində tapşırıqlar nəzərdə tutulur
- ☐ müəssisənin inkişaf planının məkan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş tədbirlər sistemini özündə əks etdirir
- ☐ planda reallaşdırılan və əmtəəlik məhsulun maya dəyəri, ayrı-ayrı məhsulların maya dəyəri üzrə tapşırıqlar öz əksini tapır
- ☐ işçilərin zəruri sayı, əmək haqqı fondunun həjmi müəyyən olunur, əmək məhsuldarlığının artırılması, kadrların hazırlanması və yenidən hazırlanması üzrə tapşırıqlar öz əksini tapır

697 Maliyyə planında:

- ☐ ayrı-ayrı məhsul növlərinin istehsalı üzrə natürall və dəyər ifadəsində tapşırıqlar nəzərdə tutulur
- ☐ planda reallaşdırılan və əmtəəlik məhsulun maya dəyəri, ayrı-ayrı məhsulların maya dəyəri üzrə tapşırıqlar öz əksini tapır
- ☐ müəssisənin inkişaf planının məkan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş tədbirlər sistemini özündə əks etdirir
- ☒ müəssisənin pul mədaxili və məxaricini, büdcə, bank və digər subyektlərlə hesablaşmaları əks olunur
- ☐ işçilərin zəruri sayı, əmək haqqı fondunun həjmi müəyyən olunur, əmək məhsuldarlığının artırılması, kadrların hazırlanması və yenidən hazırlanması üzrə tapşırıqlar öz əksini tapır

698 Müəssisədə normaların işlənib hazırlanmasında aşağıdakı hansı metodlardan istifadə olunur?

- ☐ analitik-hesablama, funksional və qənaətli
- ☐ qənaətli, kompleks və funksional
- ☐ məmulat üzrə, hissə üzrə və oxşarlığa görə hesablama metodları
- ☒ analitik-hesablama, təcrübə-eksperimental və statistik
- ☐ iqtisadi, texnologici və operativ

699 Müəssisələrdə istehsal proqramının əsaslandırılmasında əsasən aşağıdakı göstəricilərin hansından istifadə olunur?

- ☐ giriş istehsal gücündən
- ☐ rentabellik normasından
- ☐ çıxış istehsal gücündən
- ☒ orta illik istehsal gücündən
- ☐ rentabellik indeksindən

700 Ümumi məhsulun həcmi necə hesablanır?

- ☐ reallaşdırılmış məhsul üstə gəl ilinin axırı üçün bitməmiş istehsal qalığı
- ☐ plan ilinin axırı üçün hazır məhsul qalığı kimi
- ☐ əmtəəlik məhsul üstə gəl ilinin axırı üçün bitməmiş istehsal qalığı kimi
- ☒ əmtəəlik məhsulla ilin axırına və əvvəlinə olan bitməmiş istehsal qalığının fərqinin, yarımfabrikatların və öz istehsalı olan alətlərin cəmi kimi
- ☐ əmtəəlik məhsul üstə gəl ilinin əvvəli üçün hazır məhsul qalığı